



Waller 11905

Nicht ausleihbar



















J. B. Brueckmann med. stud.  
Aug. 1764

*Concl. O*

1



D. 22 Februarij, An. 1669.

In Concilio Regiæ Societatis *Londini*, ad  
Scientiam Naturalem promovendam institutæ.

**T**raelatus, cui titulus, MARCELLI  
MALPIGHII, Phil. & Medici Bo-  
noniensis, *Dissertatio Epistolica de Bombyce*, eident  
Societati dicata, imprimatur à Johanne Martyn  
& Jacobo Allestry, dictæ Societatis Typogra-  
phis.

BROWNCER Präf.

MARCELLI MALPIGHII  
PHILOSOPHI  
&  
M E D I C I  
BONONIENSIS  
DISSERTATIO EPISTOLICA  
DE  
BOMBYCE,

SOCIETATI REGIÆ,

*Londini ad Scientiam Naturalem promo-  
vendam institutæ, dicata.*

12 Taf.

83/092

LONDINI,

*Apud Joannem Martyn & Jacobum Allestry  
Regiæ Societatis Typographos, 1669.*

Rara

g 778





# PRÆFATIO AD LECTOREM.

**A**nus nunc agitur unus alterve, quod Physicæ Experimentalis ornandæ augendæque gratia, inter alios, per Literatum orbem sparsos, viros Celebriores, Clarissimum Dn. Marcellum Malpighium, Philosophum & Medicum Bononiensem, in que Messanensi Cathedra Medicina Profesorem Primarium, ad colendum cum Nostratibus commercium Literarium, eaque Nobis, quæ per Italiam & Siciliam occurrerent in Naturæ sciniis observatu digna, communicandum, ea qua par erat humanitate invitabam.

Mirum, quanta animi lubentia invitationem hanc amplexus fuerit Malpighius, quamque cordatus exinde suam in conferendis Symbolis promptitudinem, literis non unis ad Nos excaratis, testamat fecerit; addito imprimis argumento hoc luculentissimo, quod eximiam, cui hac præfamur, de Bombyce Dissertationem, egregia doctrina & cura elaboratam, Regiæ Societati, (quæ eam, habetenus non nisi manu-scriptam, pœlo dignam omnino judicavit) pro singulari suo in Ipsam affectu, inscribere & dedicare voluit.

Ominari

Præfatio ad Lectorem.

Ominari profecto hinc licebit, etiam alios aliarum Gentium viros doctos & sagaces operam omnino seculam natuuros, ut geminas de aliis argumentis Physis Observationes ad locupletandum Penu Philosophicum comparatas, summa, qua fieri poterit, cura & fide congerant & juris publici faciant.

Credibile vix fuerit, siquidem eo pacto omnes Nationum politarum Mentes illustres unanimi consensu in tam Nobilem se tradere curam vellent, & Ingenia, Opes & Operas ad indagandam Vim Naturæ & abdita illius eruenda Mysteria consociare, quo & quanti momenti Arcana prorumperent, per quæ se Mundus agnosceret, intelligeretque, quantam Materiam & opportunitatem rebus à se conditis incluserit Sapientissimus Author, quamque Universam hoc abundet rebus, quarum acquisita Cognitio non Humanae tantum Naturæ eveneret dignitatem, sed & Humanæ Vitæ commoda quam maxime adaugeret.

Libellum ipsum quod attinet, nolumus equidem ampliori Præloquio judicium Lectoris antecapere: Id potius rogamus, ut suam de eo sententiam, usque dum evolverit & perpendatur totum, differre, queaque de hinc ipsi in Historia & hujus Amplificationem subvenerint, in medium conferre velit. Vale, Lector Amice, & Tui Studioſiſſimo ſave

HENRICO OLDENBURG

Soc. Reg. Secr.

ERRATA.

P<sup>A</sup>ge 7. lin. 1. lege interire Scio, Lactucæ. p. 9. l. 19. l. excoriationis. p. 11.  
l. 1. l. per diem p. 36. l. 3. l. productiones. Ib. l. 13. l. aliquid l. cis. Ib. l.  
24. l. latitudinem. p. 59. l. 16. l. ductis. p. 60. l. 1. l. Papilionis. p. 82. l. 19. l.  
transactio. p. 97. l. 15. l. bis pro ter bis. In Epistola ad Malpigh. p. 3. l. 6. l. pre-  
ficiſci. p. 4. l. 1. l. fore.



MAGNÆ  
SOCIETATI REGIÆ  
ANGLICANÆ,

*Marcellus Malpighius. S.P.*

**B**ombycum Historiam, quam elapso anno, Viri Sapientissimi, à me postulastris, h̄ic ruditer compaginatam habetis. Hanc inanem non undequaque censerem, siquid vel minimum ex ipsa, vestris dignum oculis, aut pro magna Physicæ instauratione (quam sedulo molimini) aptum elucesceret. Cum enim tota in minimis existat Natura, si alicubi, magis equidem in Insectorum moleculis id deprehendi par fuerit. Quod si humana philosophandi ratio ob sui infirmitatem serpere cogitur, nec tolli potest, parum cum Bombycibus, qui humi reptant, ab instituto aberrabit. Hinc, ut Historiam propositi In-

B

secū

10. Euphorbia

secti aggrediar , nescio , An rerum necessitas, urgenteribus externorum iictibus , vel potius humana luxuries, prima homini comparaverit indumenta. Illud certum est, Plantarum Arborumque frondes, ruditer implicitas, extitisse tegumenta ; mox Brutorum quorundam , sponte defunctorum , spolia ita arrisissæ, ut excusso mortis horrore in hunc finem innocentibus belluas mactarent,

*Pellibus, & laxis arcent mala frigora braccis.*

Et ita mortalium commodis sat provisum videbatur. Nec inter hos limites tamen humana libido diu se continuit , sed posthabitâ primitiva simplicitate, novo excogitato artificio , eorundem Brutorum vellera detonsa in stamina contorsit, eaque miris ambagibus texendo, implicitus. Nec sat fuit, Brutorum exuvias torquere, sed attritis plantis, macerataque ipsarum compage, ut solo cortice fruerentur, nova invexere stamina. Et quoniam interdum fragilitas & infirmitas ipsa premium conciliat, cum humani ingenij vis ad hæc minima effœta langueret, Insectorum genus, quod intactum adhuc jacebat, adorti, ad nova sibi nenda stamina damnarunt. Inter hæc igitur Bombyces , qui præsertim apud Indos, & Seres, teste Servio, campestri quadam gaudebant libertate, feliguntur ; unde tenuissima ipsorum stamina in fila retorquere , & inde texere (ut aliquibus placet ) Pamphila, Platis filia,

lia, in *Cœo* Insula primò cœpit; at *Aurelianî* temporibus in tanto fuit pretio Sericum opus, ut hujusmodi libra *Auri* æquali pondere mutaretur. Postremo tandem, regnante *Justiniano*, ex *Serida* Indiæ urbe, *Bizantium* delatis ovis, ibidem fieri cœpit *Bombycum* educatio, inde in *Græciam*, finitimasque Regiones divagata adeo percrebuit, ut nil (in *Italia* præcipuè) frequentius, Matronisque gratius occurrat.

*Bombyx* igitur, quem *Serem*, seu vermem *Indum* vel lanificum, vel, mavis, erucam Bombycivoram dixere, notissimum præcipuè apud Nostrates insectum est; in quo tam miræ Metamorphoses succedunt, & naturæ opificium ita elucescit, ut necesse sit singula ejus vitæ momenta perpendere.

Ab *Ovo*, communiori Viventium principio, originem dicit. Hoc per annum conservatum, incandescentis in vere Aeris tempore, vel triduo fæminarum sinu fotum, *Bombycem* promit. Dum incubantur ova, Cærulea ex Violaceis, mox Sulphurea redduntur, & tandem Cinerea; quæ successiva Colorum varietas à genito revolutoque intus verme, per corticem, veluti per diaphanum Cornu, erumpente, producitur. Aperitur autem Cortex, seu Testa, dum Vermis, fortasse percitus fame, Ovi acumen perforat, dentibusque ipsum erodendo, brevi quadrantis horæ spatio viam sibi facit. Exit hic capite erumpens, interdum etiam opposita corporis extremitate. Nulla supersunt membranea in-

volucra; totum enim putamen mundum remahet; quin nec perforati corticis supersunt protegmina.

Nati mox *Bombycis* Color fuliginosus est; circa primum annulum & superiores pedes, modicum cinerei emergit. Insigni pollet Capite, si reliquo corporis comparetur, hocque coracino. In dorso, & continuatis lateribus protuberantias habet, quarum extrema oblongis pilis, & *Ziziphinis* horrent, ita ut vera videatur Eruca: hæ vero patentiores sunt in prægrandi Eruca, quæ à Nostratibus *Pinus* dicitur & ab *Aldrovando* nostro describitur lib. de *Insect.* in 3 Tabula, sub Figura 9 & 10. à cuius dorso miro ordine tuberculæ quædam, seu papillæ, numero septuaginta octo, assurgunt, quarum extremitas, quasi *cyrneo* ornatur, unde spinæ pilorum loco quandoque 7, interdum 10, excent, quæ in longum productæ ovali quodam capitulo terminantur.

Statim ac luce fruitur *Bombyx*, tenella *Mori* folia voraciter edit, excitatis exiguis foraminulis; & fericos plexus in ipso vitæ limine, eructato stamine, promit, quo interdum tota corporis moles suspenditur. Indies autem auctus sensim novum induit colorem; nam subalbus ille seu cinereus color, in primo tantum annulo deprehensus, in quinto etiam emergit, & sensim in contiguos extenditur: intermedii autem annuli, à quibus anteriora erumpunt crura, *Zizophina* redduntur, sicut & reliquum corporis ultra quintam incisuram, q

litescente colore, cinereus redditur habitus, harentibus tamen minimis quibusdam Ziziphinis stigmatibus, ex quibus, & subviridi deformato alimento, cutis inficitur, non parum ad hoc etiam conferentibus exaratis protuberantiis, pilorum serie conspersis, & fuliginosum adhuc servantibus colorem. Propè tamen primum somnum, capitis & crurum color ita remittitur, ut de toto perlatu evadat; quod etiam accedit tuberculis, indeque exortis pilis, quæ cùm proportionale incrementum non subeant, párum obscurantur. Exarata hæc dierum circiter decem curriculo peraguntur; Bombyces enim, quos mense *Majo* educavi, undecim dies ante primum somnum insumpsere; reliqui, qui ter in anno folliculi fabricam edunt, sub fine *Junij* enati, decem vigiliæ diebus contenti vixere; & postremo, decadente *Augusti* mense suborti, nonum tantum diem insomnes attigere: quæ tamen temporum mensura, ex varia tempestatum locorumque natura, & cibandi norma, non parum immutatur.

Jam in promptu *Quies* occurrit, quæ ultra diem quandoque extenditur; qua cessante excutitur Sennium, quod jam decisum, inter subjecta mori folia conspicitur, cùm ratio, ob Vermis exiguitatem, adhuc delitescat.

Bombycis *magnitudo*, post excussam primam senectam, ea est, quæ hic describitur: novus corporis habitus albidus candido veluti furfure aspergitur,

Tab. r.  
Fig. 1.

gitur, præcipue in superioribus annulis; extremitas autem fuliginosis quibusdam maculis inficitur, & cauda, pedes, anique appendices Ziziphinæ redduntur. Novum Cranium, tripla portione auctum, cinereum colorem, cum modica flavi mixtura, illico refert; transactis tamen tribus horis obscurius fit, velut Cydoniorum carni accidit. Immobilis hæret *Bombyx* extremo præcipue corporis, solumque dimovet caput, nec appositum per diem devorat folium; voraciter tandem cibum captat, terque in die nutritur.

*Bombycum Alimentum Morum* fuisse, longa temporum traditione constat. Duplex autem est, Nigra scilicet & Alba; illa rotundis folijs & in acumen desinentibus constat, quæ solida pollent substantia; *hæc* verò delicatior est, & citius adolescit, folia angustiora & oblonga magis habet, *hæc*que teneriora. Peregrina quondam fuit *Morus* in *Italia*; observant enim, apud priscos *Latij* authores nil de ea traditum inveniri. In nostris finitimisque regionibus *alba Morus* pro *Bombycum* alimonia usurpatur (nec nisi in summa inopia *nigræ* offeruntur folia, adulto etiam *Bombyci*;) unde ex teneritudine sericum stamen molle dignitur. In *Sicilia* & in nostris quibusdam montibus *nigra Morus* ex usu est, indeque solidius filum eruitur. Ut autem diversis rebus alimoniam compararem, mollia *Lauri* folia, *Vitis*, quin *Ulmi* & *Rusci*, pluries exhibui; transacto autem altero die convulsi interiere,

interière Scio, *Lactucæ* folia, primis diebus exhibita, alimentum tenellis adhuc Bombycibus apud quosdam exitisse, sicut & tenera *Rusci* folia.

Continuata igitur *Bombycis* nutritione, Cranij color saturatior redditur, ut coracinus iterum redditatur. In dorso tubercula erumpunt, ipsorumque extrema brevibus stipantur pilis: superior corporis portio argentea, reliquum verò spiralibus fuliginosisque maculis, annulorum latitudinem excurrentibus, condecoratur.

Ut plurimum quatuor dies cum dimidio ante novam quietem insumuntur; mense autem *Julij*  
Fab. 1.  
Fig. 2.  
 quartus non attingitur dies: imminentे otio, à cibo abstinere incipit, illudque durat per diem integrum cum dimidio, & novum excitatum cranium *Achatis* colorem conservat. Ejus dimensiones hīc habetis. Recens corporis color subalbidus *Ziziphinis* maculis, hisque saturatioribus aspergitur, in quinto pariter & octavo annulo; in medio dorso bina erumpunt stigmata inversos semicirculos repræsentantia. Aucta insuper nutritione oblongius redditur corpus, coriumque quasi diaphanum, ita ut subjectus foliorum color emergat. Transacto triduo, si *Julij* mense nutriantur, iterum tertio in somnum prolabuntur. Autumno autem, & Vere in longius protrahitur hoc spatum, cum in hoc quinque insumantur dies. Imminentis somni prodroma signa emergunt, quæ in antecedentibus mutationibus ob sui exiguitatem, non ita facile in oculos

mitur,  
 inæ  
 one  
 nix-  
 oris  
 idit.  
 cor-  
 tum  
 bum

tem-  
 , Ni-  
 men  
 stan-  
 t, fo-  
 cque  
 talia;  
 nil de  
 re  
 sonia  
 offe-  
 de ex  
 In  
 Mo-  
 . Ut  
 rem,  
 plu-  
 ralvi  
 riere,

oculos intuentium incurrebant. Toti itaque corpori, & præcipue superioribus annulis diaphaneitas quædam cum aliquali luciditate ex subiecto fortè icore supervenit. Corpus in dorso ad secundum, tertium, & quartum annulum impensè surgit, ut ipsorum, alioquin conspicuæ, rugæ delitescant. In membranæ interstitio, inter cervicem & primum annulum locato, triangularis quædam macula cinerei coloris cum levi flavedinis mixtura erumpit: hæc basi supra cranium firmata, opposito angulo, dorsi medium designante, secundum attingit annulum; nec diu durat hæc figura, sed sensim productis lateribus, veluti Zona extenditur, quæ parum ulterius progressa saturationi inficitur colore. Diu hæsitavi, quidnam esset hoc phænomenon, videbaturque arridere, solam esse portionem elongati extensique corij, quæ alias continuata cranio, sub primo annulo revoluta obscurari solebat; cùm tamen in quiescente Bombyce rudem quandam dia-phaneitatem in Cranio observarem, inde credidi, enascentis capitis & sub primi annuli corio latitantis verax esse signum, cùm antiquum caput, novo comparatum, longe minus sit; non enim quartam ipsius æquat portionem: nec me fefeller opinio; disrupto etenim quiescentis Bombycis corio, antiquum Cranium jam vacuum valde ab erumpente distare comperij, unde sub primo latitans annulo exteriorem hunc producebat colorem.

Futuram insuper quietem indicant, abstinentia

à cibo, capitis elatio, (quæ quasi stolidos arguit,) corporisque moles, brevior & contractior reddita; his enim apparentibus, vermis perquirit recessum, ut quietius ibidem jaceat, quo conquisito immobilis hæret, inclinato versus humum capite, quod interdum ad superiora attollitur, vel ad latera curvatur. Diei unius spatio cum dimidio ita cubat, quo transacto excitatur, hinc inde jactatur, totus convellitur brevior redditus, & externum ipsius corium in rugas & plicas, & præcipue annulorum interstitia circumvolvuntur, latera etian celeri contractione corrugantur, tantusque est labor & angor, quibus cum, antequam excutiat senium, luctatur, ut immutato ex subalbo in coccinum corporis habitu supinus decumbat per aliquod tempus, & tandem se junctum à recenti corium, longa pedum jactatione, excutere incipiat, facta circa cranium separatione, & deductis per latera nigris quibusdam quasi lineis, quæ Excoriationis progressum exhibent. Ut postremo senectam ex toto abjiciat, extremum corporis cohabet, sursumque viscera abigit, ita ut propulsæ superius corporis pars vi prementium inferiorum, per excitatam paulo ante cicatricem erumpat, quæ dum tensa permanet, suo tumore in rugas contractum & complicatum antiquum corium in infernas necessariò repellit partes: quod successivè in singulo annulorum tractu peragitur, donec ad extremum corporis convolutum protrudatur, à quo possa confricatione circa adjacentium angulos repe-

C

titia,

Senecta  
Excoriationis33 Enysk  
Ex proo

corpore  
aneitas  
forte  
ndum,  
git, ut  
ant. In  
trimum  
la cine-  
umpit:  
angulo,  
it annu-  
product  
parum  
re. Diu  
i, vide-  
elongati  
nio, sub  
cùm ta-  
lam dia-  
creddi,  
latitan-  
at, novo  
quartam  
opinio;  
rio, anti-  
umpente  
is annulo  
bstinentia  
à

tita tandem excutitur. In hoc supersunt unguies, pedum vestigia, appensæ in lateribus lineaæ, quas ligamenta seu umbilicalia vasa incongruē crediderunt nonnulli.

Quis tamen tam laboriosam Metamorphosim, renovato capite, dentibus, corio, pilis, & forte quibusdam musculis, Somnum appellat? Ego mallem soporem, vel veternum, vel vigilandi saltem impotentiam dicere, cùm necessario tot morborum clades & labores, qui Senij excussioni præire solent, accedant. Nec novum in natura existit, ex sola dentium eruptione febres & sponores excitari, ut passim in pueris experimur, in quibus, ultra convulsiones, ita turbatur corporis Oeconomia, ut diu absque cibo interdum semi-mortui jaceant infantes. Quare, ut probabiliter reor, *Bombyces* singulis suæ vitæ diebus somni & vigiliæ vicissitudine gaudent; etenim ut plurimum à cibo, diverberato diu ad latera capite, deinde ad superiora erecto, immobiliter hærent per horam & alteram, & interdum dejecto capite cubant, quod bis in die repetitum vidi; quin & percussi licet excitentur, iterum tamen in pristinum relabuntur somnum, reliquum verò diei jactatione & motu progressivo iussumunt.

Exarato defessus jam labore *Bombyx*, donec novis dentibus utatur, quiescit, & transactis horis aposta olefacit folia, quorum extremos fines tenellis adhuc dentibus degustare tentat; sed excitato forte

forte dolore abstinet, iterumque decumbit per diem  
absque cibo, quo transacto demum renutritur.

Vermis *magnitudo illa est, quæ hic describitur*; Tab. 1.  
Fig. 3,  
ejus *Color, margaritæ, absque luciditate tamen, fe-*  
*rè similis. Prope caput, in primo annulo fuligi-*  
*nosa quædam, sed brevis, linea in dorso erum-*  
*pit: Pili, humiliorem annulorum partem ornan-*  
*tes, oblongi, diaphanique emergunt: Cranium,*  
*pilis hirtum, *Achatis* colorem fere refert; Cauda*  
*Ziziphina erecta manet: eundemque colorem*  
*possident pedes & ani appendices: copiosæ per*  
*transversum plicæ in motu erumpunt, ut jam no-*  
*vum animal, excussa *Eruce* forma, videatur. To-*  
*ta tamen novitatis ratio, quæ *Bombycem* à priori*  
**Eruce* statu diversum efficit, in eo tantum consistit,*  
*ut fuliginosæ illæ priores maculæ dissipentur,*  
*pili, tubercula jam conspicua dorsumque orna-*  
*tia, parum delitescant. Scio tamen, prope etiam ul-*  
*timum Senium primæva tubercula, quæ *Eruce* na-*  
*turam indicare credebantur, adhuc Microscopio de-*  
*tegi, pilorum copia conspersa; minora autem jam*  
*redduntur, ut censeo, ex animalis subsequenti in-*  
*dies augmento, cum laxatis externis tegumentis*  
*fuliginosæ particulæ, quibus corium inficiebatur,*  
*laxius diductæ, non atrum amplius reddunt cori-*  
*um; eadem etiam de causa, quoniam aliò rapitur*  
*cutis laxitas, tumores, & tubercula in primordiis*  
*luxuriantia pené delitescunt.*

Quatuor vel quinque dierum termino, juxta Tab. 1.  
Fig. 4.  
C 2 Aeris

27  
~~Euphorz~~

Aeris temperiem, abunde nutritus, emergentibus futuri & postremi Senij nuntijs, per duos cum dimidio dies torquetur, postremamque exerit senectam, ejusque moles hæc est. Firmatis interea mox emersis partibus, totus cibationi se tradit, unde brevi nova moles longe major redditur, & quasi ad consistentem ætatem proiectus, suarum partium perfectam absolutamque copiam habere videtur; & quoniam opificium, metamorphoses, aliaque ab eodem mirè edita, inferius rimanda veniunt, ideo minimarum mirabiliumque *Bombycis* partium Historiam, rudi licet stylo exaratam, addere placuit, ut singula, prout permittitur, pateant.

Tab. I. *Bombycis* primò occurrentis externa configuratio  
Fig. 6. oblonga est, qualis hic habetur. Vermium more,

undecim compaginatur Annulis seu Incisuris, quarum extremis, Caput & Anus, cum appendicibus, aptatur. Primus annulus A, capiti contiguus, quia analogam cum cervice servat extensionem, si cæteris comparetur, minor est. Ab hoc bina in humiliori & prona sui parte B. exigua crura erumpunt. Subsequuntur bini annuli C. D. qui longe majores, quin & interdum maximi, si cum cæteris conferantur, censendi veniunt. Horum superior portio E, quæ dorsi tuber æmulari videtur, conspicu-

Tab. I. is insignibusque rugis asperatur; quarum *Iconem*  
Fig. 7, 8. addidi; hæ, ante folliculi fabricam, violaceo, cum modico xerampelini coloris, suffunduntur. Subsequens

sequens quartus annulus F, servata priorum proportione, parum decrescit, & præcipue extremitate illa, qua quinto G. neicitur; qui & ipse angustior redditus, corporis hanc regionem parum cogit. Subsequuntur quintus H, sextus I, septimus K, & octavus L, quorum tres anteriores H, I, K, paulo auctiores redditi, ventris aliqualem formam referunt; ultimus tamen L, sensim imminuitur; reliqui extremiti bini annuli M, N, proportionali ordine imminuti, alvi extremum gracile reddunt; postremæ autem incisuræ tria, appenduntur corpora O.

Annularum *figuræ*, ubi crura non erumpunt, rotunda est, in humiliori autem ventris parte pedibus intercepta rectitudinem acquirit, ita ut totus annulus arcum chordâ retraictum æmuletur: dorsi enim & laterum partes curvantur, reliquæ diriguntur; turgente tamen insigniter ventre, & ipsæ tument.

Quælibet Annularum pars non eandem fortitudo magnitudinem, ita ut ex ipsorum contiguitate linea per dorsum ducta rectitudinem servet, sed ut plurimum è singulis Annulis media quælibet portio elatior assurgit; cæteræ, hinc inde locatæ, humiliores parum subsident, ita ut ex harum serie fiat *Ellipsis*.

Annularum Substantia membranea est, & valida, nondum tamen Cartilaginea; hæc, cum non ubique similis sit, in singulo quoque annulo duplimenta

*aphanes*  
*Roy*

plicem videtur sortiri naturam, ob geminam partem, quæ in ipso observatur; altera enim annuli portio superior est, quæ majorem duritatem, & soliditatem nancisci videtur, & per paucis rugis asperatur, quamvis valida succédente contractione bini sulci excitenter, , quibusdam punctis, à quibus erumpunt pili, descripti: subsequens annuli pars eandem fere latitudinem & extensionem sortita, tota in plicas ad animalis libitum adducitur. Hæ rugæ ut plurimum in grandioribus annulis quatuordecim & quandoque plures sunt, & per longum annuli ductæ non totum explet circulum, sed ab occurribus consimilibus parum deviæ delitescunt.

Tab. 1.  
Fig. 9.

Harum quidem fines in recurvatas inferius positas rugas absumuntur. In grandiori Eruca, superius citata, quilibet annulus octo compaginatur minoribus annulis, qui invicem contigui latitudinem annularis digiti æquant; hi, abbreviato animalis corpore, in arcum singulum attolluntur, & ita tota annuli latitudo arctior redditur.

Bombycis color ex enarratis jam patet; ea enim annulorum portio, quæ rugis exaratur, ob sui tenuitatem subiectorum refert colorem, & in seipsum revoluta Achatis colorem exhibet: reliquum corporis subalbum, & fere argenteum est, præter maculas quasdam P. in quinto & octavo annulo excitatas, quæ dupli describuntur linea, quarum interior cærulea est, exterior verò parum fuliginosa: in quibusdam verò Bombycibus fuscae quædam

dam copiosæ maculæ totum fere replent habitum,  
ut parum argentei emergat.

Extremis lateribus hinc inde nigra quædam  
stigmata Q. per longum infixa observantur, quo-  
rum accurrior descriptio & usus inferius habebi-  
tur: hæc decem & octo sunt; singuli enim annu-  
li bina habent, præter secundum & tertium. Sub  
his copiosæ rugæ R. per longum ductæ, insignes &  
recurvæ erumpunt, pilisque oblongis & diaphanis Fig. 8, 9.  
ornantur; versus extremum corporis in ultimo an- Tab. I.  
nulo e medio dorsi cauda S. erigitur instar styli, qui Fig. 6.  
in implantatione latior, sensim gracilescit, ultra ta-  
men medietatem arctior redditus in Conum de-  
finit.

Extremo Annulo tria appenduntur corpora,  
quæ ad libitum diducuntur, & simul coeuntia cor-  
poris ultimum claudunt terminum. Nam à medio  
dorsi deorsum inclinata pendet carnea quædam Tab. I.  
portio T. quæ ani foramen tegit, & in egestioni- Fig. 10.  
bus sursum attollitur: huic bina adstant corpo-  
ra V. consimili conflata substantia, quæ oblonga  
& angulari ipsorum portione versus medium pro-  
ducta, reliquum extremi corporis muniunt, eique  
fulcimen & motum præbent: hæc in grandiori E-  
ruca solidioris substantiæ sunt, & quasi cartilagi-  
neæ, mireque colorantur.

Remanet exponenda capitinis *Exterior* constitu-  
tio. Cranium primo annulo appenditur, seu magis ab ipso erutum emergit. Corpus est subro-  
tundum

Tab. I. tundum, parum tamen depresso, in superior  
 Fig. II. præcipue parte; binis semisphærulis A. ovalibus  
 compaginatur, unde angularis quædam portio B.  
 intercipitur, quæ Lambdoidalem æmulatur figu-  
 ram; ab hac rugosa quædam pendet quasi car-  
 nea zona C, rugis excavata, quæ pro animalis li-  
 bitu in se ipsam retracta, sub Cranio non parum  
 delitescit, & frequenter exeritur, secumque re-  
 trahit labium D, ni linguam dicere velitis, quæ su-  
 pra Os pendet. Sub his Oris cavitas aperitur am-  
 plia, & ab osseis hinc inde locatis mandibulis E. clau-  
 ditur. Inferiorem Oris partem pendula &  
 parum acuminata occupat substantia F, Men-  
 ti instar, cuius humiliorem partem parum acu-  
 minatus tenet stylus. Hinc inde in humiliori loco  
 maxillares bini processus G. solidi locantur, qui  
 una cum Mento, ad libitum animalis, sursum, &  
 intro etiam parumper rapiuntur. In anteriori pa-  
 tre, ad latera tamen, globuli H. quidam, numero  
 sex, diaphani protuberant, qui Oculi censemur.  
 Ab his parum distant bini Mamillares quasi pro-  
 cessus E, descriptis majores, à quorum finibus bi-  
 ni exeunt pili. Singula autem hæc ex inferius di-  
 lendifidis magis patebunt. De hoc tamen interim Vos  
 monitos volo, me scil. proportionalem magnitudinem  
 non perpetuò servasse in partium iconibus, sed in-  
 terdum, facilioris intelligentiæ gratia, quasdam figu-  
 ras auxisse.

Totus corporis habitus pilis conspergitur una  
 cum

cum capite : hi miro ordine implantantur, colore  
pollent Ziziphino ; qui vero circa crura, & ru-  
gas insignes, mox delineatas, locantur, lucidi, &  
argentei sunt, moleque sua cæteros, per dorsum  
& ventrem disseminatos, superant. In dorso, ubi  
pili implantantur, cærulea quædam stigmata non  
rarò deprehenduntur, quibus pilorum radices am-  
biuntur.

*Bombycis* corpus multiplicibus fulcitur cruribus,  
hisque diversis ; versus enim corporis medium à  
sesto, septimo, octavo, & nono annulo, quatuor  
crurum paria hinc inde in humiliori parte erum-  
punt : Eorum figura rotunda est, & latiori sui par-  
te à ventre emanans, internodium seu flexuram  
patitur. In hac eadem parte cavitas interdum ex-  
citatur, ut retractum crus intus cum appenso pede  
obscuretur ; reliquum cruris binis ulterius articula-  
tionibus flectitur, & tandem in pedem definit, qui  
recurvis unguibus mirè munitur.

Talis est appensi *pedis* structura. Ab extremo cru-  
ris, ubi in parte exteriori semicirculus subniger, &  
quasi osseus describitur, & in citata superiùs Eruca, <sup>Fig. 2.</sup>  
nigra quædam Zona, quasi ex villuto seu villoso, <sup>Fig. 1.</sup>  
serpit, pes A carneus erumpit, qui semiſphæræ  
parum compressæ formam habet. Ambitus autem  
eius protuberans pars à bino unguium ordine B,  
qui, cinguli instar vel semicirculi, juxta longitudinem  
corporis deducti, parùm versus interiora  
declinat; unde ex hoc segmento licebit pedis par-

D

tes

tes discriminare : pars porro, quæ ultra unguies exterius seu foris locatur, C, *Sylvestris* appellabitur, opposita scil. *Vola*; quæ vero ultra segmenta interiora versus exporrigitur, D, *Vola* nominabitur, quæ tamen minoris latitudinis est ac sit opposita.

*Vola* & *Sylvestris* portio, ad animalis placitum, diversis suæ indigentia temporibus gracilescunt, moxque protuberant; nam interdum pars *Sylvestris* turget, totaque eruitur à cruris profundo; interdum, ut in *polyporum* acetabulis seu cirramentis, intro retracta deliteſeit, quod ia *Vola* etiam proportionaliter observatur. Ex quibus motibus, qui frequenter & celerrimè contingunt, varius pedum & unguium situs, & robur, oriuntur. Tres tamen ipsorum præcipuas positiones pro facilitiori intelligentia collegi, iconibusque exponere tentavi.

Primo *Bombyx*, quod frequentissime agit, deductam pedum *Volam* A. versus interiora tegit, pars vero *Sylvestris* B. extrà tota erumpens, turget, recurvata versus interiora; unde unguis C. apicibus versus ventrem diriguntur, & ita constitutus pes ineptus redditur ad apprehendendum. Mox deductis unguibus ad medium, & ad oppositam fere partem, tota quasi *Sylvestris* portio B. intra cruris cavum rapitur, & parum eminet *Vola* A., & unguis curvo apice versus aspicientium oculos eriguntur; unde hoc etiam situ inefficax est pes. Tab. 2. Deductis tandem ad extra. Unguis, parumque Fig. 4. *Sylvestri*.

Sylvestri patente B, quæ crispa redditur & gracilis, Vola versus interiora erumpens supra apprehensi corporis superficiem turget, & unguium recurvi apices objecto ita applicantur, ut fortiter detineant, tantaque fiat adhæsio, ut Animalis molles tuto suspendatur.

Unguum substantia ossea est, solida, & quasi fulva, eamque fortitur figuram, quæ hic describitur. Numero plures sunt ungues, ut plurimum in singulo pede quadraginta. Disparem magnitudinem fortuntur, & dupli sub ordine æquidistanti locantur. Grandiores à Volæ confinio, i. e. ab interiori parte orti, supra ipsam inclinati, versus exteriora deducuntur, & tandem elevati in recurvos apices desinunt; minores vero ab eodem orti termino, inter priores eodem ritu serpentes, æquali perpetuo servata distantia, cùm non eadem polleant longitudine, non eundem fortuntur finem, sed paulo infra terminantur recurvato apice, ita ut per acuminatas ungum extremitates protractæ lineæ parallelas referant, pedis ambitum secantes. Hinc inde ab anno extremæ jam exaratæ appendicis, crurum munus explent, binosque pedes promunt, jam descriptis consimiles.

Prope caput in primo, secundo, & tertio annulo, tria crurum vel brachiorum paria situantur, non inæqualis in totum magnitudinis. Eorum figura Conum æmulatur. Implantantur in his annulis latiori principio, quod à copiosissimis rugis excipit.

D 2 tur,

ex-  
ur,  
eri-  
guæ  
im,  
int,  
lve-  
in-  
nen-  
iam  
bus,  
pe-  
Tres  
liori-  
ten-  
de-  
pars  
rget,  
pici-  
tutus  
Mox  
itam  
intra  
a A,  
culos  
pes,  
nqua  
vestri

unguum  
sua  
magnitudine  
versus  
extremæ  
appendicis  
pedis  
ambitus

Tab. 2.  
Fig. 5.

crura  
adversaria

Fig. 2.

Fig. 6.

tur, una retracta etiam obscurantur : tribus gaudere videntur internodijs, quibus ad interiora precipue flectuntur : Horum extremitas unco, versus interiora, armatur, cui ex diametro ossei styli opponuntur, in cæteris autem articulationibus bini pariter styli recti implantantur.

*Industria  
Bombycis*

Lustratis Bombycis exterioribus, supersunt *interiora* : Discisso itaque corio, quod superius expositum est, *Icor* quidam subflavus erumpit, qui manuum calore vel etiam ipso igne leviter concrescit, crustamque relinquit. Hunc probabile est ab officinis alimenti derivari, & per meatus, vel vascula per cutem dispergi ; quamvis elixati Bombycis & Aureliae ventrem hujusmodi concretus succus una cum visceribus repleteat, ut in *hydropicis* accidit.

Diducta cute, altera supereft Membrana subrosea, & mucosa. Hæc probabiliter nova cutis est, quæ discusso Senio, vel Bombycis forma, emersura est ; quin & reliquas, quæ jam excusse sunt, simul extitisse dubito. In prægrandi citata Eruca evidenter rosea est, & ipsius varij emergentes colores in externo apparent corio. Interior hæc tunica, una cum corio, si lumini objiciatur, translucientes quasdam lineas, transversum Bombycis tenentes, exhibit, quæ rugis & surculis corium excavantibus excitantur. Inter has rugas rotunda quædam spatia quasi diaphana eluent, quæ pilorum radicibus circumducuntur.

Exaratæ

Exaratæ Membranæ, seu corio, arcte hærent carneæ fibræ per longum deductæ, quæ revulsis ad latera visceribus patent: hæ per longum corporis exorriguntur, & incisuris, ea præcipue in parte, ubi singuli annuli necuntur ad invicem, arcte figuntur. Ipsarum color carneus est, & subalbidus, ceu cinereus; figura verò subrotunda; attentius tamen lustratæ, unaquæque ipsarum, filamentorum fasciculum, vel saltæ exiguarum quasi cordarum plexum exhibit: & in quodam Bombyce, jam extinto, parumque convulso, singula hæc filaments non recta nec sibi parallela, sed quasi spiras efformantia conspiciebantur; quod & in tendinibus quorundam muscularum in prægrandi animali non raro observavi. Fibræ hæ multiplices sunt, variamque inclinationem sortiuntur, unde pene diceretis contextos musculos, quorum seriem, & situm recolligere impossibile videtur, ob eorundem exilitatem, fragilitatem, & perpetuam contractionem, quibus implantatio & exortus obscurantur. Hoc tamen videtur minus dubium, in unoquoque annulo determinatam adesse muscularum seu fibrarum collectionem, qua ipsius latitudo undequaque co-operiatur; præter angustum & oblongum quoddam spatium, longitudinem dorsi excurrens, in quo non observantur. Quare in interiori corij regione, quæ ventriculum aliaque viscera ambit, rectæ hæ fibræ excurrent, ab extremo corporis ad aliud extremum productæ:

B  
Arabes

productæ: In singulis tamen intermedijs annulo-  
rum confinijs, ubi inferior annulus in progressi-  
vo motu anterioris cavitatem parum subintrat: hæ  
musculorum fibræ arcte hærent, ibique altè inse-  
runtur, velut in musculorum vulgarium finibus ac-  
cidit; hocque successivè contingit, ita ut hære-  
atis, an eadem sint fibræ, quæ tot continu-  
atos musculos promant, an verò sint diversæ, eo-  
dem ordine se invicem subsequentes. Certum ta-  
men est, licet valida fibrarum applicatio & nex-  
us in intersticijs annulorum, ut ita dicam, succe-  
dat, earum plures ulterius ad subsequentes etiam  
annulos elongari, servata continuitate; quod in  
elixato Bojnbyce præcipue fit manifestum: & si  
Atramentum affundatur, nigrefacta spatia, hinc  
inde fibras ambientia, superata incisuræ parte,  
ubi altè figuntur, à superiori in Inferiorem an-  
nulum rectâ, & eadem servata proportione, de-  
ducuntur; quod idem accidit interceptis fibris, e-  
tiam in valido illo nexu, cum ipsarum continuitas  
ut plurimum non tollatur, nec obscuretur, licet in  
aliquibus non ita pateat.

Exteriores fibræ, & quæ primò oculos incur-  
runt, non sibi invicem parallelæ, nec perpendi-  
culares sunt, sed aliquæ contiguis lateralibus oc-  
currentes obscurantur, quod parum longe ab in-  
cisura contingit; aliæ verò, & quæ præcipue cir-  
ca medium dorsi, ubi oblongum arctumque spa-  
tium locari diximus, proximæ excurrunt, versus  
ipsum

Eruca  
per Rosij

ipsum parum declinant, ita ut in singulo quoque annulo quædam suum fortiantur finem, & ita quasi *pyramis* fiat. Etenim in superioribus annulis versus caput, ex fibrarum applicitis finibus basis efficitur; & quoniam deorsum deductas fibras hasce versus medium dorsi inclinari diximus, hinc est, quod ex successivis ipsorum finibus ad medium dorsi, fit pyramidis latus, & tandem angulus; quod in grandioribus præcipue Eruca observatur.

Sub descriptis *rectis* hisce fibris, aliæ subsequuntur, *obliquæ* tamen, quas in Bombyce difficultum est attingere; interdum tamen aliquas in tabidis & elixatis translucere vidi. Ut autem ipsorum & subsequentium etiam fibrarum rudem aliquid notitiam habeatis, confugiendum nobis erit ad grandiorem jam citatam Erucam, quæ ob sui magnitudinem minus obscuros habet musculos: non tamen tanta est ipsorum moles, cæteraque ita consentiunt, ut dilucidè singularum fibrarum verus & certus habeatur terminus: quæ vero ex plurimum sectione minus dubia collegi, sub unius tantum Annuli Icone exarabo. Et pro facilitiori notitia recolligendum est, quod superius habuimus, in hac grandiori Eruca singulum quemque annulum quasi insignibus rugis constare, quæ, dum ipsarum latitudo arctior redditur, parùm assurgunt, & ita totus annulus his rugis compaginatus breviatur.

Primò

Tab. 2.  
 Fig. 7. Primò itaque fibræ *rectæ* A. occurunt, quæ totum annulum co-operiunt, & à supremo ejusdem deductæ, implantantur in subsequentis incisuræ proximam partem. His ablatis, in conspectum veniunt *obliquæ* B, quæ eosdem sortitæ terminos, non omnem tamen annuli capacitatem occupant, sed graciles videntur musculi, longo intervalllo disti, ad extra inclinati. Subsequuntur *obliquæ* C, in oppositum inclinatæ, quarum portio, amplior tamen, versus medium dorsi D. deducitur; reliqua verò, annuli inferiorem & superiorem portionem attingit. Triplices hi fibrarum ordines perpetuo in singulis incisuris patent; cæteri autem, utpote minores, quia in diversas ejusdem partes destinantur, & profundius etiam locantur, nec perpetuo ipsis à natura unus statuitur situs, ideo non parum variant in insertione & numero. Sub exaratis fibris ascendunt *parum obliquæ* E. quæ superiori extremitate in secundam rugam desinunt, & harum tanta est copia, ut insignis fiat musculus. In aliquibus annulis succedunt *descendentes* F, quæ ad sextæ rugæ confinium terminantur. Post has emergunt *obliquæ ascendentes* G, ad medietatem annuli exorrectæ, & in latissimum expansæ musculum. Tandem occurunt his subiectæ *obliquæ ascendentes* H, quæ in quinta ruga absumentur; & postremò sub his latet exiguus quidam musculus I. super extremam rugam extensus.

An ad singulas plicas alij ulterius à superioribus exorti

exorti transmittantur musculi, adhuc ambigo; hoc tamen s̄epissimē observavi, extremos enarratorum muscularum fines, sicut in perfectioribus etiam accidit, inaequales esse, ita ut ab uno binæ attingantur rugæ. In Bombyce recti quandoque musculi inaequali suarum fibrarum longitudine pluribus unius annuli rugis appenduntur. An singuli hi breviores musculi sint productiones rectorum, & quasi flexæ ipsorum extremitates, dubitari posset: cùm in *Cancrorum* mirabili cauda, inter rectas fibras contorti quidam, veluti cordæ, fibrarum fasciculi, à suprema annuli parte orti, illico ac subsequentem inferiorem attingunt annulum, obliquentur, & ad ipsius medium desinant. His accedit, interdum (ut s̄epius habui) circa annularum interstitia rectas fibras obscurari, & externas parum obliquatas subire.

Muscularum ope Bombycis motus subsequitur, cuius exteriora *Phænomena* hæc sunt. Postremi Bombycis bini pedes, ab appendicibus ani erumpentes, ante-gradiuntur, & tunc corrugati & tensi redundunt extreimi duo annuli: ex progressu deinde facto à binis paribus subsequentium crurum enarrati annuli elongantur, & ipsorum rugæ extenduntur; proximi autem bini annuli crispantur & turgent: detumescunt autem, & longiores fiunt motis reliquis cruribus, quibus inferior alvis firmatur; tandem motis minoribus pedibus, vel brachijs non longe à capite locatis, quadrupedum

E more,

more, contracta mox corporis portio ulterius rapi-  
tur, & demum caput antē exporrigitur, & ita Bom-  
bycis progressivus subsequitur motus.

Sub exaratis fibris ex rectitudine stigmatum,  
quæ hinc inde in singulis annulis, præter secun-  
dum & tertium, excitari exterius, jam habuimus,  
ortum trahunt mirabiles quædam *vasorum* propa-  
gines, quæ singulas corporis partes irrigant. Hæc  
conspicuo trunco carent, sed in singulo quoque o-  
rificio decem & quandoque plures grandiores ra-  
mi, in communem hiatum desinentes, cicatrici ex-  
aratae aptantur, ita ut in Bombyce decem & octo  
sint hujusmodi ramorum plexus seu exortus. Ab  
Tab. 3.  
Fig. 1. hoc hiatu igitur, seu mavis brevi truncō A. bini  
exorti circuli B. in inferius & superius locatos de-  
ducuntur plexus, ita ut mutua fiat Anastomosis  
à capite ad imum. Ab eodem pariter fonte tres  
elongantur circuli C. qui corporis habitum &  
musculos ipsos mirabili efformato reti pervadunt;  
contigi vero D. vicina ambiunt viscera: Reliqui  
E. in ventriculum, cor, ventrem, aliaque proxi-  
ma deducuntur, & in medio proni ventris occur-  
rentes hujusmodi oppositi rami evidentem Anasto-  
mosin patiuntur. Propagantur hæc *vasa*, Arteri-  
arum more; sensim enim à suo elongata truncō  
gracilescunt, & frequentes hinc inde geminant  
ramulos, qui ut plurimum reticulares plexus, ut  
in arborum foliis observatur, efformant; quod præ-  
cipue inter musculos, & corium mirari licet, ubi  
tanta

tanta est fructicatio horum vasorum, tam miræ implicationes, ut nil pulchrius conspici possit. In singulas corporis partes exporriguntur, ut nulla ipsius sensibilis conspiciatur portio, quæ vasculorum horum propagines non admittat. Vasa hæc cæruleo seu plumbeo pollut colore, qui sensim argenteus efficitur, varius tamen in consimilibus insectis conspicitur, ut plurimum argenteus est, vel *perlatus*, interdum palearis, vel aurei suffunditur mixturâ.

Horum substantia membranæ est, cum hoc tamen, quod annulosis hisque solidis firmetur, ita ut in quoconque situ secta, aperto pateat ore, unde ex his & inferius dicendis conjectatus sum, tracheas esse, quæ suis productionibus *Pulmones* efforment, & exaratas Bombycis incisuras binis pollere pulmonibus. Totum hoc consimilium Insectorum indagine firmatur.

In *Cicadis* talis est ramificatio: Conspicuus ramus A. qui cum exteriori cicatrice communio nem habet, in minores subdividitur circulos, qui sensim in ovalem extenduntur vesicam B, eadem continuata substantia; hæc, altera extremitate constricta C, iterum vasis naturam subit; quam metamorphosim sæpius repetit, & tandem extremis finibus, sibi invicem occurrentibus, Rete efformatur, quo viscera, aliaque foventur.

Huic analogam tracheæ seu pulmonum configurationem in *Lucano* seu *Volatili cervo* placuit

E 2 addere

*U. Bispida*

addere, in quo vesicæ A à trachea B pendent, eadem excitatæ substantiâ, ita ut *Pulmonis* Icon habeatur, qui & ipse, in perfectis animalibus, membranosis sinibus & vesiculis conflatur, quæ continuatae tracheæ appenduntur ; seu potius tracheæ membrana, ubi annulorum angustiâ coerceatur, tubos efficit, ubi autem liberior redditur, in vesiculos laxatur.

Tab. 4.  
Fig. 1. In *Locustis* talis est tracheæ productio. Ab exteriori orificio, annulis infixo, arctum pendet tracheæ caput A. quæ dorsi latitudinem in altero latere excurrit, in amplum & capacem extensa tubulum B, qui contiguis communicans minori quodam râmo, tandem acquisitâ vasis naturâ, arctiori tubulo minimas ulterius, ad Cor præcipue, promit ramifications.

Parum absimiles tracheæ productiones mirari licet in *Vespis*, *Apis*, alijsque consimilibus insectis; ex quibus elici potest, exarata animalia nostrum que *Bombycem* non tantum pulmonem habere, sed ita abundare, ut fere *singulus* ipsorum annulus duobus polleat, quin & singula quæque pars etiam viscerum, derivatis pulmonibus gaudeat.

Descripti *Pulmones* proprium habent orificium, quod in *Bombycis* lateribus extare diximus, ita ut singuli quique annuli, præter secundum & tertium, duobus polleant hiatibus. Hi, nigra circumambiente zona ornati, nudis oculis patent; eorum tamen structura altiore requirit indaginem. Pro  
ut  
erobbs

ut autem in citata Eruca alijsque consimilibus  
liquet intueri, talis est. Extimum corium stig-  
matibus ovalibus hinc inde pertunditur: hæc  
per longitudinem annuli infiguntur, ita ut acumi-  
ne versus humiliorem ventrem dirigantur, altero  
autem versus dorsum. Cutis extremitas A, cicatri-  
cem designans, nigra est, & parum reflexa, & con- Tab. 4.  
tento tracheæ capiti unitur, quod ovale hoc spa- Fig. 2.  
tium replet, in cuius medio scissura B, per longum  
ducta, observatur, quæ identidem à recta declinat;  
reliquum spatij fibrulis C, cinerei coloris, reple-  
tur; hæ ab exteriori cicatricis ambitu exortæ, recte  
versus scissuram deducuntur, & quadam Analogia  
interstitium ciliare æmulantur, saltem in munere;  
quare levi ipsarum contractione curvus ille hiatus  
ita dilatatur, ut Aer pro libitu egredi, & subin-  
gredi possit. Et licet vivente animali nunquam  
hiantem deprehenderim hujusmodi scissuram, post  
mortem tamen levi succedente exsiccatione ob-  
longa patet via. Et ut veritati huic aliquid lucis  
adderem, non-nulla tentavi, quæ licet non omnia  
secundum præconcepta evenerint, ea tamen me-  
moranda censeo. Immersis Bombycibus præcipue  
in ardenti aqua, multum aeris sub bullarum spe-  
cie ascendit, & quoniam interdum aeris portio  
circa rugas hæret, quamvis prius aquâ madescant,  
ideo non ea affulsit evidentia, quam exoptabat  
animus; hoc tamen certum est, exeuntis Aeris  
bullas ē dorso, ē rectitudine præcipue stigmatum e-  
rumpere.

a spargit

rumpere, & immisis Bombycibus jam extinctis,  
nullum ascendere aerem.

Aliud insuper tentavi : aspersis leviter, etiam penicillo oleo intincto, tracheæ singulis hiatibus, illico convulsum concidit animal intra *Dominice orationis* spatium. Et ut vulgatum illud de natura Olei, Insectis infensa, explorarem, varia molitus sum. Aspersis orificiis tracheæ superioribus à corporis medio ad caput usque, hinc inde, illico quasi paralyticus jacuit Vermis, nec secundum superiora loco movebatur, reliquam corporis motum servabat ; per noctem ita jacuit, mane revixit, etiam quo-ad superiora, & sensim nutritus, tandem folliculum confecit ; quod & in alijs comprobatum vidi. Aliorum insuper inferioribus tracheis, usque ad medium corporis, oleum affudi, & mox convolutionibus tentatae sunt oblitæ partes, quin & superiores particulæ, dum movebantur, reliquas veluti paralyticas secum trahebant ; cordis pulsus versus extremas partes rarissimus erat, & affectæ portiones mole sua non parum immutabantur ; & in his, quibus successit mors, ventriculi inferior portio impense coarctata erat. Horum aliqui binis transactis horis cibum gustavere, & statu tempore folliculum peregere. Inter hos unus vel alter, elapsis pluribus diebus, interiit : quidam autem post consuetos dies, quibus copiosius cæteri cibum sumunt, stamen emittere cœpit, sed brevi relicto opere jacuit, tandemque obiit. Cæterorum tracheæ

cheæ orificia, modò sinistra in aliquibus, modò in alijs dextera obliniti, & excitato quasi corpore vix movebantur ; tandem expergefæctis superioribus partibus ( nam in reliquo torpidior erat motus) cibum assumpsere, suumque opus perfecere, quod & feré singulis accidit.

Ut autem intimius rem hanc perspectam haberem, Ventrem, Caput, Os, & Dorsum, illæsis tamen tracheæ orificijs, saepius oleo aspersi, nec unquam extinctos vidi, nec etiam inde sœva suborta symptomata. Quare interitum ex Oleo eatenus contingere conjeci, quatenus occlusis tracheæ orificijs, suffocatio, vel quid simile succedit; quod placitum subsequentibus tentaminibus firmatum volui. Butyro illevi tracheæ singula orificia, & illico perierte. Idem accidit usu Lardi, sevi, & similiu: nec adiposis tantum & oleosis inest hæc mortifera vis, sed asperso melle liquido concidere ; cum hoc tamen discrimine, quod aliqui expergefæcti, interdum ipso, laterum frictione, deterso, revixere ; hi vero, quibus altè hærebat mel, perpetuò jacuerunt.

Placuit eadem tentare in consimilibus insectis, ut in Locustis, Grillis, & hujusmodi, in quibus mors pariter successit. Hoc unum Vos monitos volo, Bombyces, qui affuso Oleo, vel consimili, illico concidunt, Cordis motum per aliquod spatiū conservare, nunquam tamen reviviscere, etiamsi aceto irrorentur, Solique exponantur ; at eos

eos, qui sub aqua etiam per horas stetere, non tantum cordis motum retinere, sed pristina vita munia reassumere: Unde conjectari licet, corpora, quae detergi possunt a tracheae orificijs, ut aqua, & similia, non ultimam inferre necem, sed illa tantum, quae vel subingrediantur, vel arcte occidunt, ita ut dimoyer nequeant. His accedant ea, quae in vestra *Antlia pneumatica* alias observastis, immisis hujusmodi insectis, quae orbata aere interiere. Congruum ergo videtur, Aerem in hac Bombycis vasa continuatim subingredi & egredi, ut in ceteris, quibus insunt Pulmones. An vero necessarius sit abdominis motus pro aeris accessu & recessu, esset perquirendum; & cum nefas sit, Vobis dubia meaque mentis nudos proponere conceptus, illud tantum sensibus comprobatum Vobis offeram, ut inde philosophemini.

In Bombycis postremis tribus annulis circa dorsi latera non obscurus perpetuatur constrictio & dilatatio Motus, ita ut statim tempore hujusmodi laterales portiones introrapiantur vel pellantur, & successivē extra turgeant. An vero hoc in Cordis gratiam, quod præcipue in intermedia ibi dorsi parte systolen & diastolen habet; an vero in respirationis usum subsequatur, adhuc dubito. In *Locustis* autem, quas observare potui,  
Tab. 4. Fig. 3. evidens est totius ventris constrictio & dilatatio, ea in parte præcipue, quae prona est, & dorso opponitur; interius namque miram habent machinam,

nam, cuius iconem habetis. In singulis etenim annulis A, ossæ vel cartilagineæ binæ laminæ B. sub eodem plano locantur, altera à dexteris, altera vero à sinistris; ita ut latior laminæ portio cum exponrecta C. ejus parte, ventrem inferiorem tangat; reliqua vero, superius dorsum. Hæ ab incisurarum substantia cæterisque aliqualiter se junctæ locantur ita, ut liberè moveri possint: quare laxato ventre probabile est, velut tot arcus extendi, indeque capaciorem reddi ejusdem cavitatem, vel saltem jam compressam in proprium resilire statum, hujusmodi arcuum ope. Sed potiora vestris mentibus occurrent, & jam tempus est, ut reliquorum Bombycis viscerum indaginem prosequar.

Per longum dorsi, inter exaratas Musculorum fibras, & pulmones hinc inde appensos, Cor locatur, à summo capite ad extremum usque corporis exponrectum; quare, vivente animali, ejusdem pulsatio exterius per longum subobscure cimergit. Corpus hoc constat membranis, quæ contenti Icoris colore imbuuntur; diaphanæ enim sunt, progressu tamen temporis luteæ fiunt, nec ita facilè translucent. An præter membranas carneæ adsint fibræ (ut reor) quibus constrictio subsequatur, sensus nequit attingere. Ejus figura mira est; nam in cæteris animalibus, ex fibris carneis in gyrum deductis Conica quædam consurgit molles; at in *Bombyce*, & consimilibus, unicus tubus est, à cauda ad caput continuus, nec, ut obser-

F

vare

vare potui, in istius finibus, vel altero tantum, amplior quædam capacitas locatur, à qua principium motus erumpat; nec etiam quælibet exarati tubi portio eandem fortitur latitudinem, & figuram, sed identidem extenditur, postmodum augusta-

Tab. 3. tur, ita ut ductus iste in tot distinguatur quasi O-  
Fig. 4. vales tubulos AB, sibi invicem continuatos; quare ex inferius etiam dicendis dubitari potest, tot *Corcula* esse, sibi mutuam opem ferentia. Ipsorum numerus multiplex est, adhuc tamen non omnino mihi notus; nam ex vario cordis rhythmo in pulsu, ex valida insuper convulsione, qua secti Bombyces tentantur, distinctio non ita patet. Tot autem esse, quot annulos, vel saltem pulmonum paria, ex his, quæ sæpius deprehendi, probabile est. *Corcula* hæc, dum placida succedit ipsorum *Systole*, taliter moventur.

Extrema latera producti cordis, dum *systole* sua corripiuntur, ad medium cordis procedunt, & crassiora seu prominula redditæ, non intimè sibi approximantur, sed intercepta media cordis portione demissiori, binas lineas paleares videntur effingere; at ubi Cor validius movetur, concurrunt exaratae lineæ, & in arctiori cordis parte D. se superequitare videntur; quo casu elatio quædam sive tumor in cordis medio suscitatur: ubi autem deficiente animalis vita, sola cordium latera parum versus medium lentè deducuntur, tunc nulla fere sensibilis consurgit elatio.

Cordium

Cordium motus non eadem omnino temporis differentia succedunt, sed in Bombycibus, sicut & in alijs etiam, ab extremo corculo, ad caudam locato, primus constrictio[n]is motus emergit. Latiori enim C. compresso, contentus illico tenuis humor exprimitur per D. in subsequens corculum B. à quo in E. & ita successivus fit tumor, qui in celeri diastole adeo confusus est, ut distingui nequeat. Patet autem, dum prope extincionem manifestæ succedunt compressiones, propulsio vitali illo humore ex corculo in corculum, velut ex auricula in cor, vel ex corde in arterias.

An à corde *Arteriae* oriuntur vitalem succum deferentes, nondum certo assequutus sum; visus tamen interdum sum in *Aurelia* conspicuos ramos in annulorum interstitijs deprehendere, unde *Arteriarum* truncos esse conjeci.

Circa elongatum cor, seu singula corcula, tracheæ rami E. serpunt, unde minores ipsius productiones, extremitatis suis finibus, arcte Cordis membranis, quæ dorsum respiciunt, adhærent, & quoniam Cor cum contento liquore diaphanum est, ideo ipsarum emergit species.

Aliud etiam corpus, Cordis ambitum stipat, & suis productionibus hinc inde lateribus ipsius hæret, quin & in singulis Incisuris, ubi fibræ carneæ desinunt seu intercipiuntur, fiunt transversales novæ hujus producti corporis diramationes, ut recti quatuor anguli fere designentur; ex quo deduci etiam

F. 2 potest

m,  
pi-  
abi-  
m,  
ta-  
O-  
ua-  
tot  
um  
ni-  
o in  
om-  
Tot  
um  
bile  
rum  
  
e sua  
craf-  
ap-  
orti-  
ef-  
runt  
D. se-  
dam  
item  
a pa-  
nulla  
  
dium

potest, à Cōculis, eo in loco, binos hinc inde promi ramos. Cōdis igitur ductum mucosæ quædam ambiunt productiones, quarum corporaturā Musculturū progressus teguntur, spatiaque in visceribus relicta per-belle replentur; tanta enim est hujus corporis luxuries, ut suā mole cæteras Bombycis superet partes, cum universa ventris cavitas sufficienter ipso repleatur. Tenellum est hoc corpus, ejusque substantia in oblongas stirias tam lancinatur & mire implicatur, ut, quacunque licet diligentia pertractetur, non tamen ipsius contexturam attingere liceat.

Ut autem aliquid lucis affulgeret, placuit ad Insectorum consimilium indaginem recurrere. In grandioribus itaque *Erneis* albæ hæ productiones totum interiorem ventrem obliniunt, & contenta viscera stipant; harum portio ab animali evulsa, & aquā excepta, supra vitrum extendatur; ita enim rudis ipsius progressus & structura habebitur. Elongantnr ergo vasorum instar, & proximis consimilibus occursantibus inosculantur, ita ut tota hæc alborum corporum series laxum A constituat rete. Horum figura oblonga est, parumque depreſſa, nec eandem omnino latitudinem servant, sed impense interdum angustiora redduntur; mox extenduntur quasi in foliorum formam B, iterum coarctantur, & ramorum instar elongata fibique inosculata & implicita laxum rete C. efformant.

Hanc eandem structuram in Bombycibus postremo

Tab. 4.  
Fig. 4.

stremo collegi, dum ipsorum frustulum rimabar. Diu dubitavi, an cava essent, aliquoque referta succo, cum vasorum diramationem ruditer amulentur; in *Locusta* tamen ipsorum configurationem primo nactus sum; in hac etenim latiora hæc corpora B. rotundis parumque depresso corporibus D. compaginantur: quod deinde in *Bombycum* frustulis, affuso attramento, collegi. Quare ex hac extima configuratione *Glandulosum* parenchyma, & inde viscerosam carnem dicendam putabam; sed factio ulteriori tentamine, aliud mihi philosophandum occurrit. Igni etenim approximata hæc globosa substantia in oleum funditur, flammamque concipit; quare pinguedinosi globuli, reticularibus productionibus, velut membraneis sacculis, contenti, cum omento comparari possunt; rursusque dubitandi ansa occurrit, pinguedinis promptuaria esse, valdeque sollicitam reddi naturam in recolligendo continendoque oleoso hoc succo. Omenti hujus productiones minimi tracheæ rami irrigant, & ipsarum tractum etiam firmant.

Ventriss cavam replet ventriculus A, mole insignis, & ab ore ad oppositum extremum oblongus, Tab. 5. & rectus. Ejus substantia membranæ est; hæc Fig. 1. que multiplex, ut in cæteris animalibus patet, interna scil. & externa: Illa tracheæ B. ramis, minimisque ejusdem propaginibus irrigatur; sub hac excurrunt conspicuæ carneæ quædam fibræ subalbæ, quarum series duplex extat; aliæ enim rectæ

C.

C. ab Oesophago exortæ, versus anum deducuntur, graciles tamen & rotundæ ; aliæ autem per transversum ductæ D, ventriculi latitudinem colligunt, unde ex perpetua fortique hujusmodi fibrarum contractione & amplexu interceptæ minima ventriculi portiones E. exterius protuberant, veluti tot globuli ; sectis autem hujusmodi fibris, vel aqua maceratis, ita detumescunt exaratae protuberantiae, ut oblongus reddatur ventriculus, levisque exterior superficies, nullo vigente rugarum vestigio. Binæ insuper carneæ fibræ F. quasi chordæ, per longum exorrectæ, anteriorem & posteriorem ventriculi partem cingentes, ligamentorum vicem supplent, ut in colo alijsque consimilibus accidit.

Avulso hoc extimo carnosoque sacculo, quo ventriculus totus continetur, & constringitur, tenuis & diaphana occurrit membrana, in oblongi sacculi pariter speciem efformata, quæ nullam fere videtur cum exteriori carnosoque amiculo connexionem habere, quia secunda primo involucro integra, contentoque alimento turgens eruitur. In hac nil conspicui deprehendere potui ob luciditatem summamque tenuitatem.

Ventriculi figura oblonga est, instar sacci parum depresso, & ex fibrarum ligamentorumque nexu identidem angustatur, ut sex semicirculares protuberantias edat, quæ à totidem tracheæ ramis irrigantur. Externus color viridis est, sensim tamen, non

non assumpto alimento, & dum proxime ad folliculi fabricam disponitur, carneus efficitur.

In superiori corporis parte non parum constringitur Ventriculus, ita ut membraneus ductus G. efficiatur, qui in oris cavitatem desinens, alimen-tum dentibus concisum excipit. Versus inferiora, ad situm septimi tracheæ orificij, Ventriculus in intestini formam H. mox in orbiculos I. velut in ex-iguos ventres extenditur, & tandem post brevem co-arctationem K. iterum ex contentis fæcibus pa-rum dilatatus, in anum L. hiat, ubi exitura excre-menta continentur. Hæc postrema ventriculi cavitas M, recti vices gerens, hincinde per longum sex pro-tuberantias, ex laxata propria substantia, promit, à quibus fæces sexagonam recipiunt figuram.

In consumilibus Insectis copiosiores & distincti-ores sunt Ventres, sibi invicem successivè com-municantes. In *Cochlea* etenim absque testa, qua-tuor interdum numerantur, quorum primus, in gluvie instar (ut Aristoteli etiam placet) in or-bem extenditur; secundus, majori pollet lon-gitudine; extremus autem, in tenue intestinum definit. In *Grillo* etiam bini insignes occurrunt Ventres, quorum posterior rotundus, hinc inde appendices promit: reliquum ventris in quinque (minores tamen) utriculos distinguitur. Tantus ventrium apparatus, seu continuatus Bombycis stomachus, non minimo contentus est alimento (ut traditum ab Aristotele legimus;) nam si fiat

com-

in-  
per  
ol-  
fi-  
ni-  
be-  
odi-  
ara-  
ricu-  
ente  
F.  
rio-  
utes,  
que

quo  
, te-  
ongi  
llam  
culo  
ucro  
iitut.  
luci-

arum  
nexu  
rotu-  
isirri-  
men,  
non

comparatio cum cæteris insectis, quin & cum sanguineis ipsis perfectioribus, quæ mole longe excedunt, esu ipsa superat; cum alimenti unius diei, & proprij jejuni corporis, æqualia sint pondera.

Inter alimenti excrementique receptacula, hoc est, in angusta tævetriculi parte H, tenuia quædam & varicosa emergunt vasa N, quæ ut plurimum palearis vel crocei coloris sunt. Hæc per ventriculi dorsum exporrecta, deorsum relabuntur; ita ut sex reflexiones numerentur, quibus subjecta ventriculi portio ambitur. Horum exortum diu quæsivi, & tandem visus sum ipsum attigisse; in ea scil. parte H, ubi intestini formam venter subit, à qua conspicuus quidam truncus O, brevis licet, emergit, qui mox dividitur in geminos ramos sursum serpentes, qui iterum relabentes subdividuntur in ulteriorem sobolem. Hujus in intestinum hiatus patet, quotiescumque secto per transversum, jam exinanito ventriculo, non longe ab insertione hujus trunci, compressisque varicosis ejusdem productionibus, in interiora ventris erumpit expressus è vasculis flavus, interdum albus, icor, & per sectum ventriculum patenter emanat. His contigua observantur in inferiori ventris parte M. tenuia quædam vascula P, lutei ut plurimum coloris, quæ suis propaginibus binos I. utriculos ambient; copiosius tamen inferiorem percurrent partem M. Horum structura & gracilitas, novum genus, & à descriptis diversum, indicare viderentur,

nisi

nisi in quibusdam Bombycibus, hydrope seu cachexia laborantibus, albus quidam humor æquæ descripta insignia vasa N, ac minora P, occuparet, nobisque aliqualem indicaret continuitatem. Hærent hæc minima vasa intestino præcipue recto M, & quia diaphana sunt, & varicosè implicantur, ideo globulorum seu glandularum racemos æmulantur. Hoc vasorum genus in consimilibus insectis etiam luxuriat; nam in *Eruca*, pilis oblongis & aculeatis referta, ab eadem ventriculi parte consimile erumpit vasculum, quod sursum deductum iterumque ad inferiora reflexum, continuitatem servat: quæ evidenter in hac conspicitur, quam in Bombyce. In grandiori *Eruca*, horum vasculorum duplex conformatio extat; alia enim alba sunt, reliqua verò flava ceu crocea; *illa* varicosa, intestini coli instar, sunt, eorumque semicirculares protuberantiae, interius cavæ, cum intimo communique ductu communicant; unde eodem repletur succo; *altera* autem, vulgarium vasorum ritu, parum depresta laterum suorum omnime dam levitatem servant, cum fere rotunda sint. Exortum habent à fine primi ventriculi, & sursum excurrunt; mox reflexa, reliquis exiguis utriculis, ex coarctato ventriculo subortis, arcte hærent, & circa rectum, in gyrum deducta, ludunt. Ob excedentem longitudinem, ipsorumque mollitiem, nunquam licuit evidentem assequi continuationem; probabile tamen est, in ipsis dari; & licet, dum im-

G

pense

pensé nutritur animal, contentus succus duplicit  
inficiatur colore, certum tamen est, quod in eadem  
vasis continuata portione, contigi binique succi,  
diversos ferentes colores, observantur, & tandem  
temporis progressu oblongus horum vasculorum  
tractus unico & undequaque sibi simili, vitellino  
scil. succo, refertur.

Longa & ferax Insectorum investigatio deside-  
raretur, ut horum vasculorum progressus, indeque  
usus, eluceceret; probabile enim videtur, tenuio-  
rem cibi, jam in ventriculo macerati & soluti,  
portionem in hæc propelli, longosque ipsorum  
anfractus subire, & fortè succis non parum immu-  
tari, & tandem in cor, vel saltem in corium, & in-  
de in reliquas corporis partes rapi.

An vero superfluum aliquod, ineptumque nu-  
trioni, per alterum ex descriptis vasculis ( bina  
enim sunt invicem sociata ) revehatur, hæsitari po-  
test, cum in Bombycibus, cessante cibatione, con-  
tentus succus in subalbam quasi saniem immute-  
tur, & postremo in excrementorum vesicam deri-  
vetur. Hæc libens vestris exercitationibus dilu-  
cidanda, pro germana naturalium viscerum dig-  
notione, remitto; unicum hic addens, in singula  
descriptorum vasorum particula, dum inedia ma-  
ceratur animal, & intus lacteus succus luxuriat, pro-  
ductiones & diramationes circumducti cuiusdam  
corporis, in interiori superficie horum vasorum ob-  
servari; quæ intercepta inæqualia designat spa-  
tia :

tia; interdum enim areolæ oblongæ, quandoque triangulares, modoque orbiculares excitantur, ita ut supra tunicam ex modicē assurgente corpore consimiles productiones habeantur, quales in cavo biliariae vesicæ, vel colidochi ductu deprehenduntur. Hæc verò vestrâ ope dilucidiora reddita dubiam adhuc meam firmabunt mentem, dum interim hæret, an hæc sint tenuia intestinula, an cæcæ appendices, pro fermentorum collectione in piscibus familiares, an vero vas a *Lacteis* analoga?

In Ventris lateribus hinc inde circa ventriculum oblongus vasorum A. progressus circumducitur, quæ pro Serico efformando stamine succum continent. Talis autem est ipsorum progressus: Unum-quodque horum ab oris confinio exordium trahit, Tab 5.  
Fig. 2. sensim autem superato capite deorsum elabens, à latere parum deflectens in B, versus interiora corporis deorsum producit ultra corporis mediatem, & iterum extra reflexum in C. sursum versus caput ascendit, & tandem circa ventriculum serpens ad inferiora deducitur, & in gyros mirosque mæandros D. implicitum, versus primi ventris terminum, ultimum sortitur finem. De extremo hujus fine diu sollicitus fui; cum enim hujus vasis mucosa fragilisque sit contextura, quæ multiplicibus tracheæ ramis colligatur, ideo difficilima videtur extremi sui termini indago. Longa tamen usus patientiâ, sectis singulis tracheæ vasculis, ultimum attigi finem, qui cæcum representat inten-

stinulum E, quod à proximo tracheæ ramo gracile recipit supra se excurrentem diramationem.

Horum ductuum substantia membranæ est, ut in cæteris intestinulis; solidior tamen in sui exortu prope caput; in reliquo fragilis est. Nec eandem omnino retinet figuram; etenim, licet vasa hæc ubique perforata existant, eorum tamen principium F. gracile est, ipsorumque foramina angusta sunt; subsequens vero portio G. laxior est, quæ tandem rotundi intestinuli H. formam jam adepta, post plures circumvolutiones extremum sortitur finem E. Longitudo unius ductus Bononiensem æquat pedem. Inæqualis horum ductuum conformatio non eadem est in singulis Insectis; nam in prægrandi Eruca intestinulum gracile, sibiique omnino simile, deprehenditur, palearis ubique coloris.

Contentus succus vario inficitur colore, qui & in singulis Bombycibus etiam variat. Duplex tamen vulgariter solet efflorescere color, luteus scil. seu auratus, & subalbus, cum modica quasi sulfuris tinctura. Et quoniam ex vario exaratorum succorum situ, staminis suboritur textura, ideo produci inde folliculi diversi sunt, vulgoque etiam diversis appellationibus insigniuntur. Solet autem in Bombycibus, à quibus folliculi, vulgariter *Soriani* appellati, efformantur, subalbus primo occurrere succus, qui ab I in K, ductus portionem occupat; subsequens vero crassioris intestinuli usque

usque ad L, auro repletur succo; reliquum usque ad extremum E, subalbo iterum occupatur humore: In alijs porrò inversâ viâ contingere solet, occupante flavo corpore primam serici ductus regionem. Succus iste, aquâ communi elixatus, non solvit, sicut nec igne liqueficit,flammamque nequaquam concipit, sed gummi instar glutinosam retinet naturam.

Tracheæ ramulis per longum ductis, ad minimaque gracilescensibus, totus horum intestinorum irrigatur tractus, cum proximi quique tracheæ trunci surculos transmittant.

In prona corporis parte post avulsa viscera, in medio scil. imi ventris, à capite ad extremum corporis, sub adiposis ductibus, Spinalis excurrens medulla emergit. Propria hæc gaudet compage & figura, cuius progressus talis est: Non uniformem habet substantiam, sensim ad imum usque decrescentem (ut ferè afflolet,) sed, veluti chordâ, interpositis ovalibus identidem quasi nodulis compaginatur. Intermedij globuli figuram ferè ova-lem habent, quæ erumpentibus nervorum productionibus deturbatur, ejusque forma parum convexa est, & placentulæ instar valde deprimitur. Hujus substantia gemina videtur, altera enim exterior ambiens A. subalba est, eandemque sapit naturam cum reliquo spinæ; interior autem B, pa-rum elata, in suprema sui parte C curvatur, in in-feriori autem quandoque binas quasdam promit appen-

Tab. 6.  
Fig. 1.

appendices D; breves tamen, ex nervorum E rectitudine, quos ibi geminat. Hæc ob sui exiguitatem, cùm nec cultri acie separari possit, nec cæteris tentaminibus explorari, adhuc mihi ignota latet. Unum tamen observo, coloribus circum-affusis, non parum ab altera parte A, quæ vel ipsam ambit, vel globulos nequit, distingui: nam hæc subalbida & candida est; illa vero Leonini coloris: quin & in cancro fluviali, ubi eadem patet structura, non tantum diversus erumpit color, sed ex eodem stigmata suborta rudes quasdam velut arborum radices, describunt. Quare interdum dubitandum mihi occurrit, cum in capite deprehendere nequiverim cerebri molem, ab his disparatam, globulos seu nodulos hosce cerebri esse dispersas portiones conglomeratas, scil. corticis glandulas, à quibus nervorum fibræ enascantur; cùm perfectorum etiam Spinæ interiora per longum occupet cortex, à quo quorundam nervorum fibras enatci probabile est. Corticalis hæc substantia, nodulos efformans, in ea eminet parte, quæ Bombycis annulos tangit; in altera autem huic opposita, scil. versus interiora superextensa, medullari A substantia tegitur & ambitur.

Singulus itaque globulus binis exaratis constans particulis, in sui suprema parte C, descendenter recipit spinam, eamque ab inferiori & opposita parte promit: Hinc inde verò bina nervorum paria hæc insignia erumpunt, quorum alterum E, inferius

inferius scilicet, obliqué deorsum ad latera producitur in musculos & artus; alterum vero F, superioris ad tracheæ proximos truncos exporrigitur.

Globuli, prout videre licuit, sunt tredecim; su- Tab. 6.  
pra enim primum tracheæ orificium bini, parum Fig. 2.  
que distantes G, sub eadem rectitudine locati, ver-  
sus caput ascendunt; ab his post brevem spinæ  
productionem postremus promitur nodulus H, à  
cujus supremis partibus bini erumpentes processus,  
duos geminant globulos I, qui in Cranij basi non  
longè à mandibulis nervulos mittunt, sicut &  
ad oculorum radices. Inferiores globuli ultra pri-  
mum annulum, servato proportionali spatio, ex  
rectitudine tracheæ orificiorum situantur; bini  
tamen postremi K L, sibi succedentes, à se invicem  
parum distant, & inter septimum & octavum  
tracheæ orificium pendentes, extremum graci-  
lescentis spinæ M inferiùs promunt; à quo, veluti  
disparsis fibris, corporis extremi appendices irri-  
gantur & foventur. Residuum spinæ N, globulis  
interjectum, nerueam præ se fert naturam; nam  
subalbum est, & in binos recolligitur fasciculos,  
communi involucro contentos, & affuso atramen-  
to in cancri spina patet: In ipso etiam Bombyce;  
inter primum & secundum O tracheæ orificium,  
non parum distant binæ spinalis medullæ partes.  
Extremas nervorum productiones ad artus & mu-  
sculos non licuit in totum attingere ob luciditatem;  
& albedinem. Noduli supra expositi à minimis  
tracheæ

tracheæ ramis P. irrigantur ; à singulo enim tracheæ orificio versus interceptam spinam bini occurunt rami, qui in medio sibi occurrentes mutuam pariunt Anastomosin, & productis minimis ramulis arcte expositos amplexantur globulos, & elongatam inde spinam.

Tab. 6.  
Fig. 2.

An præter exaratas Bombycis partes alia superfint viscera, non audeo negare; aliorum enim sollicita indago & dexteritas fortè luculentiora deteget. Scio, in quibusdam Insectis, & præcipue in *Scarabeo*, & in *Imperati Talpa*, circa ventriculum subalbos quosdam reperi globulos, qui tracheæ ramis propagines recipiunt, ipsorumque copia inferior ventriculi portio præcipue circumdatur. In *Cicadis* memini, glandularum racemum ad extremum alvi locatum me vidisse.

Lustratis interioribus visceribus, unum vel alterum de *Cranij* structura est expendendum. Solet natura in *sanguineis* animalibus Cranium pluribus unitis ossibus compaginare : unde in ipsorum mutua insertione & adaptatione plures contingunt suturæ, proprijs discriminatæ nominibus, quæ minimas quasdam rimulas inter contigua & articulata ossa designant. In Bombyce autem Cranium ossis multiplicibus, vel saltem cartilagineis particulis coagmentatur, variæque ipsius suturæ, seu intermediæ particulæ, inter contiguum verumque os, nigrâ quadam Zonâ, cæteris solidiori, describuntur. Hæc eundem colorem & substantiæ modum

*modum*

modum exhibet, qualem in unguibus & osseis particulis observamus ; crassior est reliqua cranij lamina ; nam interius etiam protuberat. An hæc ossea portio ex addensata contentarum laminarum extremitate contingat, multum probabilitatis habet, cum alibi quid proportionale accidat. Ossea Tab. 7.  
hæc zona primo Cranij basim A firmat, ubi col- Fig. 1.  
lo seu primo annulo nectitur ; & quoniam caput ipsum ( ut aliás retulimus ) in duplicem quasi semisphæram secatur, hinc est, quod osseus ille cir-  
culus A, cranij basim firmans, versus superiora serpens, suturam lambdoidalem exprimit , cuius mentio jam facta est. In anteriori autem parte, ubi os insculptum est, elongati hujusmodi ossei processus varias describunt suturas, quin & parum ad latera reflexi diaphanos quosdam globulos B, quos pro *Oculis* habendos esse reor, arcte firmant. Spatia zonis hisce contenta cartilagineis lamellis, parum extra protuberantibus, ut Cranio debita concilietur concavitas, replentur : illa verò, quibus os colligatur , diversis emergentibus partibus lo-  
cum præbent : Ita C. dentium apicibus foras e-  
rumpentibus aditum largitur ; D verò hiat, ut oris concavitas pro ingerendo cibo pateat. Su-  
pra ipsum eminens quædam portio E locatur,  
quæ, velut acuminatum *Mentum*, exeunti stamini aditum largitur: Hinc inde ab F mammiformes qui-  
dam processus, aliás descripti, continentur & sta-  
biliuntur.

H

*Cranij*

*Cranij* concavitas pluribus repletur, Spinalis scilicet medullæ parte, extremis tracheæ ramis, & binis styliformibus processibus, qui à futuris, dentibus proximis, intrò producuntur ; major tamen *Cranij* portio à binis dentium Musculis occupatur ; quælibet enim exarata semispheera, qua *Cranij* moles excitatur, prægrandi & fibroso repletur musculo ; quo appensus dens ad latera diducitur, & adducitur. Nam in Bombyce, deorsum vel sursum retractis mandibulis nequaquam os aperitur (ut in sanguineis fere semper accidit,) sed, cum ipsius dentes sub eodem plano locentur, mutuo ipsorum accessu & recessu cibum captat animal, ipsumque atterit.

Dentes bini sunt ; singulus etenim utrinque proprio alligatur musculo. Eorum substantia ossea est & fuliginosa ; figuram habent quasi incisoriam ; concavo curvoque apice A terminantur. Pars ipsorum exterior B gibba est, interior vero, eique opposita concava A, basis, absque erumpentibus radicibus omnino laevis est, & quasi quadrangulari constat figura. Cavi intus sunt ; & ab ipsis erumpit tenuis quædam alba lamella C, quæ forte extendinibus, seu ex fibrarum solidescientibus extremitatibus excitatur : In hanc desinunt copiosæ carneæ fibræ, insignem musculum efformantes, quarum mole binæ cranij partes affabré replentur. Et quoniam mamillares ille protuberantiae, quas foras hinc inde circa dentes eminere diximus

Tab 7.  
Fig. 2.

mus, motum habent, probabile est peculiares etiam musculos in ipsarum concavitate, vel saltem intra cranium recondi; cum natura localem motum absque muscularis promere non soleat.

Taliter igitur constructus Bombyx, post ultimum senium impense nutritur, & vorat, ut ad hanc perveniat molem. Varium tamen est cibationis spatum; nam quos alii *Oktobris* mense, per quindecim dies ante folliculi fabricam continuo cibum sumpsere; reliqui verò, quibus tunc temporis parum cibi arte porrigebatur, per mensem edere; alij vero æstate & vere nutriti, decimum diem non excessere. Et quoniam foliorum fibræ, aliaque ex alimento supersunt, ita ut ingens excrementorum aggregetur proventus, ideo, ne fætido exhalante habitu Bombyces inficiantur, præcipue post ultimum senium, tabulata, quibus insident, bis in die immutantur, abjectis alimenti reliquijs, hocque summo mane & post meridiem peragitur: Reliquis verò temporibus, alternis tantum diebus. Variæ sunt tabulatorum species; in *Sicilia* ex arundinum frustulis compaginantur; apud nostrates ex alga & arundinibus fiunt.

In sollicita Bombycum educatione solent nostrates tetros vitare odores, quasi ipsis infenissimos; quod tamen valde superstitionem censeo. Plures enim alii Bombyces intra capsulam, copiosa *Affæ* fætidæ quantitate refertam, nec unquam à solito abstinuere cibo, sed integrè vixerunt.

runt. Idem in *Opio* & consimilibus degentibus accidit ; quod & in *Stirace* expertum vidi, cum singuli proprium perfecerint postremo folliculum. Scio tamen, flante *Astro* non parum labefactari, & astuante aere de facili in quandam Cachexiam (nisi *Hydropem* dicere velimus) incidere : Externatur etenim ipsorum corpus, & ex albo in subcroceum immutatur ; unde secto corio turbata quedam sanies, veluti ovi vitellus jam corruptus, prodit, multisque icor in ventriculo stagnat, cum alioquin in naturae statu vulnerata cute erumpens humor diaphanus subcroceus & fere palearis sit, & levi calore in crustam facillime concrescat. Nec minus *Frigore* etiam oblaeduntur, cum remissis ipsorum viribus folliculi opus in longum prorogetur, diuque duret cibatio, quae alias vigente astu brevissima redditur.

Bombyces interea satis nutriti contabescere incipiunt, ipsorumque corporis moles parum minuitur ; per diem saltēm à cibo postremo abstinent, alvi excrementa cum sanioso quodam icore mellei coloris ex toto excernuntur, ita ut in ventre nil supersit. Externus corporis color immutatur, quedam enim luciditas seu diaphaneitas cum aliquali flavitie tintura observatur, & sub ventre carneus luxuriat color. Anterior corporis portio, secundo & tertio excitata annulo, turgida redditur, & purpureo colore perlucet : Eundem etiam colorem referunt maculæ quedam in quinto &

& octavo annulo insculptæ ; portio pariter intermedia annulorum sublutea redditur, sicut & imi ventris appendices. Interius ventriculus parum depresso vitellino quodam refertur icore, quem ex secto corio erumpere videmus. Divagari tandem incipiunt Bombyces, & situm pro texendo folliculo aptum nanciscuntur. Tunc mulieres sub farmentorum frustulis, in fasces recollectis, collocant, vel sub plantarum exsiccatis radicibus, & truncis, in fasciculos vel scopas compaginatis. Laudantur etiam ad hunc usum diversarum arborum rami, ut *Castaneæ*, & *Quercus*, item *Genistæ*, & consimilium. Opportunum jam locum naētus Bombyx, proprijs ē vasculis succum, succini instar, sub staminis forma effundere incipit, & ligneo frustulo vel occurrenti scabritieci applicat, indeque celeriter recedens, filum nere perpetuat, & diverso sub situ locatis adaptat : quod cum glutinosum sit, aeri dum exponitur, facillimè concrescit arcteque hæret, & ita laxum quoddam rete, vel mavis, rudes quædam contexturæ inchoantur, in quarum centro, ex debita distantia, ovalis folliculi structura & unita compages commode subsequi potest. Ut autem Bombyx stamen promat, retrahit caput, deinde attollit, & ad posteriora recurvat, compressisque superioribus annulis, quasi eructat, & ad latera diverberando caput stamen exerit.

Inter agendum per vices caput retrahit, parumque

que hæret, deinde elongato corpore, mutatoque gressu majori cum alacritate opus aggreditur. Nec diu venit hæsitandum, an ab ore vel ab extremo alvi stamen emittat, cum sensui manifestè pateat, sub ore brevem quandam proboscidem pendere veluti Mentum, à cuius extremo perforato ex de-lato illuc glutinoso succo à sericis ductibus ex-primitur.

Filum seu stamen, quod unum, hocque per-petuó continuum, exerit Bombyx, diverso ritu interseritur; nam animal dimidium corporis, hoc est, extremam alvum immobiliter figit, dum grandioribus pedibus tensa jam stamina apprehendit, & tunc reliquo corporis, capite præcipue, continuatis compressionibus, stamen ab interioribus trahit: ubi vero ulteriorem optat progressum, mutatis sex anterioribus pedibus, quorum unguibus, staminibus applicitis, corporis moles suspenditur, caput anterius protrudit, cuius vario motu circumducitur stamen, diversæque figuræ describuntur; ut plurimum tamen *spirales* sunt, vel saltē ad has

Tab. 7. proxime accedunt. Harum specimen hic habet  
 Fig. 3. tis ex contextura quadam à Bombyce sub tersam  
 vitri laminā efformata. His repetitis circumduc-tionibus, quæ propria latitudine humanum non  
 excedunt unguem, tota folliculi fabrica perficitur,  
 Tab. 7. quæ exterius hac terminatur figura. Peragitur fol-  
 liculi textura quasi per triduum, vel saltē per  
 Fig. 4. biduum, juxta Bombycis robur, prægressam ciba-tionem,

tionem, aerisque ambientis temperiem. Hujus compaginata substantia non undequaque sibi similis est, nam exteriora primaque filamenta, quæ alijs fulcimento fuerunt, nullam colligantiam stabilemque connexionem habent, & eam folliculi portionem constituunt, quæ vulgo *pilum* dicitur, & apud aliquos inutilis lanugo. Plures autem sunt partes, quibus intimè compaginatur folliculus; nam in sex laminulas dividi potest, hæque non uno pollut colore, juxta scil. portionem & natu-ram succi, quem diversum in sericis vasis conti-neri diximus; quare prima operis die exterior fol-liculi, mollis tamen, textura habetur; subsequen-ti autem die novo expresso succo diversæ addun-tur laminæ, & reliquo tridui postrema valdeque friabilis additur textura, dum interim resiccato sta-mine solidior redditur folliculus.

Singulus Bombyx ut plurimum folliculum sibi parat; interdum tamen *bini* circa unius tantum folliculi fabricam satagunt, unde ex filamento-rum implicatione impossibile est, servata staminum continuitate, ipsum retexere. Hujus crassities du-pla est, & duodecim circiter laminulis constans; interius nullum adest septum, sed una tantum concavitas; exterius parum diversa à mox de-scripta folliculi forma gaudet, cum fere semper de-pressior sit, & latior, geminis quasi juxta se positi folliculis coagmentata: Oblonga, papyri instar, loco folliculi observatur contextura, quæ qua-drangularis

Fab. 7.  
Fig. 5.

drangularis est. Non raro superveniente hyeme Bombyx, in se ipsum retractus, nullo edito stamine, in *Aureliam* immutatur.

Inclusi intra folliculum Bombycis serica intestinula, proprio exhausto humore, non parum detumescunt, licet aliquid etiam succi supersit. Tracheæ vasa minus turgida redduntur, & intestinula, à ventriculi fundo orta, Aurantiorum colore perfusa vigent. Cor crebris pulsationibus ab imis ad superiora movetur; reliquus corporis habitus contractior redditur, & rugosus, ita ut singulorum annulorum latitudo in arcum flectatur, & parum etiam superioris cavum subintret; unde excitatæ rugæ, sicut & ani appendices, purpureæ redduntur.

Peracto triduo, absolutaque folliculi fabrica, Bombyx (contractus tamen) per longum decumbens quiescit: externus ejus color ex carneo vitellinus redditur; violacea quædam linea ad fistum tracheæ orificiorum translucet; & triangularis illa macula, in supina dorsi parte, in primo, secundo & tertio annulo excitata, purpurea quidem, sed dilutior, redditur; ungues, quibus pedes armantur, intro retrahuntur; crura gracilescunt, ut externa tantum tegumenta remaneant; & patula olim tracheæ orificio angustiora redduntur. Interius tracheæ vasa plumbeum colorem ferunt, in extremitatibus autem argenteum. Ventriculus exinanitus, parumque depresso subsidet, subflavo

subflavo suffusus colore. Testes ampliores redduntur, eorumque vasculum patentius redditur. Omenti ductus adhuc florent, & ubi tracheæ ramis irrigantur, roseum acquirunt colorem. Ventriculi pariter vascula partim vitellina redduntur; singula tamen varicosa. Cranij cavitas aquoso & subflavo refertur succo, crassumque & densum sub Bombycis corio latitat involucrum. Intra quatriuum tandem, quo tempore Bombycis cor tardé movetur, corporisque moles angustior redditur, discusso exteriori corio, (senectæ instar) *Aurelia*, quasi novum animal, emergit. Expoliatio compleetur spatio minuti unius horæ cum decem secundis, hacque ratione (ut sorte mihi videre contigit,) primò, celerrimus est cordis motus, totius corporis habitus convellitur, ita ut singulæ circulares segmentorum plicæ emergant, & ex transversali laterum constrictione exterium corium ab interiori separetur; unde impetu facto, propulsa insigni corporis crassitie versus caput, senium deorsum repellitur, & tracheæ portiones à propriis exterioribus orificijs divulsæ rapiuntur tina cum senio, quod tunc deponitur. Interim ex motu scissura excitatur in dorlo prope caput, per quam reliquum corporis exit, retracta sensim deorsum senectâ versus anum, juvante non parum flavo quodam icore, è cranij cavitatibus erumpente, ita ut libera appareat *Aurelia*, seu *Nympha*.

Dum exit Animal, antennæ crassiores & mu-

cosiores à reliquo Aureliæ corpore sejunctæ, præter implantationem, à binis cranij cavitatibus eruntur; ubi revoluta ipsarum productio eundem occupat situm, qualem mandibularum bini olim Musculi. Alæ pariter, & crura, suis terminis circumscripta, apparent; hæc à situ anteriorum in Bombyce pedum extrahuntur, illæ vero à laterilibus dorsi partibus, quæ olim purpureæ florabant. Hæc vero exaratæ partes quoniam adhuc mucosæ sunt, hinc est, quod invicem de faciliter hærent, & sensim successentes ita arcte uniuntur, ut unum videatur indumentum, quod Aureliæ speciem exhibit. Quare cum hæ partes sint *Papilionum* propriæ, ipsorumque usibus destinatae, videtur Papilionum natura citius, ac vulgo creditur, emergere, altiusque radicari; cùm in Bombyce, ante folliculi texturam, Alarum inchoamenta, sub secundo & tertio annulo latitent; antennarum etiam delineationes in Cranio fiant, &, expleto folliculo, proprio gaudeant termino: Nec incongruum erit dubitare, novum Aureliæ vitæ genus non-nisi jam geniti Papilionis laruam & velamen esse, ut nequaquam excitatus vel percussus extenorum injurijs ficte firmetur, & adolescat, quasi sætus in utero.

Excitatæ mox Aureliæ configuratio, præcipue exterior, rimanda sese objicit. Corporis extima figura ferè Ovalis est, segmentis seu annulis, per transversum ambientibus, constans: Ventris medium

dium parum protuberat: versus caput & anum sensim decrescit, ut extremâ alvo in acutum desinat; ut Icones demonstrant. In superiori dorsi parte super secundum & tertium annulum exten-  
ditur quoddam corpus A. parum eminens à reli-  
quo corij, quinque obtusis angulis constans; unde *Umbonis* speciem habet. Hoc communem cum reliquo exteriori involucro substantiam sortitur, quæ tamen rectis fibris, copiosè per transversum ductis, parum exasperatur. Supra Umbonem hunc (ut ita dicam) situs adest reconditi capit is B. A lateribus descripti corporis exortum trahunt emi-  
nentiæ binæ C, quæ deorsum productæ, & circa imum ventrem extensiæ, & revolutæ, postremum ibi sortiuntur finem. Hæ frequentibus per obli-  
quum ductis fibrulis, alarum compaginem denotant; reliquum dorsi octo compaginatur annulis, qui re-  
flexa quadam plicabili substantia continuantur; ipsorum color aureus in principio, sensim tamen saturatior obscuriorque redditur, & perpetuo linea quædam, quasi Citria, dorsi longitudinem designat.

In prona ventris *Aureliae* parte plures observan-  
tur in superiori corporis regione parum protube-  
rantes: Etenim, quæ ultra medium ventris occur-  
runt, latioresque sunt, alarum C extremitates  
constituunt, quas à dorsi lateribus enasci diximus: quæ vero his proximé emergunt, à summo cor-  
poris exortæ, deorsumque lateraliter productæ,  
antennarum D sunt inchoamenta; prope harum

exordium protuberant bini monticuli E, quæ Pa~~s~~  
pilionis latitantia labia indicant, reliquæ vero in-  
feriores excrecentiæ G, crurum divaricatorum pro-  
gressus exhibent. Reliquus venter sex distingui-  
tur annulis, nullumque *sexuum* vestigium exterius  
emergit. In lateribus stigmata, olim tracheæ pa-  
tula orificio, adhuc supersunt, non tamen hi-  
antia.

Dissecto corio, seu potius peculiaribus conca-  
vitatibus, quæ singularum partium inchoamenta  
continent, ijs præcipue in locis, ubi tumores mox  
descriptos adesse diximus, cinereus quidam tur-  
bidusque icor erumpit: exaratæ enim quælibet  
particulæ membranis quibusdam, veluti faculis,  
qui partium configurationem possident, constant;  
ipsarumque cavitates humore quodam replentur,  
qui, propria concretione, contentarum partium  
soliditatem, una cum ipsarum natura, manifestat.  
In interiori ventre adhuc supereft vestigium Seri-  
corum intestinorum, si præcipue flavo scateant  
fucco. Ventriculus parum contractus & rugosus  
apparet; ejus color in medio roseus est, in late-  
ribus autem diu elixatam carnem æmulatur; inte-  
rius concreto quodam succo, mellis instar, abun-  
dat, qui nullo adhuc pollet sapore: circa ipsum  
tenuia intestinula, seu vascula olim crocea produ-  
cuntur, propriâ & antiquâ servatâ figurâ, & Vi-  
tellina redundunt. *Cordis* motus ut plurimum à  
superioribus ad ima perpetuatur, rarus tamen.

*Testes*

*Testes* hinc inde medium ventris occupant, propriumque manifestatur vasculum, quod Lymphatico persimile est. Adiposi ductas ultra propriam albedinem parum rubedinis referunt. In interiori corij parte, exorrecti adhuc perlongum Musculi observantur; contigi enim annuli, quibus Aureliae corpus compaginatur, non ita uniuertur, ut rectam designent lineam, sed intermediis plicabilibus & revolutis intro incisuris connectuntur, ita ut inferior annulus superioris segmenti cavitatem subintret; quod Musculorum ope continet. Nam ipsorum fibræ exordium sumunt à superiori annuli parte, & deorsum deductæ in subsequentis portionem inseruntur; unde quotiescumque Musculi tensi manent (ut in Aurelia accidit) necesse est, ut annulorum binæ partes, quibus Musculi affiguntur, parum sibi invicem approximentur, & ita retracto sursum inferioris annuli principio, secum etiam intro revoluta rapiatur annuli extremitas.

*Aureliae* configuratio hucusque ruditer Vobis expressa, temporis progressu mutationes subit, donec *Papilio* manifestetur. Dierum enim decem spatio, æstate; autumno autem & hyeme, mensis unius curriculo successivæ perpetuantur dispositio-  
nes. Quare externus corporis color saturatior in dies redditur, cum circa caput, caudam, & per longum dorsi, exficatorum Aurantiorum cortici persimilis color emergat; quin & tractu temporis  
inferior

inferior & reflexa quælibet annulorum portio, zonæ instar, eundem referat colorem, reliquum vero corporis, venter scil. & latera, vitellinum diu teneant colorem.

Externus habitus pilis subflavis condecoratur, à quorum radicibus, vigente aeris calore, sudoris guttulæ erumpunt. Annuli, quibus Aureliæ corpus constat, solidiores fiunt, & quasi cartilaginei. Alæ, antennæ, & crura proprijs involucris contenta, extra sensim protuberant, & manifestiora fiunt, & ex superius descripto mucoso succo, postremo concrecente, ipsorum soliditas, & species emergunt: Dum proximè etiam proditurus est *Papilio*, nigræ quædam maculæ circa caput observantur, quæ latentes oculos indicant.

Interiora pariter immutantur. Tracheæ rami, amissio annulorum vigore, molliores redduntur, ita ut in seipso collabantur, & ex plumbeis argentei fiant. Ipsorum etiam tunicae vulgarium serpentum exuvias æmulantur, cùm minimis quasi squamulis componi videantur. Tracheæ exterius officium occluditur, ut aeri non amplius pateat ingressus. Omenti reticulares plexus subpaleares fiunt, ipsorumque membranæ non parum lacerantur, ut amissa propria continuitate, reliquum pinguedinis, hocque exiguum, quod in tam longa inedia non est absumptum, ægré contineant; cùm universa hæc moles in frustula contrita videatur. Ventriculi moles arctior & brevior redditur, ut quasi

quasi delitescat : Nam primo ipsius tumor parum deprimitur, deinde retractis fibris rectis, ejusdem longitudinem firmantibus, abrumpitur oesophagus, & ita superior ventriculi portio deorsum retrahitur, reliqua vero, inferior scilicet, versus ventris medium ascendit, nullumque subsequentium ventriculorum seu cavitatum remanet vestigium, cum forte in ductum, & vesicam, mox exponendam, absumentur. Ventriculi figura varia succedit, ex diversa contenti succi natura, & fibrarum carnearum retractione ; nam ipsius membranæ extra fibrarum colligantiam eminent, ita ut Ventriculus crispus rugisque refertus appareat. Quæ tamen frequentior accidit, illa est, quam proposui, in qua A situm superioris oris designat ; B verò inferi- Tab. 8.  
oris ventriculi color varius contingit ; nam hic à Fig. 3.<sup>1</sup> latitante intus succo emanat, unde ipsius tunicæ, primis Aureliae diebus, carnei coloris, diluti tamen sunt, mox rosei ; deinde *pyropum* æmulantur, & tandem cyrnum, si in longum plus justo protrahatur Papilionis eruptio. Consimilis etiam succus in ipsius cavitate luxuriat, qui primo mellis colorem & fere consistentiam possidet, nulloque pollet sapore ; mox rubicundus efficitur, & solidior, & interdum amaritatem acquirit ; non raro etiam liquatur, & in humorem persimilem ei, qui in exponenda inferius vesica colligitur, abit.

Ab extremo Ventriculi B, crocea pendent vasa C, seu intestinula ; hæc contento succo diu turgent :

gent: mox vitellina, & tandem quasi lactea, ex stabulante intus sanioso quodam humore, qui tamen singulas ipsorum partes non inficit, cum quædam vitellina adhuc vel subcrocea perseverent, ex nondum immutato contento icore. Ipsorum figura varicosa redditur, & hinc inde eminula tubercula emergunt. Hiant vascula hæc in longum quandam ductum D, ab imo ventriculi productum, in prægrandem quandam membraneam vesicam E, humiliorem alvi partem occupantem. Hic igitur ductus ex porrectus, & latus, peristaltico quodam motu insigni pollet; unde lacteum humorem, quasi sanguinis saniem, quem à continuatis vasculis C perpetuo recipit, successiva suarum partium constrictione ita agitat, ut mirum reddatur spectaculum; interdum namque exaratus humor successivis pluribus constrictiōibus deorsum in vesicam exprimitur; modo iterum sursum abigitur versus ventriculi fundum, ita ut perennis fiat fluctuatio; traetū tandem temporis, saniosum hoc excrementum in vesica E recolligitur. Hæc piri figuram habet, mole insigni pollet, & perpetuo excremantis scatet; ejus substantia membranea est, & exterius minimis eminentijs, quasi papillulis, exasperatur. Duplex videtur excrementum; hac vesica contentum; aliud etenim saniosum est, & quasi cinereum, quod perpetuo vesicæ fundum occupat & excretum tabis instar concrescit: alterum autem saturato & melleo pollet colore, & semper

per supernatat, etiamsi summa agitatione confundatur cum succo consocio. Hæc excrementosa materia, per alvum excreta, ita linteamina & tabulas inficit, ut perpetua subsit macula. Ab hac vesica alter erumpit ductus F, qui in anum hians hujusmodi excrementis viam parat: membranea pariter constat substantia, eaque molli, ut non parum etiam extendatur.

In foeminis, primis diebus, quibus Aureliae forma emergit, Ovorum inchoamenta erumpere & manifestari incipiunt; horum substantia, inter primordia, mucosa est instar concreti nervi succi, cinereum ferens colorem, mox sulphureum: Iporum magnitudo inæqualis est; etenim cùm multiplices sint (ut infra explicabitur) Ovarij tubæ, hæque veluti oblonga intestina, in communem commeatum tendentia, ideo Ova, quo magis ab hoc communi ductu distant, eó minora redduntur, proportionali servato ordine; ut in *Precaria corona*, quæ vulgò *Cavaliere* dicitur, observamus.

Perficiuntur, & augmentur ova, ita ut ante novam Papilionis manifestationem singula ritè conformata reperiantur; licet interdum quædam imperfecta adhuc in tubarum extremitatibus deprehenderim. Observantur etiam, in imo alvi, vesicularum & globulorum quorundam inchoamenta, de quibus uberioris infrá dicetur.

Transacto exaratorum novem dierum spatio, vel interdum mense ipso, quibus sub Aureliae specie

cie Papilionis viscera firmantur, nova ejusdem succedit manifestatio, quam summopere juvat icor, inter Aureliae corium & Papilionis cutem stagnans. Etenim excitata scissurâ in Aureliae dorso ( ubi Umbonis speciem extare diximus ) &, circa caput & alarum implantationem, crebrâ pedum & alarum agitatione, qua hujusmodi à proprijs extrahuntur sacculis, humectatâ papilionis cute, & ibidem implantatis plumis, defacili excutitur Aureliae larva, & manifestus erumpit *Papilio*; unde duplex *Senium* in folliculo subest, Aureliae scilicet & Bombycis.

*Papilio*, libertatem adeptus, novam exoptans auram, folliculi claustra urget; ab ore itaque copiosum eruat phlegma, quo proximum folliculi acumen madescit; tum, sursum elongato capite, urget, ejusdem texturam sensim laxando, & stamen ad latera diducendo; hocque capite, velut ariete, peragit, quo usque datâ via erumpat anteriore corporis parte, quæ super externum folliculi corpus revoluta, fixatis firmiter pedum unguibus, extremum corporis, adhuc folliculo inclusum, extrahit, & ita nova gaudens luce expandit alas, in sinistris ut plurimum circumvolutas & contortas, quæ sensim ex motu & aeris temperie eriguntur & vigent. Excrementum æruginosum impetu, & in distans ejicitur: Alæ, non elatâ solo corporis machinâ, frequenter & celeriter dimoventur, & sonitus, quem *bombum* appellant, crebro auditur.

Mole

Mole differunt Papiones, cùm inter ipsos adsit sexuum distinctio, ut ex pudendorum addenda historia patebit; unde *Masculus* minor est, gracilior item, & vegetior; alvi extremitas sursum in motu recurvatur; superiores ejusdem partes, capiti viciniores, impensé turgent, & licet alis gaudeat, non tamen volatu fruitur. *Fæmina* oblongo pollet corpore, ita turgido, ut multiplices zonas glabras, transversum corporis ambientes, exhibeat, quæ nil aliud sunt, quàm annulorum portiones, quæ olim in Bombyce in rugas contractæ sub annulis latitabant, & in Aurelia etiam sursum revolutæ, corporis molem breviorem reddebant; nunc vero, ut ingenti Ovorum copiæ locus detur, laxatis musculorum fibris necessariō venter elongatur, & ita in annulorum confinijs glabræ hæ intermediæ patent zonæ.

Ut ipsarum verò singulæ, ut licet, pateant partes, attentius lustrandæ veniunt, Iconibusque manifestandæ; quare ab exteriori earundem habitu exordiemur. Harum corpus quasi Ovale est, & si deplumetur, eam circumscriptiæ fortitur, quam hic habetis: Ejus enim annuli circulares sunt, & qui medium ventris occupant, latiores <sup>Tab. 9.</sup> sunt; reliqui verò versus extrema exorrecti ar- <sup>Fig. 1.</sup> diores fiunt, ita ut ovalis sere consurgat figura. Caput habet A, exiguum tamen, in quo bini lo- <sup>Tab. 9.</sup> cantur oculi B. (ut in consimilibus observatur) <sup>Fig. 2.</sup> qui semisphærā multis segmentis distinctam ex-

hibent; unde innumeri quasi intercepti assurgent oculi. In suprema capitis parte antennæ, seu ignava cornicula C. extenduntur, quæ insigniter foras eminent; eorum substantia sui generis est, & fere ossea, color ad castaneum vergit, figura vero filicis ramum æmulatur; etenim per longum articulatæ ad invicem succedunt quam plurimæ partes sensim decrescentes D, quæ satis proceræ, parum deorsum curvantur, & trunci instar hinc inde curvos geminant consimiles ramos E, à quorum lateribus fusci exiguique pili pendent: superiorem vero trunci partem, pilorum & plumarum, quales in reliquo abundant corpore, ingens copia tegit. Hanc consimilem articulationem in reliquorum Insectorum antennis passim observamus, unde in singula ipsarum parte flexionis motus excitari potest.

Inter oculos ad extremum oris finem bina pendunt, palearis coloris, lata corpora F, quæ dum patula foras ex toto eminent, bubulum unguem referunt, & *Labiorum* appellationem fortiri possunt. Hæc latiori sui parte oculorum lateribus hærent, & libera deorsum pendent; solent autem intus retracta corrugari; quo casu, diminuta longitudine, ipsorum latitudo amplior redditur: sponte vero Papiliones, vel compressi ventris torturâ foras exerunt, & aquam etiam fundunt, seu manvis, exeunti ab ore humori locum præbent. Inter radicem antennarum, oculos, & labia triangulare spatium

spatium, quo os completur, resultat, solis pilis hirsutum, nullaque forma extubera... Motum habet caput ad latera, sursum, & deorsum, cum aliquam habeat cum subsequenti thorace articulationem.

Proxima Capiti occurrit corporis portio, Carneus scili sui generis circulus, arctus tamen, seu membrana, quæ, dum exsiccatur, cartilaginis naturam acquirit; hæc cranium cum reliquo ventre continuat, Collumque æmulari videtur. A pronahujus parte, ventrem constitente, bina erumpunt crura G, quorum substantia cartilaginea est, & solida, & interius excavata, ut musculis sit locus (ut passim in Crustaceis videmus.) Exarata crura G, sicut & subsequentia, quatuor habent insignes portiones ad invicem articulatas, quibus postremo pedes H appenduntur, qui multiplici articulationum serie componuntur; quibus tandem bini adduntur unguis versus interiora recurvi. Prima igitur crura G, capiti proxima, implantantur in ima primi circuli portione sub ipsis oculis, & deorsum quasi perpendiculariter elongata, priam articulationem sortiuntur, quæ insignis est; subsequens vero artculus sursum, ad exteriora tamen, diducitur, & exporrigitur versus antennarum implantationem, ubi articulatio subsequens deorsum reliquum cruris & pedis dirigit, ita ut ex vario partium cruris situ bini designentur trianguli: Hoc tamen peculiare in his primis crucibus

bus observatur, quod prima articulatio undequate libera est, & ad extra dividatur, reliquis autem subsequentibus binis crurum paribus ita arcte unitur proprijs annulis, quibus connascitur, ut immobilis hæreat.

Subsequitur corporis pars, Thoraci analoga, à qua bina hinc inde pendent crura I, pari ordine locata: hæc à lateribus proni ventris orta, & interiora versus deducta, primâ articulatione sibi occurunt, reliquo autem eundem progressum habent, quem nuper descripsimus; in hoc tantum differunt, quod prima articulatio arctè hæret ventri, ipsique unitur: singula hæc crura brevibus plumis & pilis commodè teguntur, hisque albis, & candidis. Crura hæc motum reliquo corpori communicant, & his validè animal objecta apprehendit; unde necessario non tantum in cavis ipsorum articulis latitant musculi, sed etiam in pectoris cavitate, ubi implantantur.

Superior Thoracis pars, humeros æmulans, ijsdem excitatur annulis, à quibus exordium sumunt exarata crura; hæc eminentes quædam habet particulas in Aurelia ipsa assurgentibus, parumque figura discrepantes: Etenim prope antennarum A Tab. 9. Fig. 3. implantationem, elata quædam circuli portio B, Cervicis instar, emergit, sub qua (ut reor) crurum vel antennarum musculi locantur: subsequitur scuti-formis quidam tumor C, cui alter quadrangularis appenditur. Hi omnes eadem annulorum

rum substantia semi-cartilaginea excitantur, pilis-  
 que & pennis conteguntur. Sub his validæ & co-  
 piösæ fibræ carneæ, lutei coloris, conduntur, quæ  
 totam pene hanc pectoris cavitatem replent, &  
 versus superiora diriguntur, & tandem recollectæ  
 musculos efformant, qui alarum radicibus infe-  
 runt. A lateribüs scutiformis hujus protube-  
 rantiæ, non longe ab alarum implantatione, bini  
 quidam processus D cartilaginei, deorsum incli-  
 nati, foras erumpunt. Alæ E, seu, cum *Aristotele*,  
 pennæ, non longè à descripto dorso & in Umbone  
 implantantur: binæ hinc inde sunt; superiores K,  
 quæ ab humerorum apice erumpentes ad latera ex-  
 tenduntur, & ampliores sunt; reliquæ vero L, hu-  
 miliorē situm versus pronam pectoris partem oc-  
 cupant, & minori pollent latitudine, singulæ soli-  
 dioribus quibusdam componuntur gracilibus &  
 oblongis partibus M, quæ cæteris firmitudinem  
 præbent; earumque substantia quasi ossea est:  
 hæ, arborum vel plantarum more, à quodam com-  
 muni quasi trunco pendent, qui alarum radicem  
 firmat, & ulterius productæ dissociantur, & alias  
 ulterius germinant fibras, quæ ad alarum extremitatē  
 exporrectæ oblitterantur; spatia vero inter  
 solidas hasce fibras suborta tenui quadam & qua-  
 si diaphana replentur substantia, quæ specularem  
 lapidem æmularunt; unde ex his omnibus alarum  
 consurgit expansio, ipsarumque levitas. Tota ala-  
 rum moles undique pennulis, seu plumis, tegitur;  
 foramina

Tab 9.  
Fig. 2.

foramina etenim determinato ordine per transversum observantur, in quibus exiguae pennae inseruntur, quae ex levi tamen manuum contrectatione decidunt, unde hujusmodi alae farinaceae dictae sunt.

Reliquum papilionis corpus, ab alarum implantatione usque ad alvum, octo compaginatur annulis seu segmentis, quae molli adhuc substantia succini colorem referunt, pilisque & pennis conspersa constant. Horum portio (ut superius tactum est) denudata pilis, sursum reflexa in masculis latitat, in foeminis autem Ovis turgens, una cum annulorum reliquo foras eminet.

Tab. 9. Fig. 4. Ventris extremitas ob pudendorum varietatem diversimode terminatur; etenim in masculis ultimus annulus A in prona ventris parte cartilagineus, seu potius osseus est, & versus alvum in Appendices quasdam B. lacinatur. A postremo hoc annulo membrana quaedam gilva pendet, quae sensim acuminata osseam pudendi & ani machinam ambit & continet, sique ventris cavitas clauditur; haec inflabilis est, & ad libitum, dum praecipue facibus datur aditus, qua anus componitur, & penis custoditur, mirabilis est. Ut autem hujus singula pateant, papilionis venter digitis ita comprimatur, ut extremus tantum annulus cum erumpente sexu libere pateat, & tota Papilionis corporis longitudo perpendiculariter pendeat, illico occurrent bina hinc inde corpora in gyrum horizonta-

zontaliter ducta, quæ in prona B ventris parte orta, lateraliter sursum producta, sensim graciliora redditæ incurvantur, ultraque prominent, velut insignes unguis, vel rostra; eorum color flavedinem refert, substantia vero, in basi præcipue, solida & fere ossea est: hoc tamen interdum observavi, quod dum vi Papilio ipsa adunca reddit, non tantum mutari radicis situm, sed medium & quasi acutorem ipsorum partem flecti, & curvari quasi articulationem haberent.

In medio spatij, ab his descripti, & circumdati, osseum quoddam, velut flos C, locatur corpus, quod in superiori regione, hoc est, in extima parte foras erumpente, retortis finibus D, patens os exhibet, anique E extremum custodit orificium. Pluribus ossiculis conflatum diceretis gibbum & convexum hoc corpus, si compagationes, rimulasque attenderetis. Interior hujus cavitas tenui & gilva membrana investitur, quæ parum acumina-  
ta in modum intestinuli, extremum anum E con-  
stituit; unde ad animalis libitum exeritur, foras-  
que propellitur. In primo rostrorum exortu A,  
ubi in B se contingant primæ ipsorum productio-  
nes, convexa quedam substantia F, Unibonis instar,  
continetur, vel quasi pharetræ: Hæc propria sub-  
flava investitur membrana, intusque astulam G cu-  
stodit, quæ interdum foras exeritur, *penisque* veram  
refert naturam. Situm igitur habet penis inter ex-  
tremum osseum annulum, qui pronam ventris par-

tem cingit, & anum, qui osseo sepimento fulcitur: ejus cannula ossea est, sui tamen generis, ortumque habet inter apophyses, seu extrema phartræ, mox descriptæ, intra tamen ventrem condita. Hujus radix A modice arcuata est, & ejacula-  
 Tab. I. & torio vase, à parastatibus B seu asservantibus ten-  
 Fig. 1. & 2. dente, arctè neicitur, ita ut *penis* videatur ejusdem continuati vasis extremitas. Totus Cannulæ seu fi-  
 stulæ ductus perforatur, ut exeunti semini pateat via. Circa ipsam plicabilis quædam tunica C,  
 veluti *præputium*, ludit, inferiorem præcipue partem investiens. Superior penis astulæ extremitas sensim gracilescit, & tandem sub specie solidi acuminatique rostri D definit, quod versus superio-  
 ra recurvatur. Ab hac eadem parte, quæ versus humum dirigitur in papilionis incessu, proporcionalis *glans* E, qua penis extremitas ornatur, erumpit: Hæc interdum turgida, & tuberosa redditur; tribus autem carunculis F. G. H. non raro inflatis componitur, quæ rugis & foveis asperæ red-  
 duntur; harum prima F cum reliquis rudem efformatura triangulum, apice suique acutiore por-  
 tione ab astulæ mucrone D pendet, & sensim la-  
 tior effecta, trianguli partem efformat: sub ipsa, hinc inde binæ assurgunt excrescentiae carneæ G,  
 H, quæ ab osseæ cannulæ cavo emergentes ad la-  
 tera erumpunt, & acuminatis finibus I. K, veluti  
 rostris, versus penis tergum parum revoluuntur, ita ut hujusmodi glans, floris instar, apertis & re-  
 volutis

volutis tribus folijs compaginetur. In medio harum meatus conspicuus L hiat, per quem semen emittitur.

Papilionis penis frequenter exeritur, & extra eminent more animalium, quæ averso corpore coeunt; etenim Glans penis, versus ultimum corporis directa, dum ulterius horizontaliter movetur, ultra extremum alvi exporrigitur, ejusque motus spiralem quasi designat lineam; nam vibrata penis astula revolvi videtur, ex quo probabile est, binos musculos, quibus penis foras exeritur, spiralem insertionem habere, uti in *pici* lingua, ut exeratur, observare est.

Parum absimilem *Penis* structuram in id genus Tab. II.  
Insectis alijs observamus. In vulgari papilione recurvus unguis A extremum ventris terminat, à cuius basi B bini acuminati processus erumpunt, inclusum autem spatum ē membranoso sacculo C, in extremum anum desinente, occupatur. Non longe ab appendicibus B, penis præputium D inseritur, à quo emergit ejusdem astula E cum propria glande; hæc autem peculiari quadam vagina F custoditur, quæ exterius pilis & plumis tegitur, interiorius concava est; & cùm duplii constet parte, hinc est, quod de facili, dum coitum est animal, hinc inde diductis & apertis partibus, penis est in pro- Tab. II.  
patulo. In *Cicadis* etiam fœminis, eadem pudendi conformatio imum ventris ocupat: In his pe- Fig. 2.  
nis A binis constat ossibus, quorum extremitas,

pluribus eminentijs aspera, glandem B constituit ; custoditur autem vaginâ C, quæ & ipsa in binas aperitur partes non longé ab ano D.

A masculino pudendo ad foemineum transitum faciam. Ventris extremitas annulo A, qui in pro-  
Tab. 11. Fig. 3. na sui parte osseus est, completur ; ejus forma la-  
ta & per-ampla est, pilis & pennis tegitur. Ab  
hoc annulo complicabilis pendet membrana B,  
quæ sensim angustata osseo quadam circulo C,  
angustiori. tamen, circumambitur. Hic tribus la-  
mellis ossis constat, in gyrum ductis, quibus ul-  
tima alvi custodia paratur. Inter dictos annulos  
*Vulva* D, quæ saturationi pollet colore, & solidi-  
ori etiam substantia : Ejus forma semi-lunarem  
concham, vel apertum calicem æmulatur, & in pro-  
fundiore sui parte scissuram E, qua penis admitti-  
tur, habet. Extremi tandem ossi circuli spatium à  
membranea quadam tunica occupatur : hæc sta-  
to tempore ad animalis libitum, vel fortiter com-  
pressa alvo, ita turgida redditur versus imam ven-  
tris partem, ut foris eminens protuberantias F  
quasdam efformet , Cotonei pomi speciem refe-  
rentes. Ab harum medio bini erumpunt ovales tu-  
mores G, qui pilis conspersi, intermediæ scissuræ H,  
anum efformanti, locum præbent ; unde proba-  
bile est, interius communem quandam cavitatem  
adesse, ( velut in *pennatis* accidit ) qua ultimó  
fæces, & ova, mox per anum exitura, parum de-  
tineantur. Observandum tamen, ani foramen su-  
periora

periora versus dirigi; quin & monticulos G, quibus custoditur hujusmodi scissura, non ita facile lustrantibus imam & pronam ventris partem patere.

Externum papilionis habitum hucusque descriptum, pennis & pilis tegi diximus. Pennarum configuratio illa est, quæ parum in grandioribus pennatis appareat; astulâ enim A, ceu calamo, firmantur, qui sensim gracilescens, hinc inde plumas B appensa habet: Hoc tamen peculiare in hujusmodi pennis observatur; ab ipsarum scil. extremo confinio aliquas prominere proceras plumas C. Non eandem sortiuntur magnitudinem, ut in consimilibus passim observatur; sed aliquæ proceriores oblonga firmantur astula, reliquæ vero brevi; illæ ab extremo alarum limbo pendent, & pilis promiscuè habitum corporis tegunt; reliquæ vero alarum expansas cartilagines cooperunt.

Tab. 11.  
Fig. 4, 5.

Consideratis exterioribus, interiora pandenda veniunt; quæ cum multum mucositatis habeant, arcteque tracheæ vasculis implicantur, difficilem ipsorum indaginem reddunt.

Lacerata itaque cute, & annulis, quæ totius corporis operimenta sunt, dubitandum occurrit, an altera subsit membrana, cum interdum ipsius vestigia deprehenderim: Et in naturæ penum tam ferax est membranarum proventus, ut nil copiosius in animalibus observetur. Certum tamen est, carneas illas

illas fibras, quibus universum retrahitur corpus, adhuc extare: hæ corporis longitudinem excurrunt; nec obliquarum vel transversalium vestigia deprehendere potui.

Hinc inde in lateribus ab interiori cute pendent tracheæ rami, qui ad singula viscera diramificantur, in seipso ita collapsi, ut circulorum loco minimis quasi squamis compaginantur. Ventriculus, & intestina olim crocea adhuc obseruantur; qualia in Aurelia descripsimus. Medium dorsi, bini testes M, ampliores redditi, occupant: Hi fasciolarum figuram æmulantur, & à quam-plurimis tracheæ ramis gibba ipsorum pars contingit. In concava sui parte vascula N emittunt, quæ versus extremum alibi producta, sensim laxata, & in apophyses B extensa paraftatarum, vel faltem affervantium, usum supplent. Hæc ulterius sub vasorum specie elongata, ejaculatoria vasa constituunt, quæ in unum ductum desinentia, ad penis radicem postremo deducuntur, & ita semini in testibus producto via patet in affervantia, ab his, in penis meatum.

Testes adulto jam Bombyce emergunt, in Aurelia statu permanent, & auctiores redundunt, & postremo impensé contento semine ita turgent, ut foli vigeant, propriaque mole cætera viscera, jam sensim cadaverata, superent: Horum color palearis est, dilutus tamen, substantia vero friabilis, & mucosa.

Fœminarum

Fœminarum ventris cavitas *Ovario* contiguisque visceribus repletur, ita ut ipsarum moles impensè emineat. Ovarium productio quædam intestinalis est, exortum habens ab extremo ano; membra neâ constat substantiâ, quæ de facili extenditur, & corrugatur, multumque roboris possidet. Hujus truncus A, in anum definens, minoris unguis latitudinem æquat: dum interius procedit, in binos dividitur ramos B, qui ulterius parum producuntur, singuli in quatuor æque oblonga intestinula C subdividuntur, & tandem unitis extremitatibus, ad centrum ventris reflexi, ultimum habent terminum. Horum quilibet in tota sui expansione similis est, & longitudinem Indicis æquat. Consimilem structuram in *Carabo*, & alijs etiam, deprehendi; illud tantum discriminis intercedebat, qnod Ovarij fines seu rami, ubi Ova gignuntur, & detinentur usque ad debitum tempus, numero copiosiores erant, breviores tamen, ita ut quatuor tantum Ova tubæ seu Ovarii ramum occuparent; quod in *Cicadis* etiam accidit. In *Locustis* autem copiose sunt Ovarij productiones, sed singulæ unicum tantum ovum continent; in nostris autem Papilionibus sexaginta, & ultra, ova D. in singulo exarato ramulo C continentur. Tubarum interior cavitas ovorum generationem & commeatum promovet; in octo enim elongatis uteri productionibus C, ova exortum & incrementum habent, & ad statum usque excretionis tempus detinentur; quo

quo apparente, sensim per continuatos geminos ductus B in ultimum A, velut in communem truncum exonerantur, & ita ovarum fætura succedit. Ovarijs tubæ, tunicis conflatæ, vasculis copiosis, ad modum retis implicitis, irrigantur, à quibus probabile est ovarum materiam decidere; ut in ute-ris Gallinæ non improbabiliter veremur. His ad-duntur evidentes tracheæ rami, quibus non tantum ipsarum extremitas firmatur, verùm & totus pro-gressus irrigatur. Motum habet Ovarium peristal-ticum; patenter enim impetu quodam retrahuntur ipsius partes, & præcipue truncus prope anum, unde probabile est, fibris (velut in quadrupedum intestinis accidit) donari, cum ejus corpus max-imè ibidem crassius existat.

Plura circa Ovarium natura locavit, quæ, cum in ipsum hient, hic pariter exponenda veniunt. Ova-rij truncus A, antequam binos promat ramos B, oblongo cuidam corpori E nectitur, cuius interi-or cavitas cum trunco A pariter communicat. Cor-pus hoc E colorem & substantiam quasi nerveam possidet, & aliqualiter solidam; ejusdem figura variat, interdum enim bina ovalia corpora F, arcte invicem contigua, præcipuam huic corpori molem præbent; interdum tamen unicus est venter, piri vel oleæ fructus speciem referens. Huic F per-petuo additur alterum rotundum modicèque latum corpus G, ovalis pariter figuræ, quod altera ex-tremitate cæcas quasi radices promit, in imo ven-tris

OPP

tris conditas ; altera autem extremitate colum seu ductum emittit, qui unitus portioni ovalium corporum F, communem pro exaratis finibus canalem H efformat : hic autem in ovarium hians absimitur, unde latus humor, hujus visceris ope recollectus, in ovarij truncum exprimitur.

Ab opposita Ovarij parte, versus tamen anum, aliud pendet corpus I, majoris tamen magnitudinis ; hoc globosum est, & colore figuraque Occidentalem margaritam æmulatur.

Duplicem ductum habet, alter enim brevis & latus K, qui tendit ad radicem extreimæ osseæ coronæ L, ubi in excitata ossea concha Vulvam hiare diximus : aliud autem colum M, quod longius est, Ovario appenditur, ibique aperto ore definit. Corpus hoc I interius habet configurationem : non enim sacculi instar ipsius concavitas laxatur, vel aperitur, sed lacerata exteriori tunica, quæ margaritæ superficiem imitatur, globulorum N quinque & septem ut plurimum racemos emergit, qui <sup>Tab. 12.</sup> pedunculo communi O, huicque perforato, ap- <sup>Fig. 2.</sup> pensus, elongatus ulterius ad Ovarium M, & ad fœmineum pudendum L, propriam fortitur structuram. Interior cavitas mucoso quodam, persimili ptisanæ hordeaceæ, succo refertur ; quare cum in hanc, ut inferius patebit, immisso pene, semen ejaculetur, ibidemque detineatur & loveatur, illam *Uterum* esse credidi, à quo semen cum commixto succo sensim (ita enim probabiliter reor) per M proprium.

proprium ductum M pertransiuntibus ovis aspergatur; unde subsequentibus observationibus firmare placuit non semel conceptam conjecturam. Papilionis fœminæ, quæ masculi concubitu fœcunda, ovorum fæturam incœperat, ventrem aperi, & Ovarium una cum contentis ovis, reliquisque adjacentibus visceribus extraxi, ut præstosserent pro eliciendo *Ieone*. Singula igitur Ova, in tubis contenta, parum compressa, sulphureique coloris, & consequenter infœcunda permandere; ovum autem, quod in Ovarijs trunco prope Uteri hiatum hærebat, turgidum & violaceum statim tempore redditum permansit, utpote fœcundum. Quid simile etiam miratus sum in sponte diu defuncta papilione, cuius ventrem, cum plus justo turgidum intuerer, dissecui, & tota ovis copiose scatabant: Non longè ab anno, in extremo ovarij trunco, quædam aderant ova violaceo perfusa colore, qui transacto certo temporis spatio indui ab his follet tantum, quæ fœcunda jam sunt: Interior continuatus Ovarijs truncus in tumorem assurgebat. Dum igitur fœcunda abstuli ova, en successit intestinulum, sarciminis instar, ex concreto quædam succo, in quo occludebantur quædam ova violacei pariter coloris, affusum verò corpus, ex substantiæ modo, colore, cæterisque accidentibus, semen ab utero eructatum, ibique præter naturæ legem concretum conjeci, cum in exteriori Vulva orificio eundem deprehenderim succum; & in-

in Masculis etiam ab extremitate uretræ, in spiram circumvolutum persimile semen pendere viderim. Quare ex his veritus sum, Ovorum productionem absque masculi ope, ut in Gallinis accidit, peragī; ipsorum vero fæcunditatem ex aspero masculino semine, jam in utero recepto, subsequi, dum singula ova à tubis decidua Ovarij truncum subeunt, in quem semen, jam utero conditum, aliaque ab adjacentibus visceribus eructantur. Et ut elicita jam conjectura sensatis, prout licet, firmaretur observationibus, alia molienda duxi. Ova igitur fæmellæ, quæ masculum diu admiserat, ipsorumque fæturam inchoaverat, è ventre extraxi, eaque ab ovarij tubis, quibus continebantur, libera reddidi, illa tantum custodiendo, quæ adhuc tubis contenta Ovarij truncum non attigerant; hæc ad statum tempus servavi: In his itaque primævus & nativus sulphureus color perpetuo duravit, quin & gracilia redditæ sunt, emergente insigni quadam fovea in ipsorum medio, & exhausto ut plurimum humido, arida quasi omnia permansere, quod subventaneis ovis familiare est; postremo Ova hæc blando virginis calore & æstatis temperie fota, nunquam Bombycem edidere. Ut rursus evidentius & proprius rem attingerem, Papilionis ova subventanea, expresso ab utero semine, vel ab asservantibus masculinis alpersi, ipsaque statu tempore fovenda curavi; sed cum ipsorum color sulphureus perpetuo durasset, infæ-

cunda permandere : At maxima sane fuisset experientiæ felicitas, si juxta præconcepcta successisset. Consimilia interim vestræ sagacitati committo, dum reliqua Ovario adnexa viscera perlustro.

Prope igitur extreum Ovarii A finem, oblongam & insignem locavit natura vesicam P ; hæc imam alvum occupat, & per transversum locata ovarii truncum superæquitat, longisque productionibus ad latera elongatis, moxque reflexis versus extreum ventrem, cæcis quibusdam radibus suos sortitur terminos : Ejus substantia membrnea est, tenuisque texturæ, unde de facili frangitur, & diaphaneitatem aliqualem præ se fert. Ejus forma, bina Brutorum uteri cornua unita, absque Uteri intermedio corpore, æmulatur ; oblongum enim intestinulum, vel vesicam, qualis in piscium ventre observatur, præ se fert, & modo extuberat in globulos, modo in formam vasis coarctatur, & tandem extremis finibus in cæcos absimitur ramulos. A centro hujus vesicæ, ubi scilicet eadem Ovario incumbit, canalis quidam R, brevis & arctus, eadem vesicæ tunica excitatus emergit, qui in subiectum Ovarium hiat. Repletur oblonga hæc intestinalis vesica P aquoso quodam & diaphano humore, qui aliqualem possidet amaritatem, & per exaratum colum R in Ovarium derivatur. Laterales hujus vesicæ productiones, hinc inde ab Ovario locatæ, sibi invicem communificant, cum pars supra ovarium cubans nullo polle-

at

at septo, unde compressione media contentus humor omnes pervadit productiones vesicæ, quin & fortiter compressis singulis vesicæ particulis nullus erumpit humor per cæcos fines Q, sed totas per ductum R in Ovarium exinanitur. Parum absimilem structuram in *Locustis*, *Carabo*, & alijs observamus. Contenti humoris naturam tentaminibus assequi mihi non licuit ob ipsius paucitatem; interdum tamen suspicatus sum, naturam hunc liquorem ad majorem affusi seminis penetracionem, vel ad leniendum ovorum exitum, vel saltem ad ipsa custodienda, parasse; cum constet, Ova, dum in lucem eduntur, parum madida esse, mox exsiccata ita fortiter occurrenti tabulæ, linteis, & consimilibus, hærere, ut nisi affuso vino diluantur, vel summa vi evellantur, nunquam à primævo dimoveantur loco. Nec multum dissimilia refert Immortalis *Harvens*, quæ in parva *Scotia* insula observantur; quædam enim ova, dum nascentur, lenta quadam madent humiditate, quâ veluti ferrumine, substrato saxo agglutinantur.

Avulso Ovario, cæterisque visceribus, ventris cavum occupantibus, occurrit Cor, longitudinem dorsi excurrens, quod in Bombycibus jam vigore diximus. Eadem est omnimoda structura, quam superius proposui, si externum colorem motumque inversum excipiatis: Cordium enim tunicae, densiores factæ, amissa diaphaneitate subcroceum iaduunt colorem, unde in Papilione magis eminent cor,

cor, quam in Bombyce: Motus etiam cordium, primis Aureliae diebus acquisitus, adhuc perdurat, à superioribus scil. ad inferiora expressus, & successiva Systole succus propellitur. Nec ita constans est hæc naturæ semita, quin leví etiam ex causa varia reddatur, unde nil forte inconstantius; tot namque anomaliæ in hoc cordium motu contingunt, ut fas sit, parumper Vos detinere eorum historiam, quæ sèpius observavi. Memini in Papilione motum Cordis (quod rarum est) ab inferioribus superiora versus me observasse; deinde tamen, transacto brevi temporis spatio, mutatis carceribus, incœpisse à superioribus inferiora versus, diuque durasse: In consimili Cor movebatur versus extremum corporis; cordium vero, superiorem corporis partem occupantium, diastole rara erat; inferiorum vero celer & frequens, & quæ corporis medium occupabant, raro pulsabant; tandem circa caput pulsus perduravit, quiescentibus reliquis corculis, motusque undosus erat, versus superiora directus.

In Papilione pariter Cor pulsare cœpit ab imis versus caput; secto interim per transversum cordis ductu inferior portio ab imis ad superiora movebatur, hac tamen ratione, ut humilio hujus pars celerrimè moveretur, subsequens autem raro, altera autem pars in oppositum pulsaret. In alijs etiam facta eadem cordis sectione, divisæ ambæ partes primo versus caput, postremo versus caudam

dam constringebantur, & contentus Icor in singulis pulsationibus exprimebatur. Alias in Bombyce, proximé evasuro in Aureliam, cordis motus ante ventris sectionem ab imis ad superiora dirigebatur, peracta tamen sectione, mutato termino, septuaginta edidit pulsationes, quæ universum cordium tractum liberé excurrebant; sensim autem iterum redijt motus à cauda ad caput, & postremo parum diducto unguibus humiliori corculo, à superioribus inferiora versus revixit chorea. Frequentissimè é mortuo animali diversi promuntur motus in tot corculis sibi invicem communicantibus; nam in unico tres fiunt pulsationes, in contiguo una tantum, vel binæ saltem: quin & in eodem corculo diversitas succedit; etenim si portio cordis ad latus inclinetur, celerrimas & frequentissimas promit pulsationes, tremoris instar, reliqua vero, proprium servans situm, de more pulsat. Motus etiam extinctioni proximus non unum perpetuo servat rhythmum; interdum namque frequentissimus est, aliquando tamen sua extinguitur raritate, & affusa aqua vel saliva reviviscit.

Ut tandem pulsuum varietatem expediam, binas addam inspectiones, quas contigit cum doctissimo Dom. *Carolo Fracassato*, Collega meo, comprehendere; quarum prima in *Erucæ* corde, vulgariter *Pinnæ* dicta, successit. In hac igitur, corcula invicem hiantia ab inferioribus ad superiora, (ut in cæteris consimilibus, quæ ad meas devenere manus

manus, perpetuo observavi) moveri cœperunt: Tunicæ eorum, diaphanæ & ipsæ, subjectarum membranarum colore parum inficiuntur; interea tamen exarata corcula modo sursum modo deorsum versus constringebantur, unde contentus icor varijs hisce motibus percussus fluctuabat; & quia pinguedinis bini globuli invicem harentes in contento intra cordis cavitatem humore parum immersi jactabantur, ideo mirum reddebat spectaculum.

Hi itaque, ex Cordis Systole expresso humore, in quo innatabant, ab imis sursum pellebantur, & frequenter impetu regrediebantur; at ubi in latiori corculi parte commorabantur, superveniente Systole motum recipiebant versus superiora, summa cum velocitate, & quandoque ascendebant ultra tria corcula; quotiescumque vero in angustiori corculi parte stagnabant, subsequente compressione ut plurimum versus caudam exprimebantur. Non raro, perdurantibus Corculorum pulsationibus, motum vertiginis habebant, & interdum, & frequenter etiam fluctuabant enarrati globuli absque considerabili progressu.

Alteram observationem ex Aurelia collegi n.  
Tab. 12. Fig. 3. perimé excitata, in qua Cordium motus à capite ad imum dirigebantur; deinde ab hoc ad medium, à quo in oppositam caudam remittebatur propulsus icor, velut lusoria pila, & ita non parum duravit hic naturæ ludus, donec bini motus in oppositos terminos directi, à medio sursum & deorsum

orsum erumperent: & tandem unicus superstes perduravit motus, a superioribus scil. ad inferiora.

Hæc sunt ea, quæ circa motum cordis in Papilionibus & Bombycibus frequenter observata, Vobis communicata voltui, ut inde pensitatis singulis ulteriora eruatis; dum interim superior ventris portio utriusque Papilionis lustranda occurrit: Ab hac autem turgens quædam *Vesica* A pendet, quæ aere referta piri formam sortitur, & in auctiori sui parte tubulum B habet, qui in os Papilionis desinit. Hujus substantia membranea est, & tenuissima, ita ut de facili laceretur, & perluceat; quare si exquisito Microscopio lustretur, fibrulas C, ipsam cingentes, exhibet. Hæ omnes Vesicæ circumferentiam ambiunt; aliae enim per transversum deducuntur, reliquæ vero per longum; ita ut singulæ ipsius partes subsequentे compressione exinaniantur. Exaratae fibræ ita implicantur, ut rete consurgat. An sint vasorum productiones, an carneæ fibræ, interdum dubitavi; quoniam tamen non absimilem structuram in quibusdam piscibus, quibus membranei insunt Pulmones, quin & in ipsis Testudinibus reperi, ideo carneos musculos esse censeo, quales in urinaria vesica extant. Aere intus contento turget, eodemque expresso detumescit ad animalis libitum; unde non parum ovoidrum excretioni in foeminis, & seminis in masculis cum conferre rationi consonum videtur. Nec probabile

babile est, vesicam hanc eundem sortiri usum cum vesiculis, quas in Piscibus passim observamus; etenim Papiliones pedibus solo harentes corporis molem urgent.

Inter enarrata hucusque viscera graciles *Omenta* productiones locantur; haec vitellinum referunt colorem, & cum omni fere orbentur pinguedine, de facili obscurantur.

*Capitis interior compages*, ob sui exiguitatem & friabilitatem, non undequaque mihi patuit. Hoc unum observavi, antennas interiorem cranij cavitatem subire binis rotundis truncis, seu radicibus, qui in styli-formibus processibus occurrentibus implantantur, & forte carneis fibris pro ipsorum motu continuantur. Reliquum Cranij replet *Opticus nervus* per transversum ductus; cinerei coloris, & cylindri figuram tenens; in medio tamen parum angustatus neicitur *Spinali medullæ*, deorsum productæ. Hic nervus ad basim oculorum, sui expansione, exteriorem tunicam, hancque nigram, constituit; interiorem pariter, quasi argentea, ulterius promit: Reliquos humores non licuit in totum assequi ob exiguitatem. Dilucidior tamen *Optici structura* in grandioribus *Caneris* observatur, qui facilius vobis præsto esse possunt, & ut reor, jam à vestra sagacitate examinati fuerunt.

Sed longa forté Papilionis partium historia vostro affeci, unde reliquum ejusdem vitæ, quod, ni-

ni fallor, Bombycis ultimum est senitum, compendio complectar. Papiliones illico ac lucem adepti sunt, coitum tentant; nam masculus incurvata corporis extremitate celerrime progreditur & regreditur, donec in præhensam fœminam extremam alvum, ubi proprium locatur pudendum, vibret, & illico raptam fœminæ Vulvam unguibus & aculeis ad se trahit, sibique jungit; pronam enim membranæ, anum ambientis, partem ita unguibus retrahit, ut utriusque aversi corporis extrema se contingant: Mox penem exerit, ejaculatur, intraque pudendum fœmineum condit, & tunc contracto corpore alas per vices quatit, & capite ipso lætabundus annuere videtur. Placuit editos alarum successivos iictus dinumerare, & sæpius in ipso coitu continuatim summa cum celeritate centum & triginta & ultra promit, quibus peractis conquiescit quasi mortuus, vel à conjugio separatus per horæ quadrantem jacet; iterum reassumpto coitu solitum alarum motum edit, longe tamen minus, cum sæpe non excedant triginta sex iictus: à quibus feriatur, hilaritatem tamen adhuc servat, erectas tenendo alas; quo tempore fæmella elongato corpore, humique demisso ventre & dejectis alis jacet, mari tamen adhuc juncta. Hora interim excurrit quietis, quam alarum pauci subsequuntur motus. Durat hæc chorea quatuor dierum spatio; in fine tamen otia longiora sunt. Transacto primo biduo solent mulieres ipsas sepa-

rare, & sponte etiam interdum Bombyces ipsi post primos concubitus non iterum coeunt; quare masculus curvato corpore, eodem fere servato situ, celeri vertigine tentatur, editque bonabum. Abruptâ copulâ, brevi, reliquoque vitæ curiculo fæmina ova edit. Horum fætura ut plurimum quatuor partitis vicibus, quas repetiti coitus intercedere solent, completur; comprimendo enim & contractando medium & extremam corporis regionem, foras elongato ano, ova in subiectam humum vel linteolum propellit, quibus ita hærent, ut vix cultro & unguibus amoveri possint. Singulam ovoidum excretionem subsequitur brevis quædam quietes, qua vix *Angelica salutatio* recitaretur. Et licet Papilio novum semper mutet situm, contiguitas tamen, & proportionalis intercapedo, quin & ordo in excretis & humi hærentibus ovis observatur, ut lineam flexuosa designent. Excreta ova ut plurimum sunt 516 vel 514, interdum minor est ipsorum numerus, cum aliquando 446. dinumeraverim, & interdum 393. Non omnia tamen ova tubis contenta in lucem erumpunt, sed interdum viscoso quodam concrecente succo in Ovarij trunco quasi singula detinentur: interdum in ovario triginta adhuc remansisse observavi, & in foeminis, quæ masculi concubitum non sunt passæ, frequenter ovorum supprimitur fætura, ita ut parum vivant.

Perdurat Papilionum vita juxta diversam aeris temperiem

temperiem; nam vigente æstu citius intereunt, unde quintum tantum diem attingere vidi; interdum tamen, ut *Augusti* mense, duodecim dierum spatio vixit Papilio; in principio autem hyemis ad mensem perductus est: superstite masculo per aliquot dies obire primo frequenter solet fœmina. Ante interitum à dorso decidunt plumæ, & pili, ita ut subjecti corij citrinus color erumpat; alarum extrema corroduntur, totum impensé turget corpus versus superiora. In fœminæ cadavere aliqua interdum ova supersunt; viscera circa Ovarium locata observantur, & in oblongis vesiculis, superius descriptis, exiguum diaphani humoris stagnat.

Stercoris vesica interdum etiam turgida sanioso excremento emergit, nec appensa intestinula ex toto delitescunt. Tracheæ vacula mollia & flaccida supersunt. Ventriculus ad superiora retractus obscuratur; Uterus inter cætera viscera, majorem noctus soliditatem & firmitudinem, evidenter patet, & viget. Aeris vesica ita turget, ut papilionis corpus auctius reddatur, & tandem exsiccato cadavere, vacua quædam interior remaneat concavitas. In extremitate interioris alvi, quatuor vel quinque acuminati osser processus, à masculino pudendo derivati, observantur. Et quoniam hæc singula cadaver constituunt, ideo abjiciuntur, solaque mox fæta supersunt custodienda ova. Hæc illico ac edita sunt, citrium seu helvum dilutum referunt

referunt colorem, qui in tubis etiam efforescebat, sensim tamen immutatur, ut *Xerampelinus* fiat, & tandem hyacinthinus vel purpureus evadat. Hanc successivam colorum mutationem multum juvat ambiens Aer; unde vigenti calore per biduum tantum Citrius perdurat color, & intra quadratum Violacea redduntur: Interdum septem di- erum spatio hoc totum peragit negotium, & ingruente hyeme in longius protrahitur haec colorum mutatio. Non idem tamen efflorescit color in singulis ovis; etenim, quæ subventanea sunt, quorum scil. fæturam non præcessit utriusque papilionis concubitus, primævum citrium servant colorum, sicut & ova, quæ à tubis Ovarij papilionis eruuntur, licet foemina jam vivens fœcundata fuerit; interdum etiam à foemina, masculo conjuncta, subventanea quædam, inter cætera fœcunda, eduntur, in quibus Citrius perpetuatur color.

Tab. 12. Ovorum figura A ovalis est, parum tamen de-  
Fig. 4. pressa, unde binas habet laterales concavitates B, quæ sensim, senescente ovo, patentiores reddun-  
tur; in subventaneis vero ovis frequentissime tan-  
ta excitatur concavitas & depresso, ut contusa  
videantur ova. In altero etiam ovorum acumine  
exigua quædam observatur sovea, penè similis il-  
li, quæ in acino, avulso pedunculo, relinquitur.

Testâ, ut cæterorum animalium, ova teguntur;  
haec nequaquam friabili constat materia, qualis  
in Gallinaceorum genere observatur, sed veluti  
cornuum

Cornuum lamina, diaphana & flexibilis est, unde  
in frustula, forcipibus ad placitum, scinditur. Exte-  
rior testae superficies non absolute lavis est, sed  
rotundis minimisque tumoribus sibi contiguis af-  
pera redditur, ut *Squatinae* corium amuletur.

Ovi concavitatem luteus occupat humor, qm̄  
solitum refert colorem, & levī elixatione concre-  
fit. An ultra luteum aliud adsit, sensus non  
attingit. Membrana quadam crassiori Vitellus con-  
tinetur: hæc plura habet, quorum dilucida cog-  
nitio physicas meditationes valde promoveret,  
si illius exiguitas non obstaret. In fœcundis ita-  
que Ovis violacea quædam corpora supra ipsam  
excurrunt: hæc non, vasorum in modum, tubu-  
loso & sensim decrescente canali componuntur,  
sed graminis vel hederæ instar, duobus conflantur  
gracilibus scil. pedunculis, & latioribus quibus-  
dam corporibus, veluti folijs annexis: hæc com-  
munem non habent truncum, sed invicem impli-  
cantur; quæ vero intercedunt spatia, ovalibus re-  
plentur corporibus, circa quæ ludunt superius ex-  
positæ productiones. Hæc diaphano succo re-  
plentur, & proinde pellucida sunt, & in crudis  
elixatisque ovis patent. Hoc evidentius sperabam  
me in Gallinaceis ovis reperturum, sed excidit spes;  
nam hoc unum attingere potui in mox apertis ovis,  
& adhuc humectata exteriori membrana, cuius  
substantia surculis feré diaphanis exaratur, qui ra-  
morum arboris instar in minores geminantur pro-  
ductiones

ductiones, & mutua implicatione solitum rete efficiunt: Non est autem unius truncus, à quo singuli pendeant rami; intercepta vero membrana ab exaratis surculis, albis quibusdam frustulis, & globulis etiam constat, quæ omnia videntur correspondere mox comprehensis in Papilionum ovis. His addiderim, testam gallinaceorum ovorum cicatricibus frequentibus refertam esse; unde ex his veritus sum, affusum humorem in Ovarij trunco per hæc testæ stigmata in continuatos ductus, in membrana exaratos, propagari posse, cum a vulso ovi cortice, quidam processus, qui à subiecta emanant membrana, lacerentur; &c, cum reticularis ille plexus in papilionum ovis violaceo succo turgeat in ijs tantum, quæ masculino semine asperfa sunt, (infæcunda enim nullum hujus vestigium habent, sed frequentissime exsiccata in pulverem teruntur, ) ideo dubitari potest, subintrantem seminis partem in membranarum alveolis contineri, ibique conservari, & turgere, sive hoc contingat in ovalibus illis corporibus, seu in reliquis violaceis productionibus. Pervia foramina in Gallinaceorum ovorum testis indicare videntur guttulae concreti cuiusdam succi, qui in recentibus ovis, dum igni admoventur, à supradictis stigmatibus erumpunt. Placuit interdum, ovum recenter editum in spiritu vini una cum atramento, aliquando in oleo sulphuris, atramento commixto, inconquere, ut subingredientibus liquoris maculæ, & progressus

progressus in inclusis membranis hærent; copiosa igitur nigra stigmata insinuati atramenti e mersere in subjectis membranis, & in albumine ipso.

Relata Papilionum ova linteolis hærent, & per totam æstatem in cella vinaria, vel alia frigidori mansione conservantur, hyeme autem rigente gelu, sub lectulorum stratis, ne glaciem concipient, locantur; apparente interim vere, vino & aqua commixtis, modice calefactis, asperguntur, & ita à linteolis abraduntur, & tandem prope finem *Aprilis* blando mulierum calore incubantur, ut brevi Bombyces erumpant.

Quædam tamen Papilionum species apud nos est, quæ ~~ter~~ bis anno fæcunda redditur. Nam ipsius ova sub finem *Aprilis* Bombycem edunt, à cuius mox natis seminibus novus ante principium *Julij* promitur vermis, hujusque genita ova sub *Augusti* fine animal producunt. At quoniam Bombycum cura non in solam speciei propagationem dirigitur, sed artificum præcipuus scopus est, ut ipsum spolia in mercimoniam usurpentur, ideo servatur folliculorum debita copia, ut venturo vere Bombycum succedat soboles; reliqui, ne erumpente papilione, staminis continuitatem solvente, inepti reddantur, ardenti soli exponuntur, & ita inclusa Aurelia suffocatur. In folliculis igitur, qui fortiori pollent structura, septem horarum spatium exigunt

O

exigunt

exigitur, quo solaribus radiis pervadantur: in languidis vero, quinque, & ita per menses conservantur folliculi.

Ut retexantur autem folliculi, parumper calenti aqua macerantur, & scoparum apicibus ita agitantur, donec staminum capita emergant; unde in fasciculum contorta, per foramen, in ferrea lamina excitatum, ne folliculi ascendant sursumque rapiantur, sed in aqua immersi detineantur, transducuntur, & super harpedone multiplicatis circuitibus evolvuntur.

Laudabile vero efficitur *Sericum*, dum diversa uniuntur stamina; ut plurimum tamen octo exiguntur, & cum singulus quique folliculus laminis componatur, quas diversum referre colorem & robur diximus, hinc fit, ut debita singularum exigatur mixtura. Quare firmum & molle stamen partim ex debiliori subalba textura, partim ex firmiori aurea portione componitur; atque ita ex folliculis, qui exterius aureo sunt colore, interius vero albidi, retextum stamen cum eo commiscetur, quod ab exteriori involucro eorum depromitur, qui *Soriani* appellantur. Non tota semper staminis longitudo retexitur, nee pro serico componendo filo apta censetur; nam laxior folliculi portio & tenuior, quæ Bombycem immediate circumdat, cum fragilis valde sit, nec ita facile separari possit, ut incepta rejicitur, & à nostratibus

stratibus *Sirighella* appellatur; quod vero retexitur (ut interdum expertus sum) nongentos & triginta Bononienses æquat pedes, adhuc superstite exteriori lanugine, & postrema folliculi illaque inepta parte, quæ quartam, ut suspicor, totius referre poterat. Eductum stamen, & in filum contortum, in plures usus facescit; & nemo est, qui vestium & ornamentorum varia inde producta genera ignoret.

Sed jam nimis in longum protracta est Bombycis historia, in qua quidem texenda, plura, quæ passim apud alios habentur, omisi; forte etiam graviora ob instrumentorum, quibus utor, ruditatem, vel saltem ingenij hebetudinem & imperitiam, neglexi, quæ sagaciorum labores expectant; reliqua, quæ ruditer exarata transmitto, vestram exoptant culturam, si tamen a magno opere, quo detinemini, interdum vacare contigerit; dum interim ego immensam Conditoris industriam & largitatem, Vermes istos ac Insecta quædam contemplatus, admiror, quæ prægrandium animalium viscera, à quibus effluit vita, nec gemina, nec plura voluit, sed ipsorum energiam longo veluti ambitu fractam, deductis in singulas corporis partes rivulis, emanare tantum jussit; in nostris vero Bombycibus, & consimilibus animalculis, ut artificium materiæ defectum suppleret, vitæ principia ingenti liberalitate ita multiplicavit,

ut quælibet pars suo peculiari gaudeat Corculo, Cerebro, & Pulmonibus, & avulsa à cæterorum consortio adhuc vivere deprehendatur, ita ut cum Plinio fatetur: *Mibi intuenti sëpe persnasit verum Natura, nihil incredibile existimare de ea.* Valete.

**FINIS.**



# EPISTOLA

*Gratum REGIÆ SOCIETATIS animum*

*DOMINO*

**MARCELLO MALPIGHIO**

*Pro munere prægresso contestata.*

Vam Epistolam Societati Regiæ inscripseras, vir Celeberrime, recte nuper accepi, & prout jusseras, in publico ejusdem confessu lubentissime exhibui. Facile Ipsa agnoscit tum propensam Tuam in institutum suum voluntatem, tum solerterem, qua vales, Naturæ scrutandi opera sagacitatem. In mandatis itaque mihi dedit, ut debitas quantocyus gratias pro eximio isthoc munere Bombycino, ipsius nomine Tibi remitterem, deque singulari Ejus in Te & Studia tua affectu certiorum.

A 2 tiorem

Epistola.

tionem Te facerem. Reputat equidem illa Philosophorum Corona, genuinum Te insisterre tramitem, qui ad veram Adytorum Naturæ cognitionem dicit, dum missis Scholarum, Generalia fere hactenus consequantium, argutiis, ad res ipsas accurate contemplandas & minutim eviscerandas mentem & manus addicis. Utque hæc animi sui de lucubrationibus & laboribus tuis sensa eo testarentur uberior, simul & suæ de Doctrina tua Existimationis monumentum statuerent publicum, mox utique in Sodalium suorum Album, conspirantibus omnium suffragiis, Te cooptarunt, simul & promptissime decreverunt, quamprimum se curaturos, ut Scriptum illud tuum, cuius dedicatione ornare Ipsam voluisti, suorum-met Typothetarum operis nitidioribus in lucem emittatur: qua quidem ratione curata hæc tua de Bombyce Historia eo commodius doctorum quorumvis sententias explorabit, ab iisque forsan, ubi Tu necdum clare cernis, ampliorem aliquam lucem fenerabitur.

Cæterum

Epistola.

Ceterum, Vir Clarissime, cum insuper abunde adeo lubentiam tuam nobis significes, aliis porro meditationibus & studijs tuis supellectilem nostram Philosophicam augendi, ambabus equidem ulnis id ipsum amplexamur, Tibique vicissim quæcunque proficiisci à nobis officia possunt sincerâ mente pollicemur. Illud sané præ cæteris (quod jam ante-hac innui) in votis habemus, ut quorumvis locorum cordati Philosophi Historiam suæ quique Regionis Naturalem, genuinam illam quidem & probé elaboratam, condere satagant. Ad tale quid audendum complures variarum Terrarum viros sagaces stimulare jam cœpimus, spesque haud levis nos succollat, Te Tuique similes in Italia Naturæ mystas, quæ per locupletissimam Patriam vestram Siciliamque notatu digna occurserint, sedulo collecta congestaque literarum deinceps monumentis summa fide tradituros, inque Gazophylacium Philosophicum, concinnandæ aliquando Historiæ Naturæ Universali destinatum, liberalissimè collaturos

Epistola.

turos. Quo præstito, fore omnino confidimus,  
posteritatem nostram, quantum libet seram,  
excusſā iſthac rerum quarumvis Naturā-  
lium ſegete, ſolertique instituta omnium inter  
ſe comparatione ſubacti judicij adminiculo, fo-  
lidum inde & humanis uſibus accommoda-  
tum Philosophiæ Systema condituram.  
Vale, Vir Clarissime, & plurimum  
ſalve à

Tui Studioſiſſimo

Londini, 25  
Martii, Anno  
1669.

H E N. O L D E N B U R G

Soc. Reg. Secr.



I II III IV V Tabula. I.



Fig. XI.

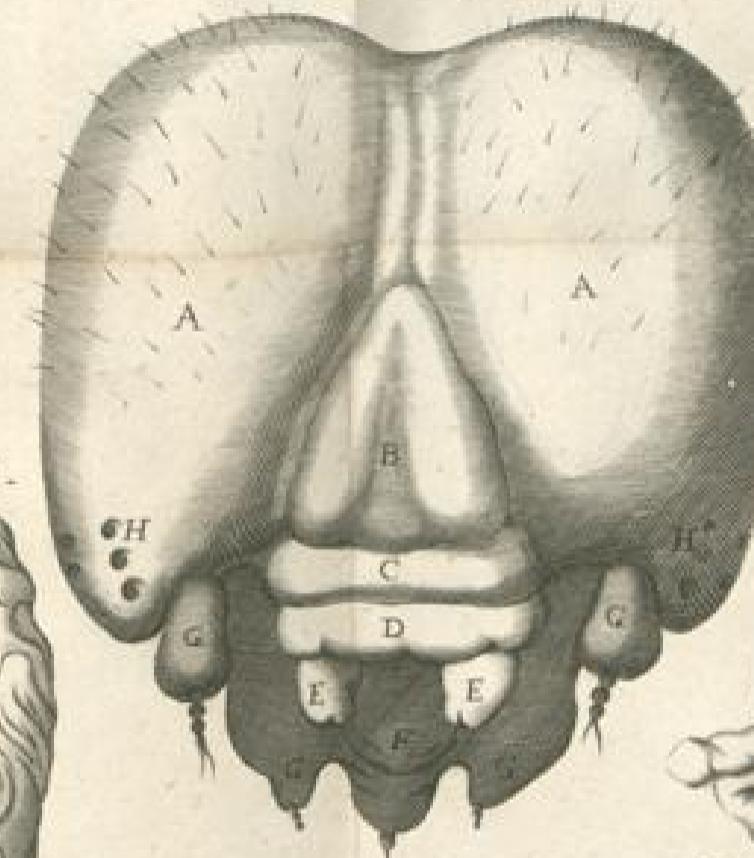


Fig. VII.



Fig. IX.



Fig. X.



Fig. VIII.









*Fig. I.*

*II*

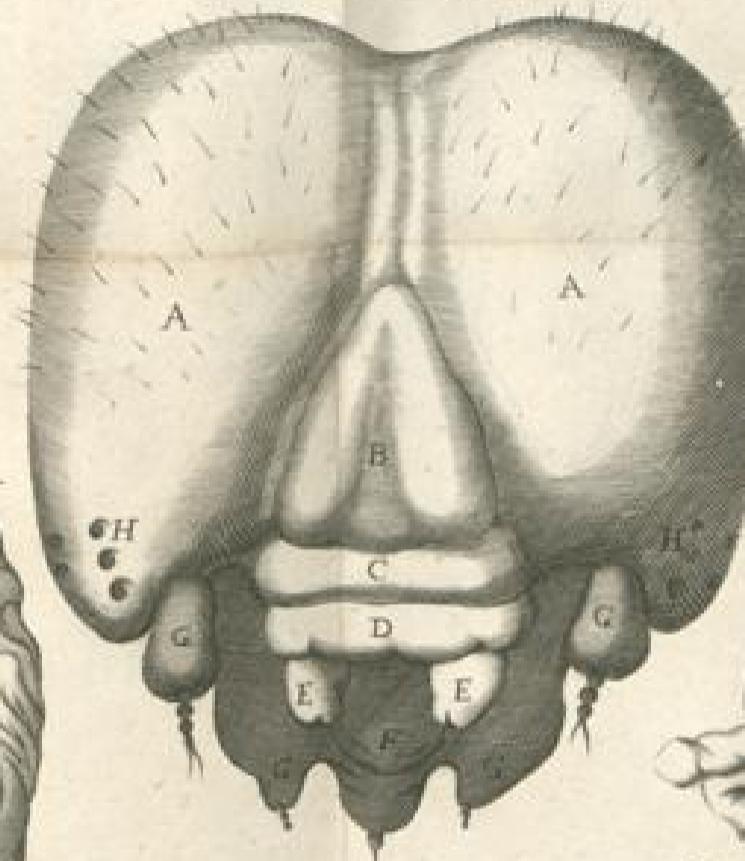
*III*

*IV*

*V Tabula. I.*



*Fig. XI.*



*Fig. VII.*



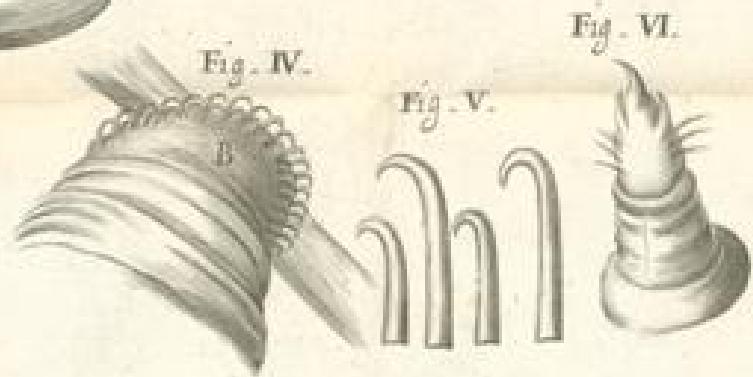
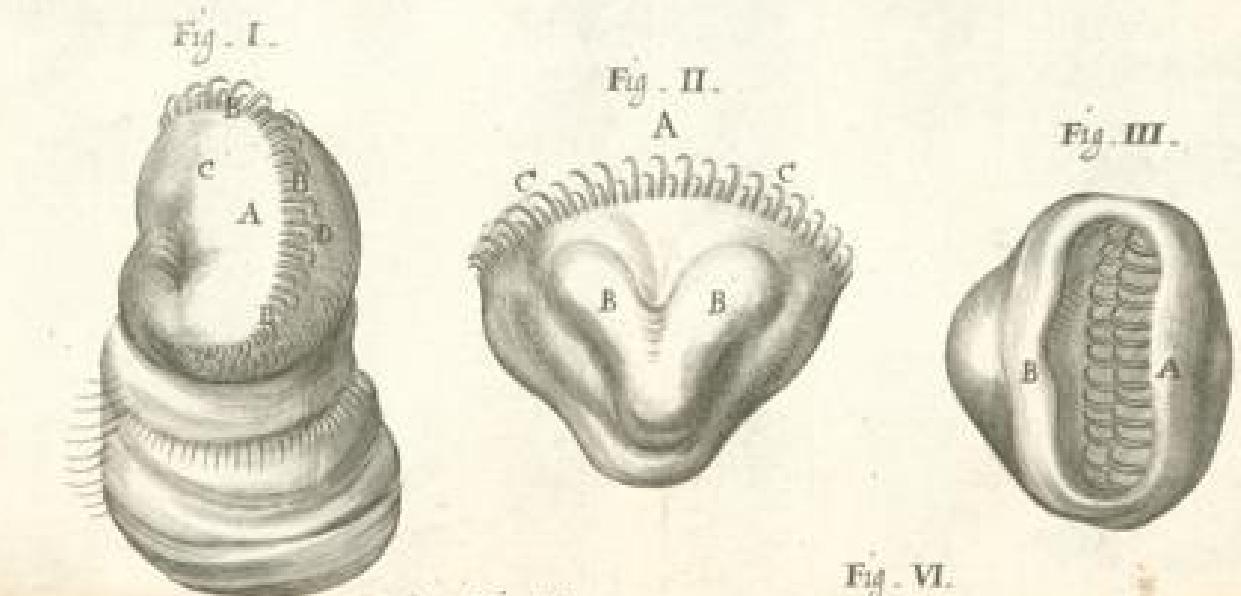
*Fig. IX.*



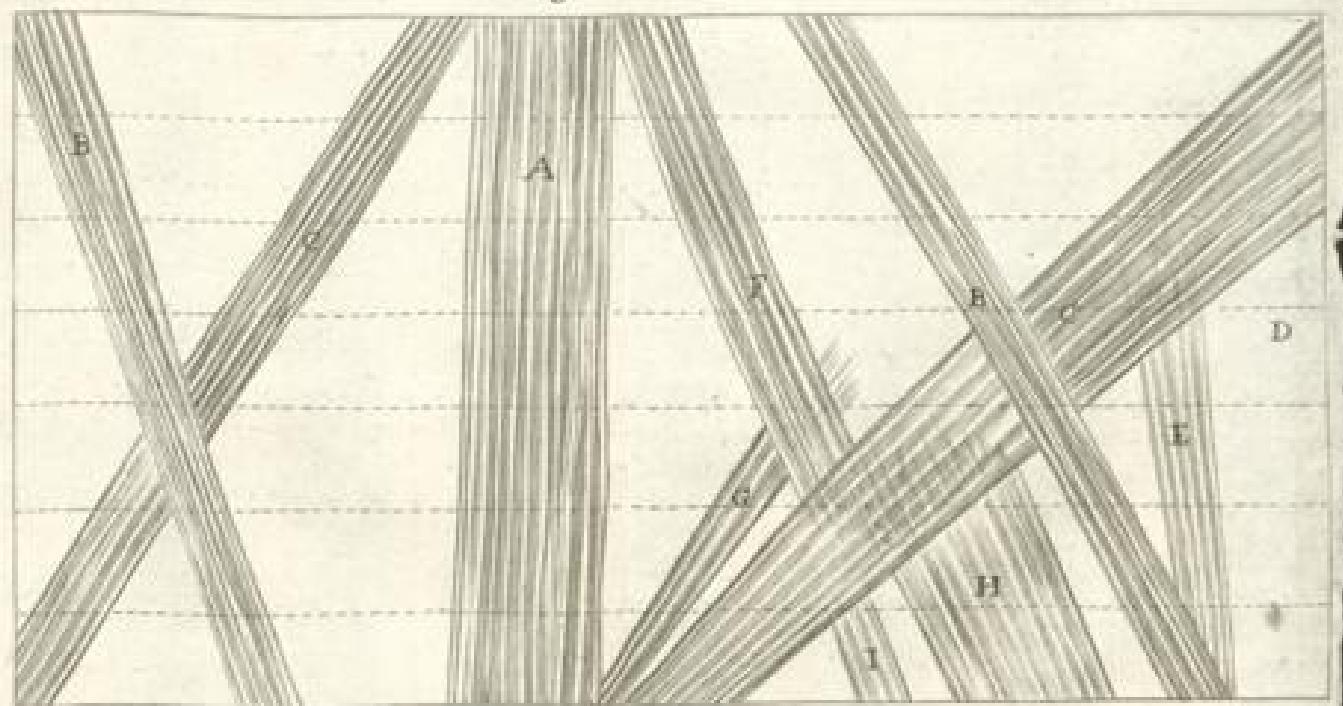
*Fig. VIII.*



*Tabula II.*



*Fig. VII.*

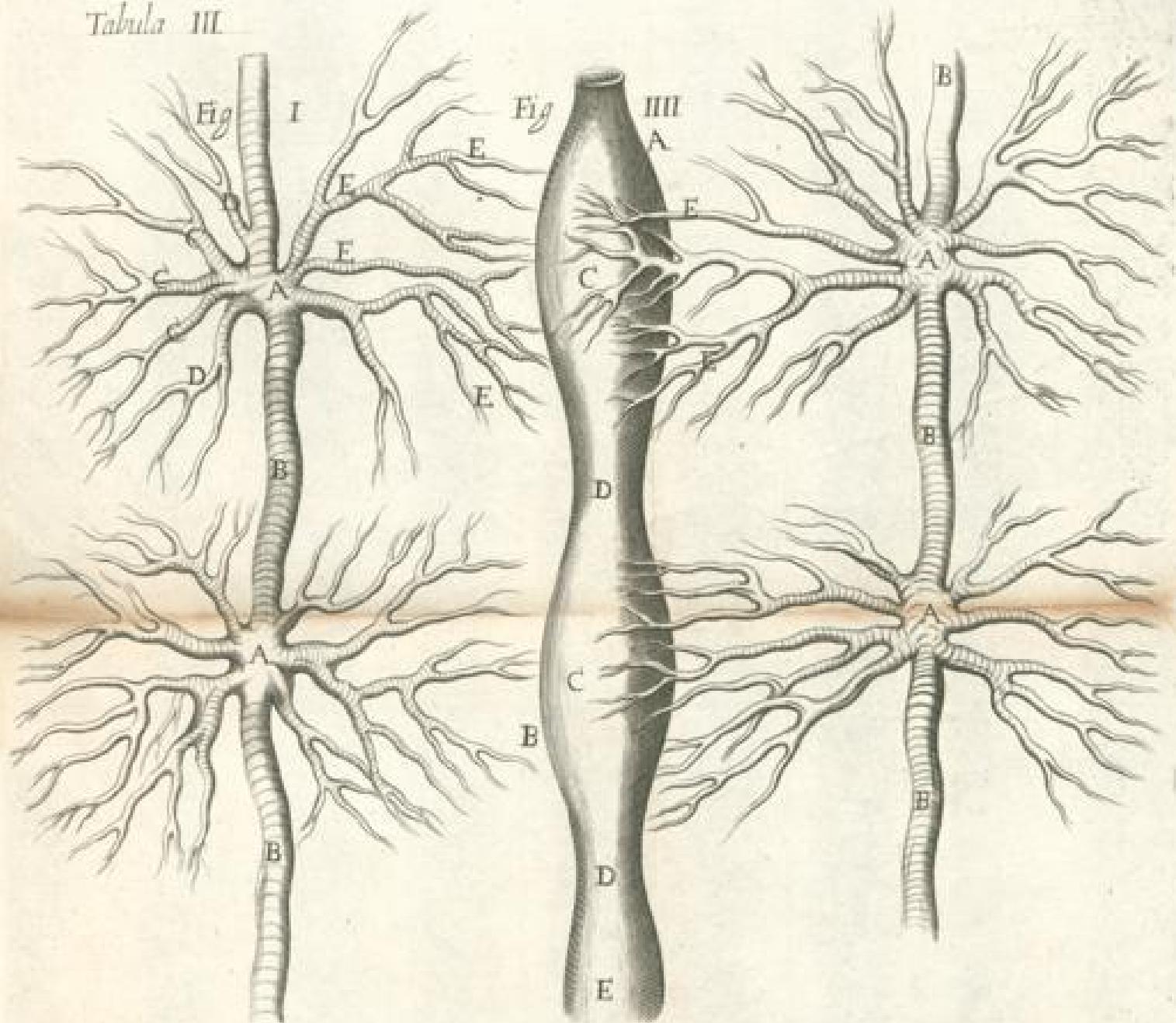




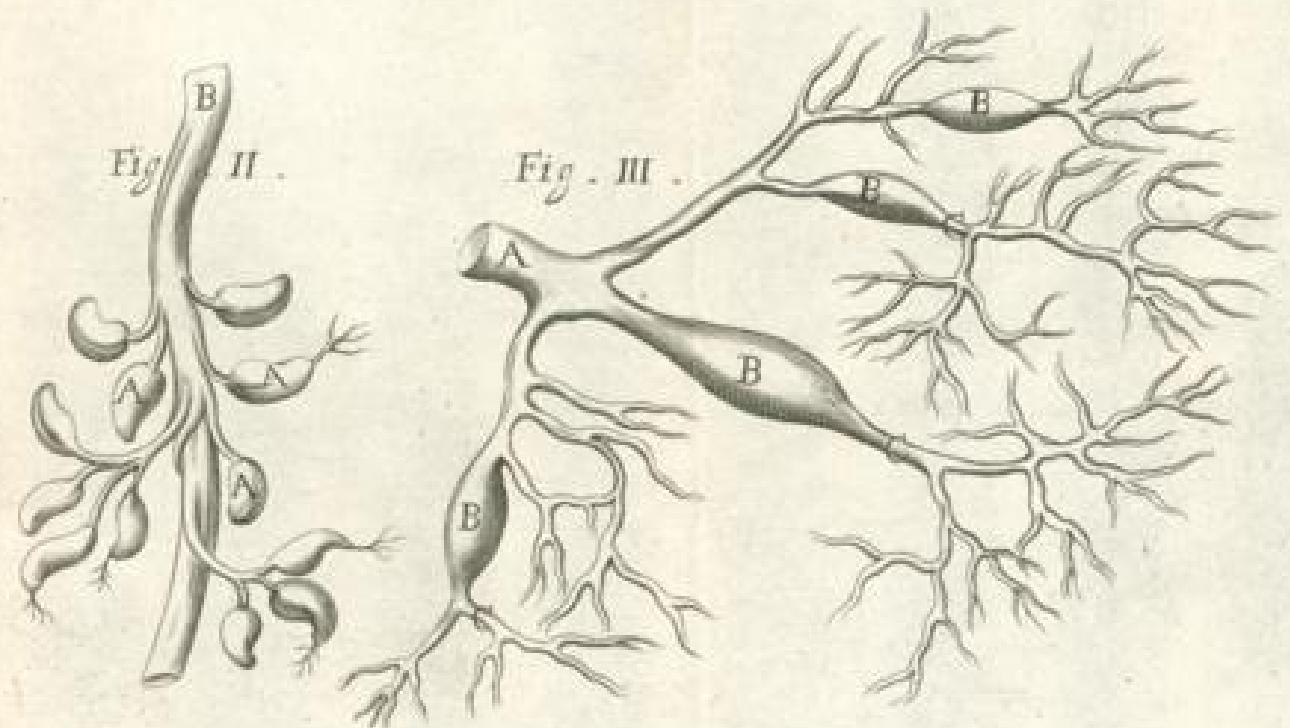




*Tabula III.*



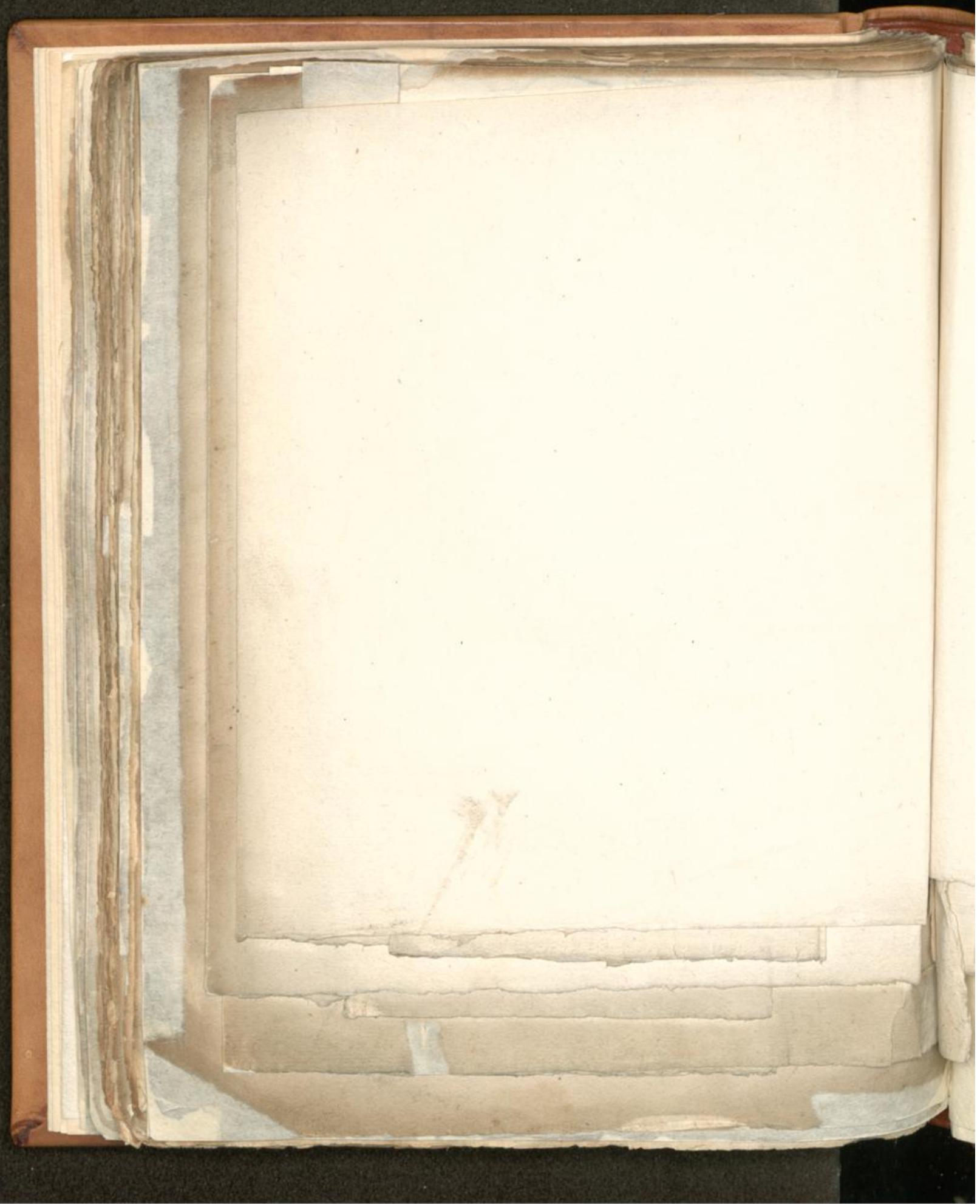
*Fig. II.*

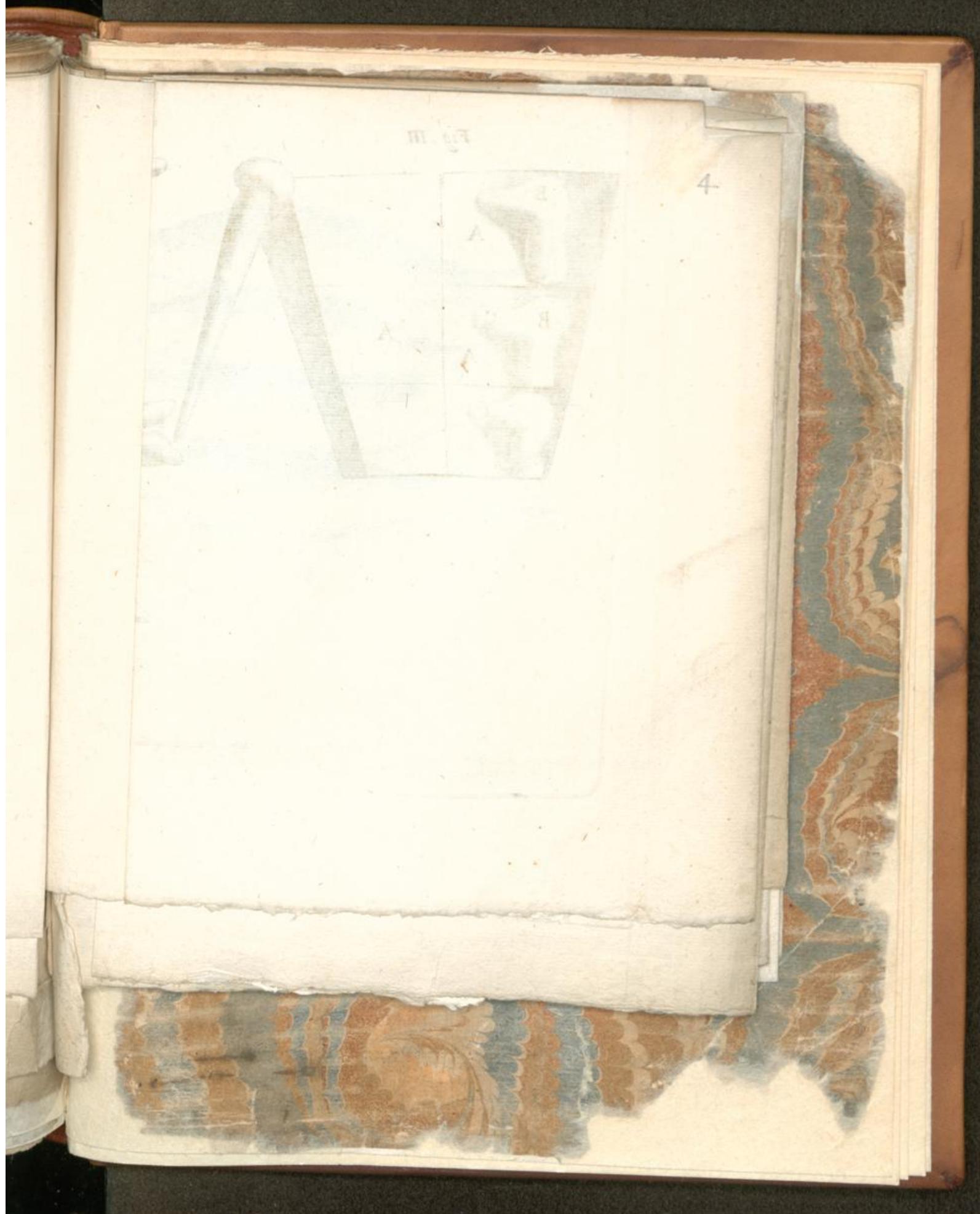


*Fig. III.*

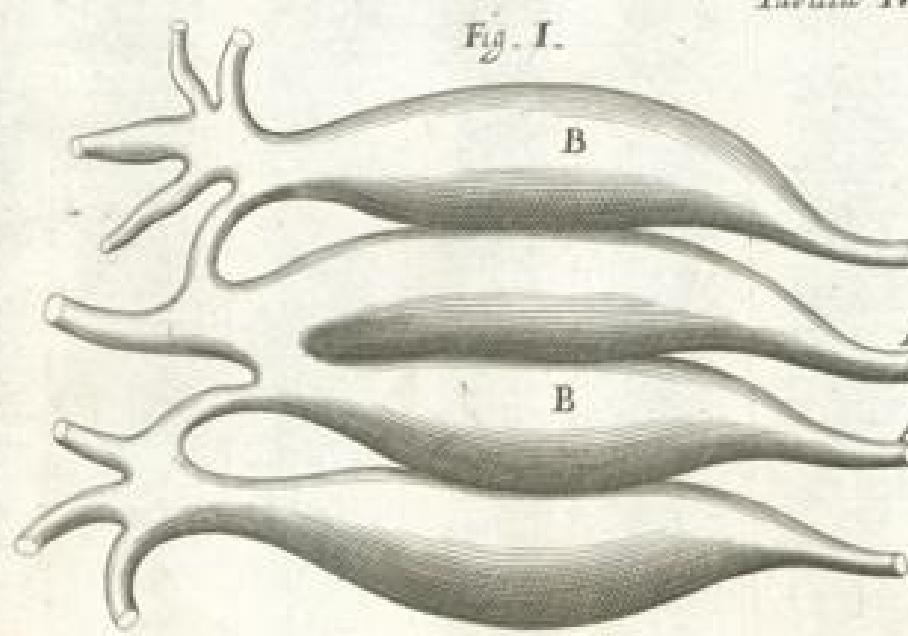




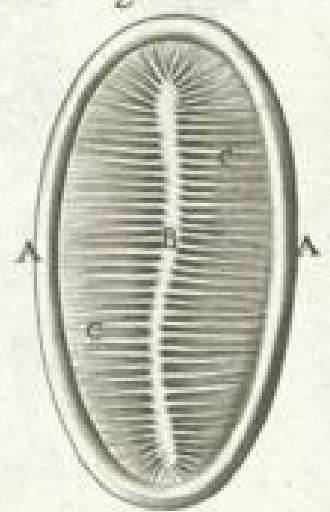




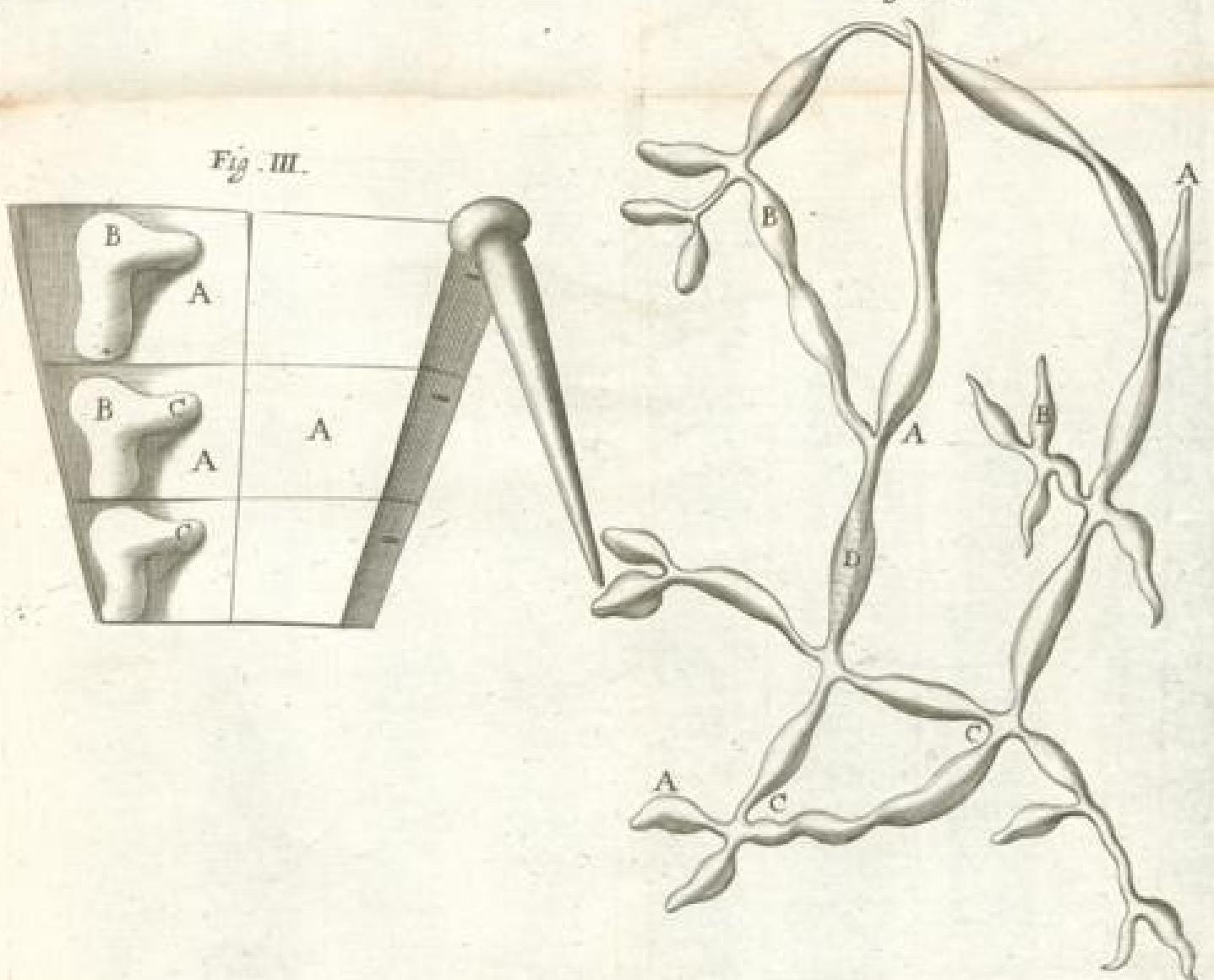
*Tabula IV.*



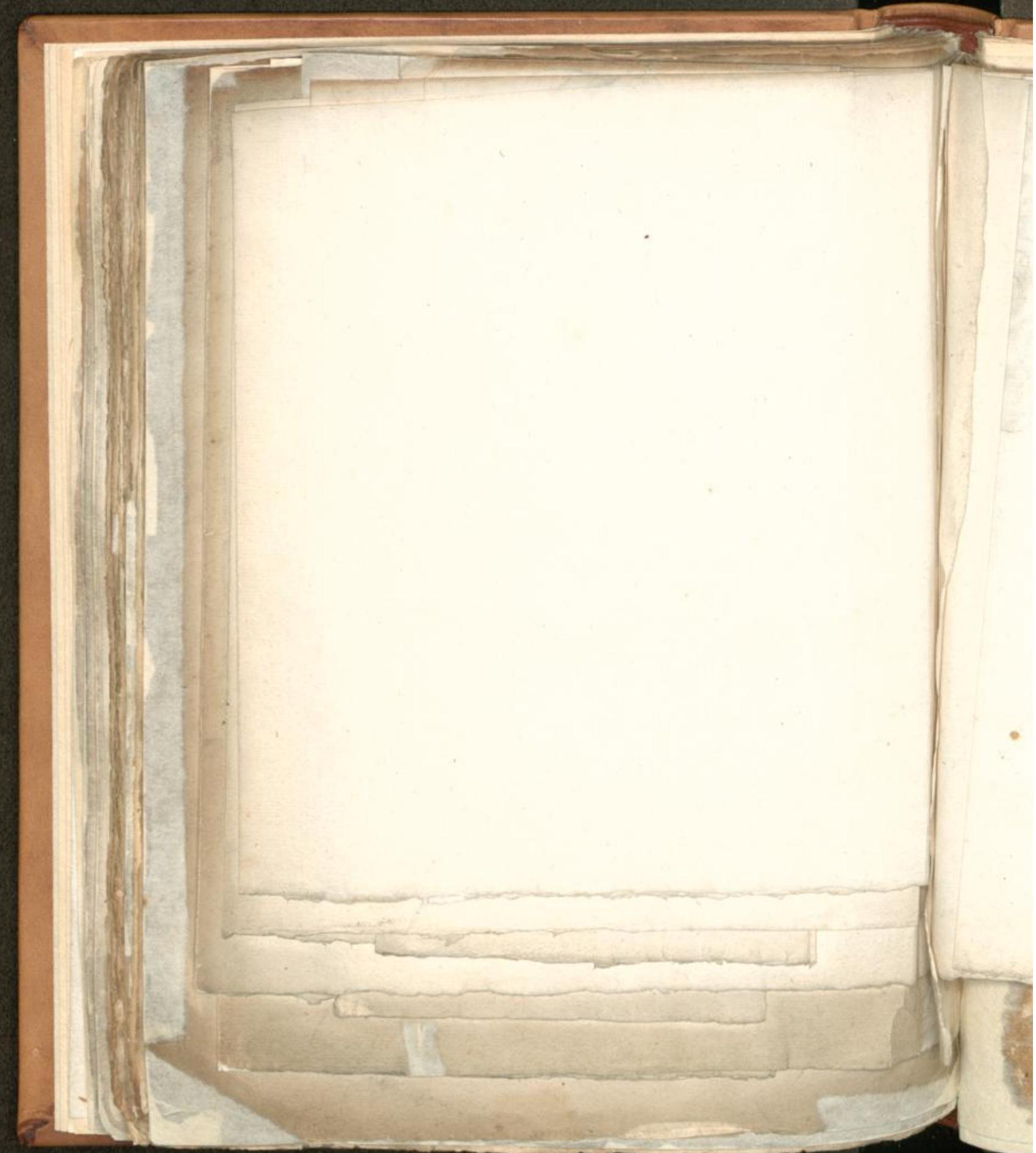
*Fig. II.*



*Fig. III.*

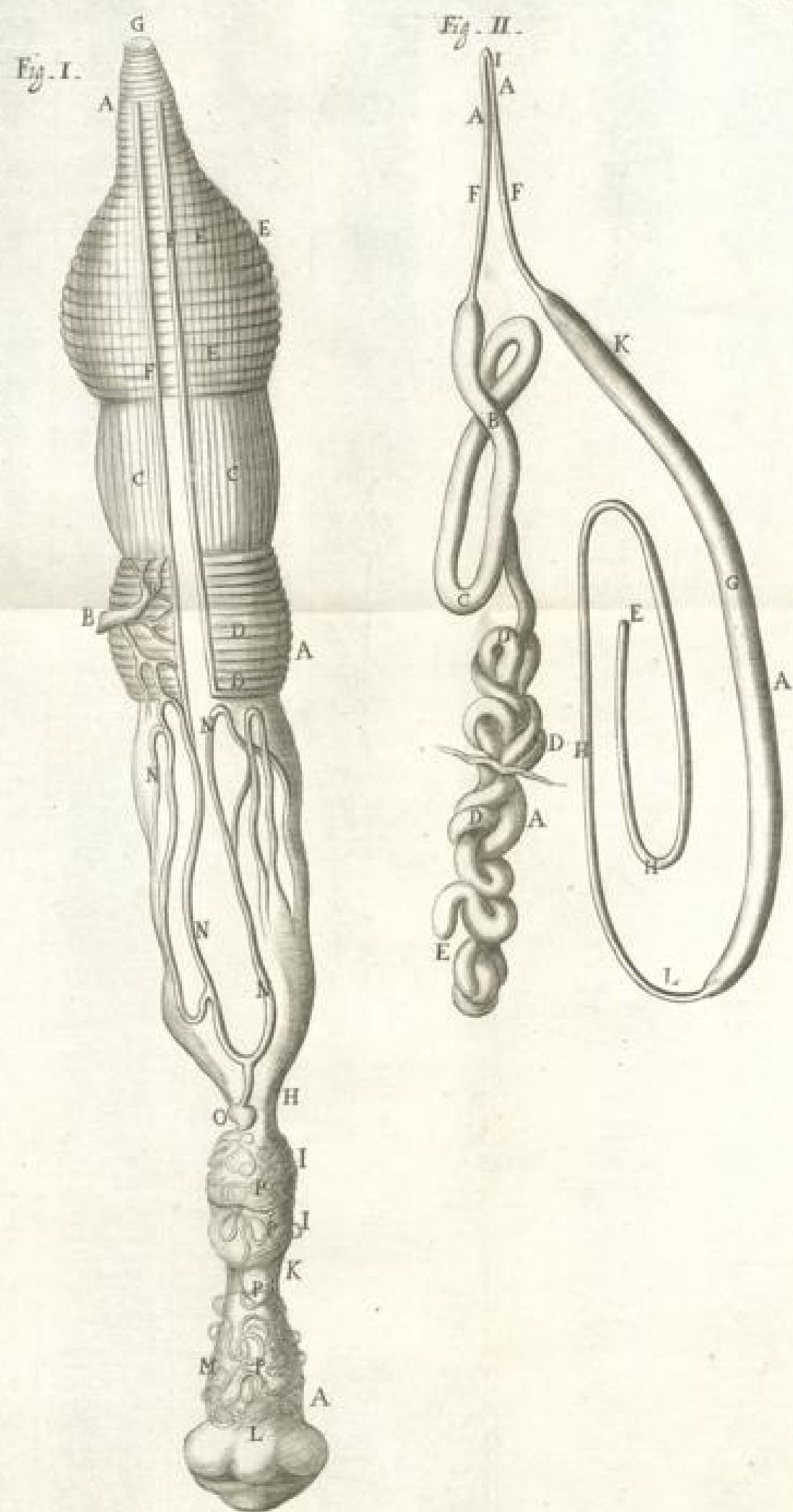


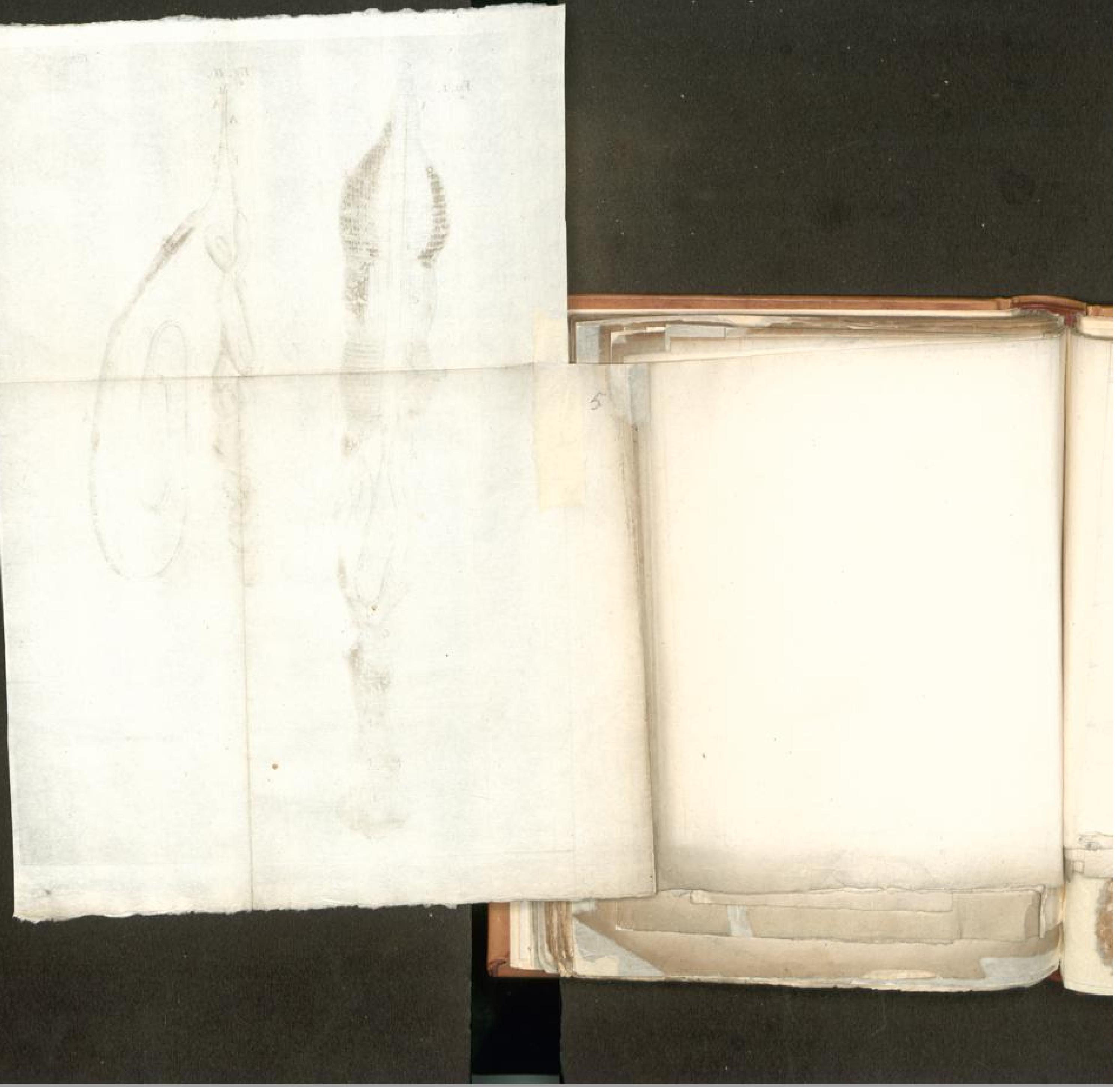




5





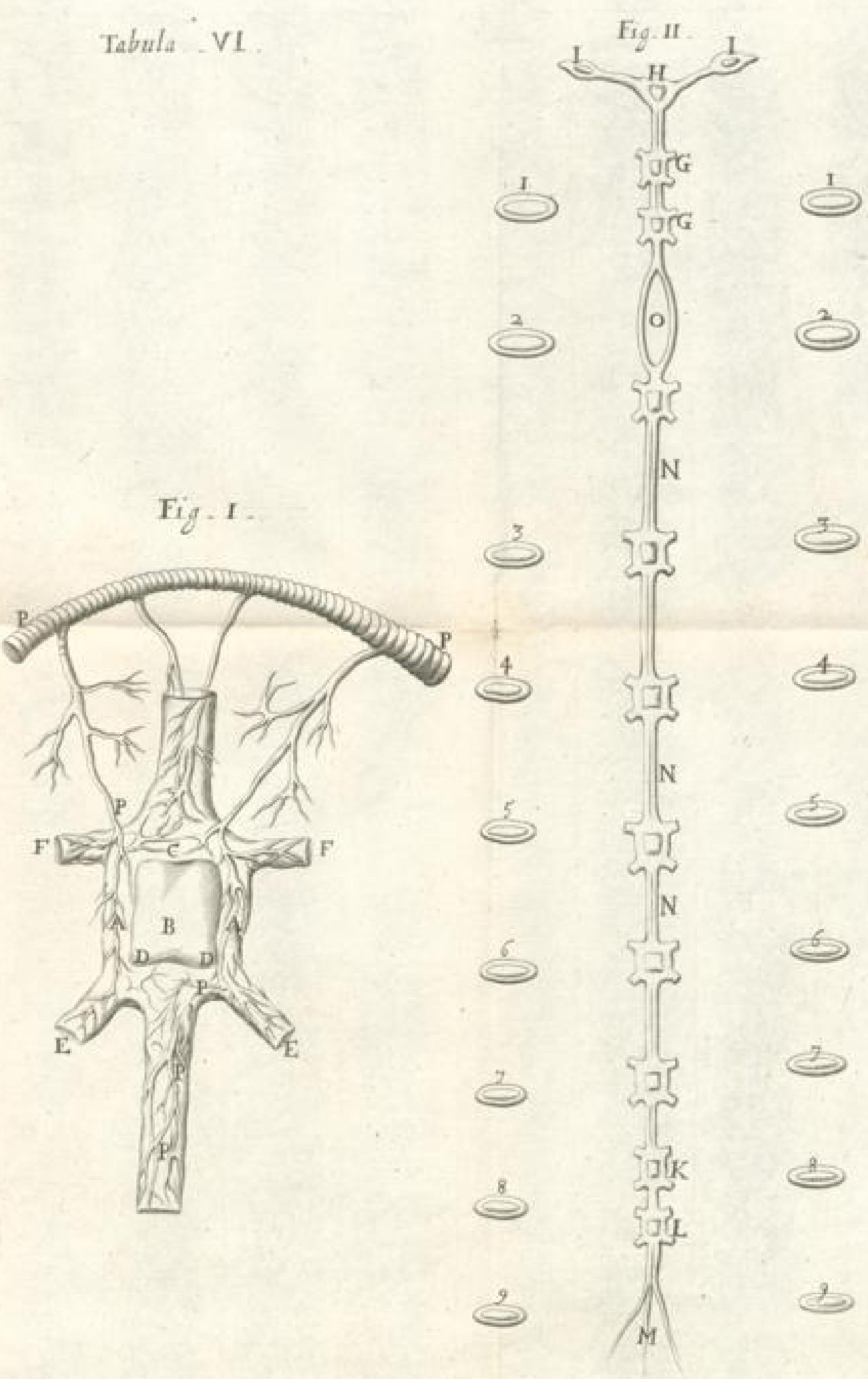




6

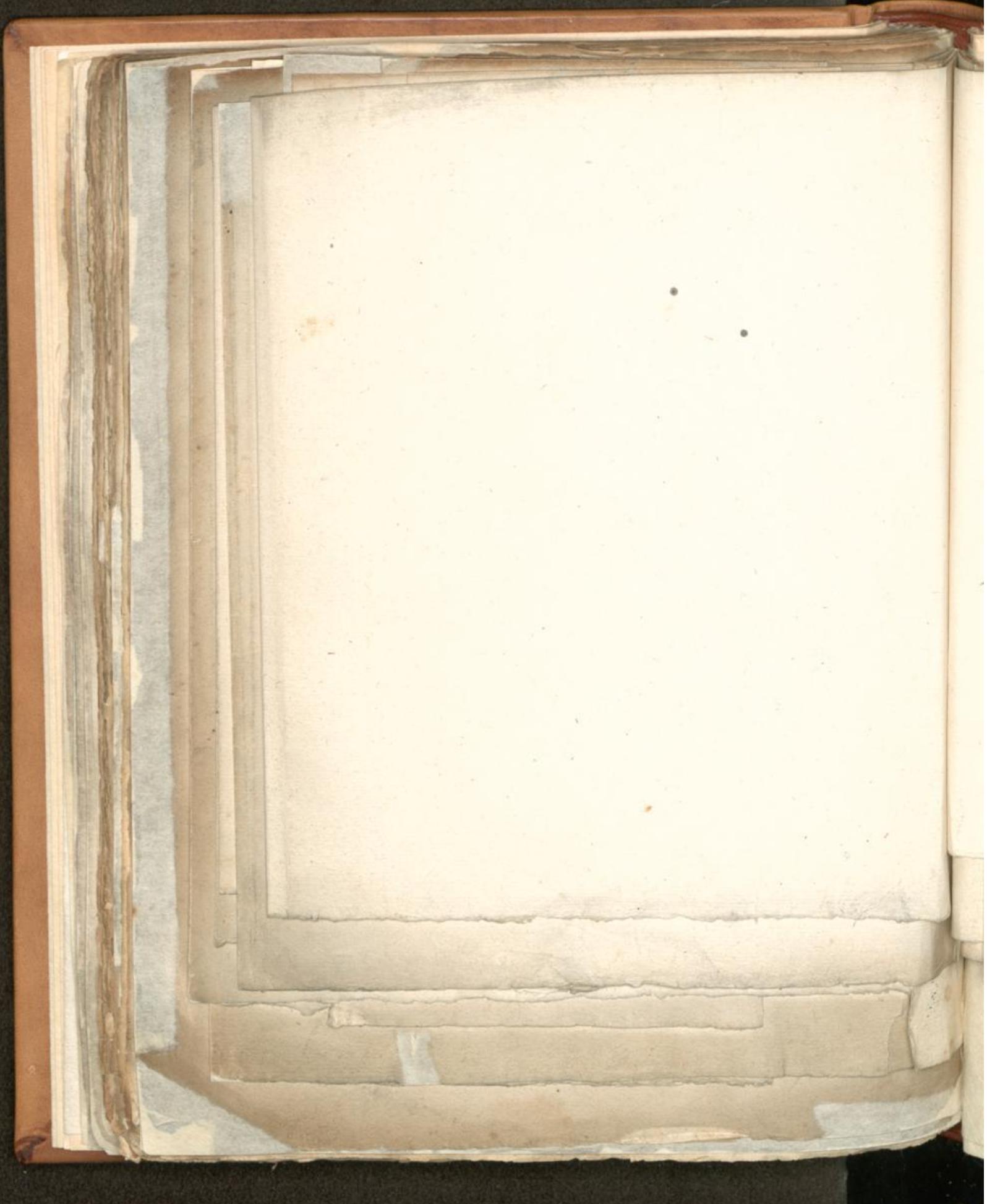


*Tabula VI.*



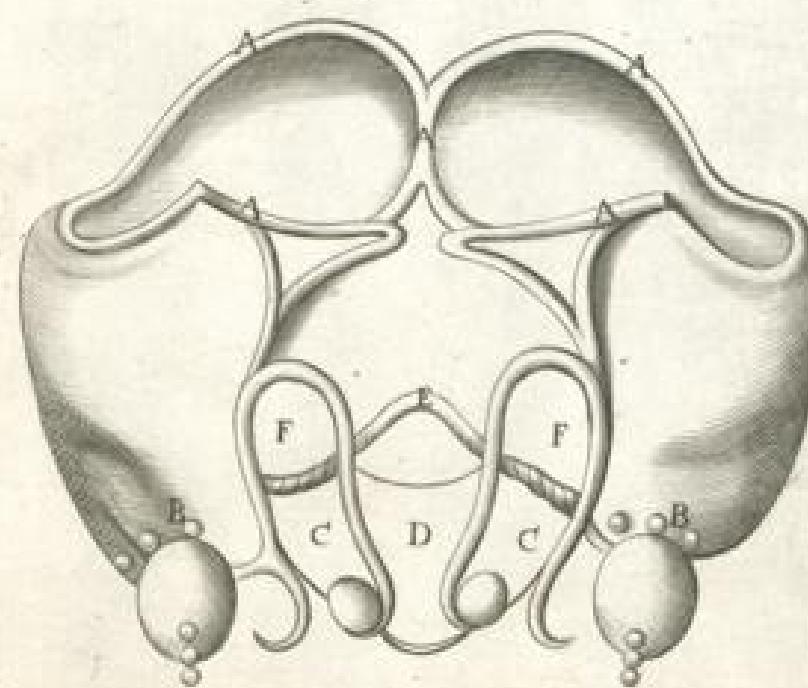
6







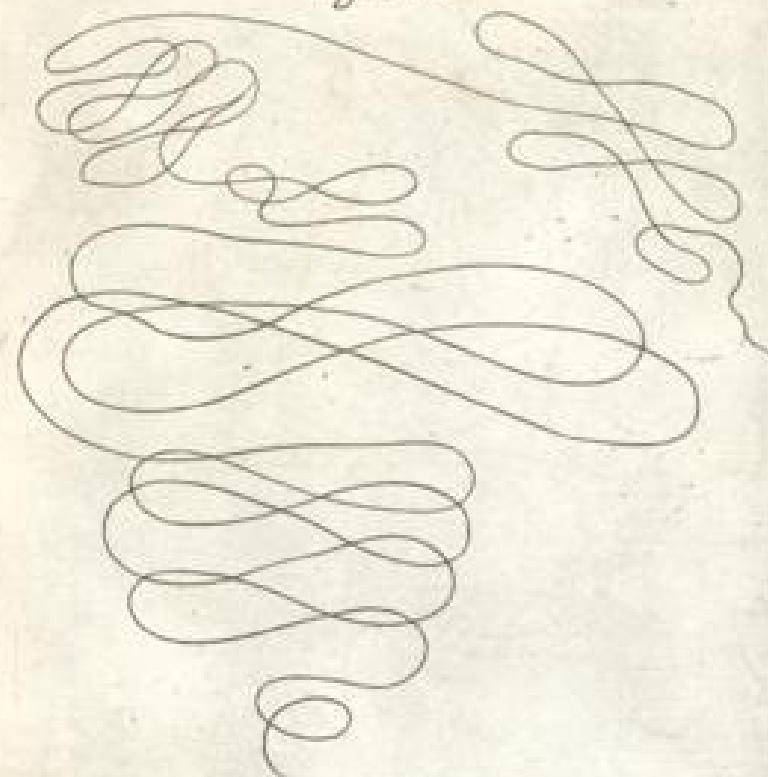
*Fig. I.*



*Fig. II.*



*Fig. III.*



*Fig. IV.*



*Fig. V.*









Fig. III.

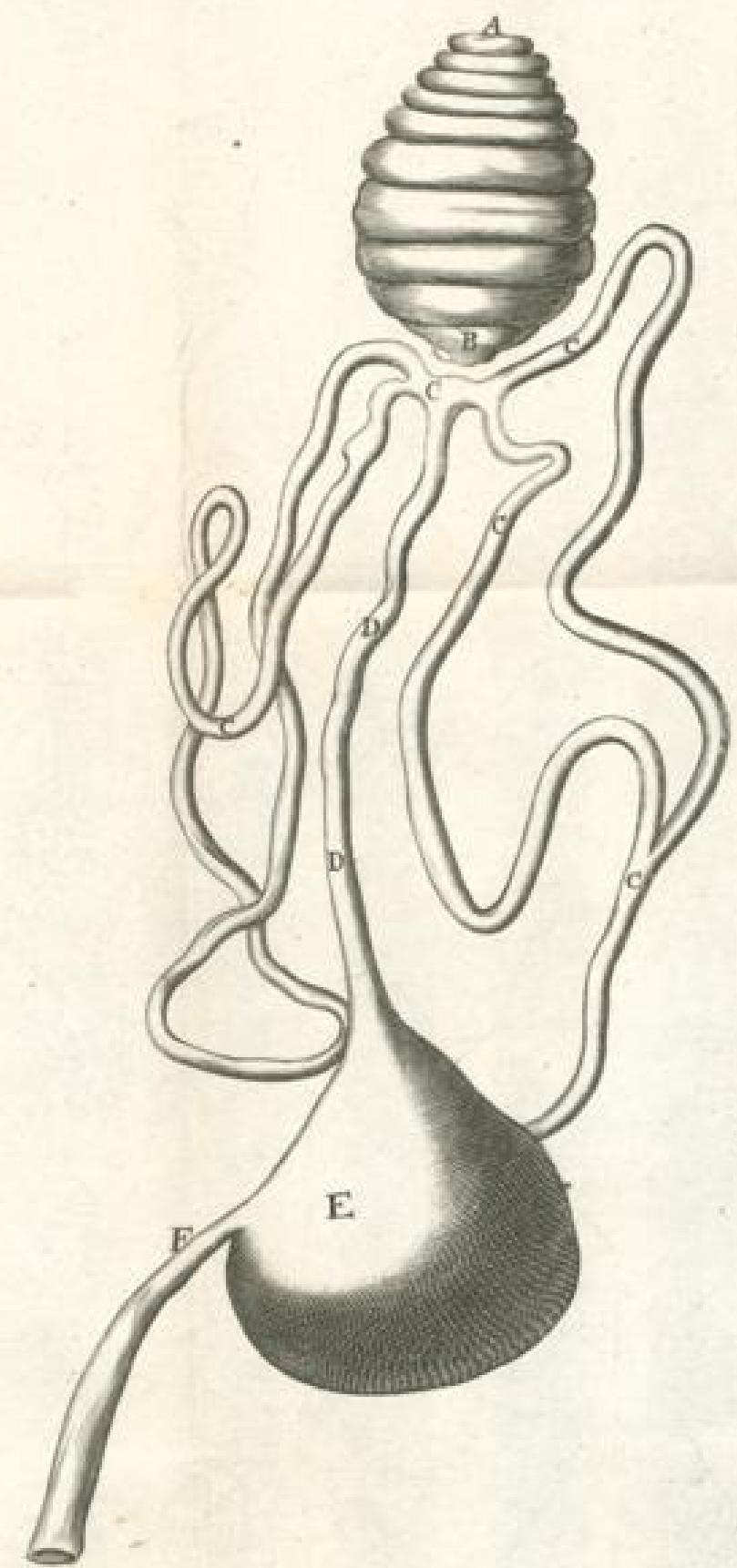


Fig. I.

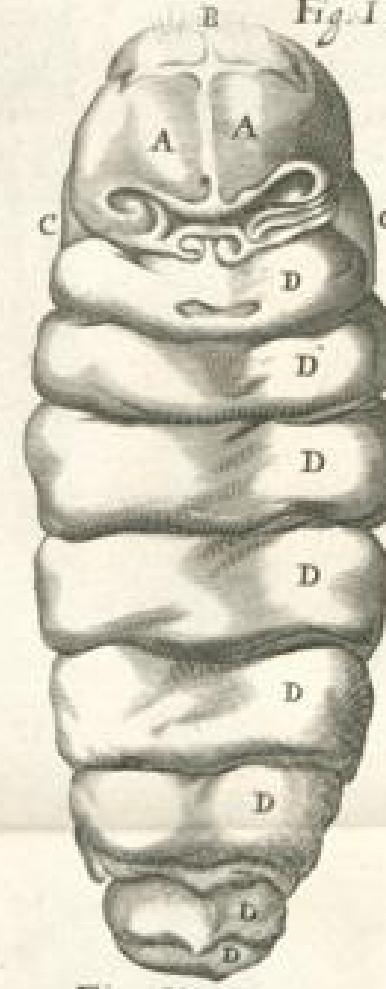


Fig. II.



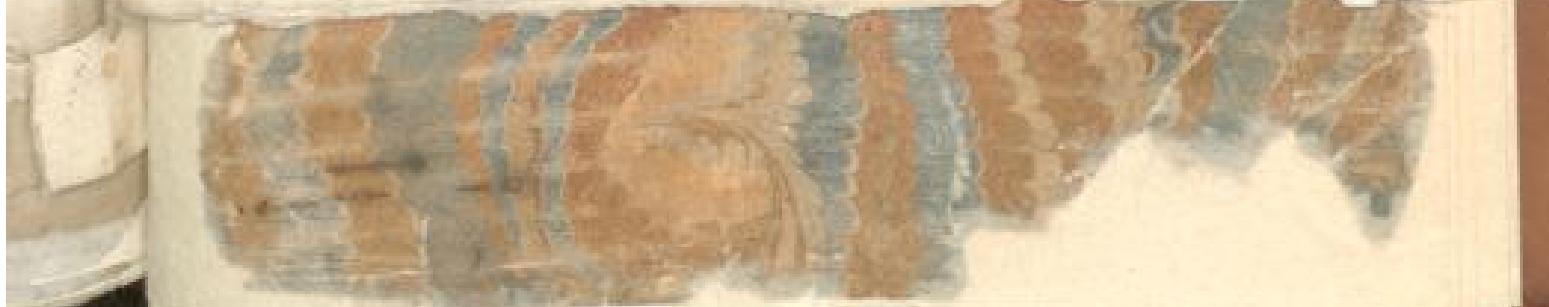
Fig. I. *Corporis p. ex.*  
A. Hypophysis speciebus diversis.  
B. Oesophagus equalis.  
C. Caudatus rectus ad alios  
succedens vel transversalis.

Fig. II. *Corporis p. ex.*  
A. Oesophagus.

FF  
GGGG ova  
BBBB salivaria.  
CCCC propinquus abomasum.

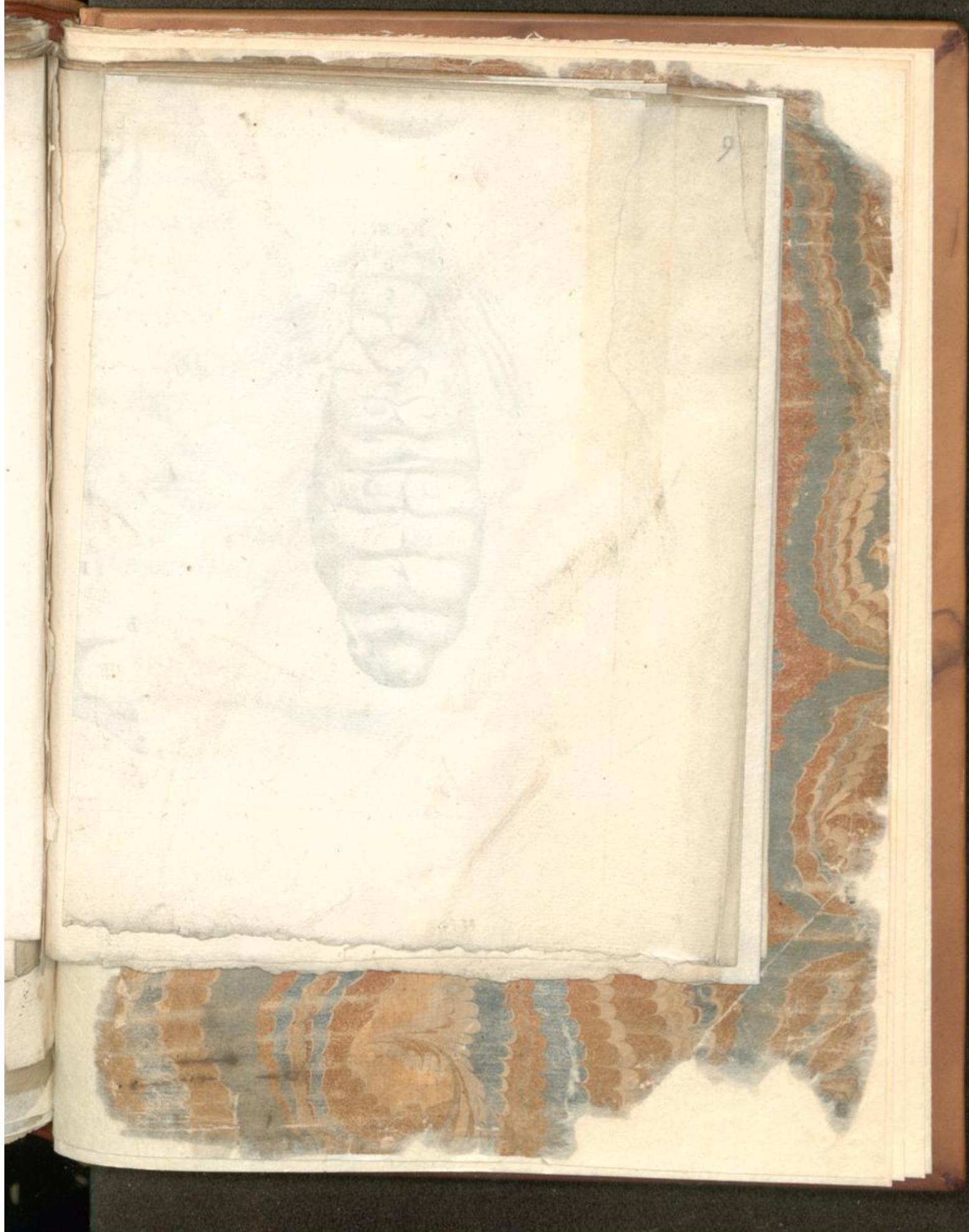
Fig. III. *Vestimentum p. ex.*

A. vestimenta pars superior.  
B. vestimenta ordinaria pars.  
CCCCC vestimenta pars inferioris  
opposita vestimenta ordinaria.  
DD. Indus longus in parte subterminali brevis.  
E. Hirta subterminalis. Bimaculata. ab imparum  
separata. Ductus de cunctis.  
F. Quaevis ad Reg. M. decepta non compre-  
hendit.





8



Tabula. IX.

Fig. II.



Fig. I.



Fig. IV.

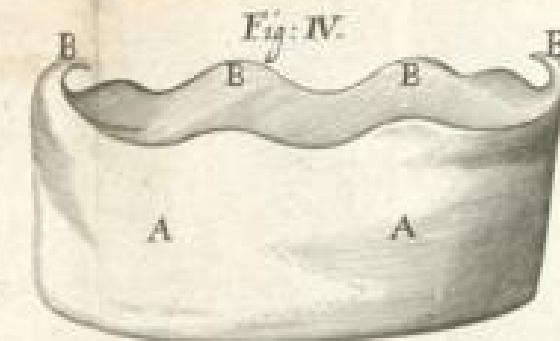


Fig. III.



Fig. V.

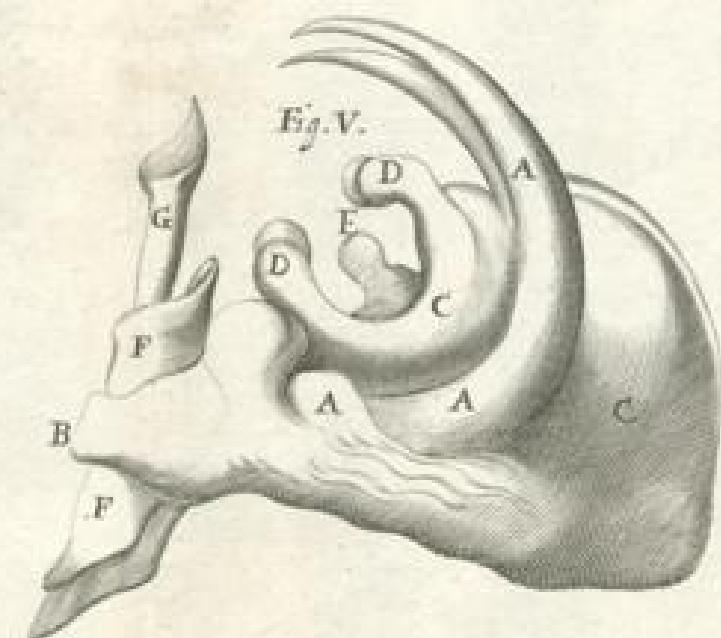


Fig. I. *de*

*Ovalis circumscriptis papilio et alio in aliis*

Fig. II. *ad.*

*A caput*

*B. ocelli*

*C. antennae*

*D. membranarum pecten vel anellorum rufipennis*

*E. F. angustulae antennae*

*F. G. caputa*

*G. H. lutea. I. II. nigra. II. III. K. ad. lappaceus.*

*M. M. M. M. M. M. acuta tibiae. N. L. ad. subfasciata.*

Fig. III. *ad.*

*A. abdominalis*

*B. cervicalis*

*C. f. tuberculatus*

*D. P. punctifrons carinatus*

*E. ad.*

Fig. IV. *ad.*

*A. ultimus annulus ventri carinatus in rufipennis.*

*B. BIS. B. aperturam annuli ultimi*

Fig. V. *ad.*

*A. A. rotunda corporis, illi c.*

*B. pecten rufipennis*

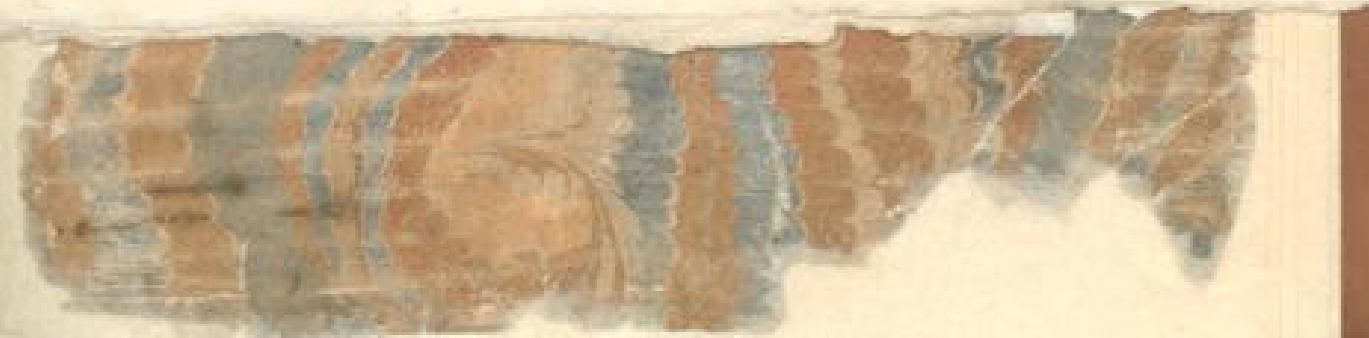
*C. oblonga pecten rufipennis*

*D. recta rufipennis illi corporis C.*

*E. ann. rufipennis*

*F. rotunda sublata corporis illi C. umbonis ultra.*

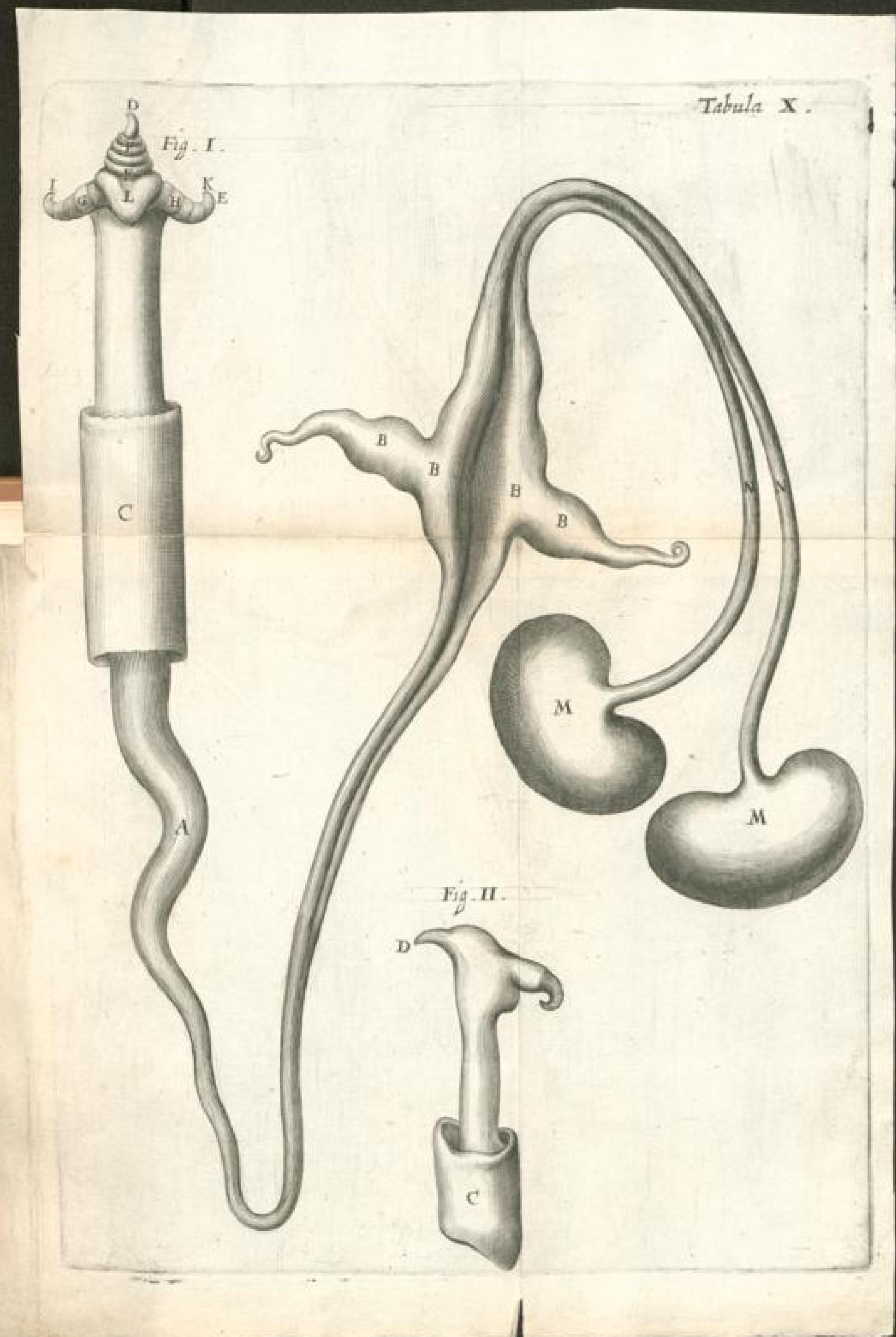
*G. plana.*





1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30  
31  
32  
33  
34  
35  
36  
37  
38  
39  
40  
41  
42  
43  
44  
45  
46  
47  
48  
49  
50  
51  
52  
53  
54  
55  
56  
57  
58  
59  
60  
61  
62  
63  
64  
65  
66  
67  
68  
69  
70  
71  
72  
73  
74  
75  
76  
77  
78  
79  
80  
81  
82  
83  
84  
85  
86  
87  
88  
89  
90  
91  
92  
93  
94  
95  
96  
97  
98  
99  
100  
101  
102  
103  
104  
105  
106  
107  
108  
109  
110  
111  
112  
113  
114  
115  
116  
117  
118  
119  
120  
121  
122  
123  
124  
125  
126  
127  
128  
129  
130  
131  
132  
133  
134  
135  
136  
137  
138  
139  
140  
141  
142  
143  
144  
145  
146  
147  
148  
149  
150  
151  
152  
153  
154  
155  
156  
157  
158  
159  
160  
161  
162  
163  
164  
165  
166  
167  
168  
169  
170  
171  
172  
173  
174  
175  
176  
177  
178  
179  
180  
181  
182  
183  
184  
185  
186  
187  
188  
189  
190  
191  
192  
193  
194  
195  
196  
197  
198  
199  
200  
201  
202  
203  
204  
205  
206  
207  
208  
209  
210  
211  
212  
213  
214  
215  
216  
217  
218  
219  
220  
221  
222  
223  
224  
225  
226  
227  
228  
229  
230  
231  
232  
233  
234  
235  
236  
237  
238  
239  
240  
241  
242  
243  
244  
245  
246  
247  
248  
249  
250  
251  
252  
253  
254  
255  
256  
257  
258  
259  
259  
260  
261  
262  
263  
264  
265  
266  
267  
268  
269  
270  
271  
272  
273  
274  
275  
276  
277  
278  
279  
280  
281  
282  
283  
284  
285  
286  
287  
288  
289  
289  
290  
291  
292  
293  
294  
295  
296  
297  
298  
299  
299  
300  
301  
302  
303  
304  
305  
306  
307  
308  
309  
309  
310  
311  
312  
313  
314  
315  
316  
317  
318  
319  
319  
320  
321  
322  
323  
324  
325  
326  
327  
328  
329  
329  
330  
331  
332  
333  
334  
335  
336  
337  
338  
339  
339  
340  
341  
342  
343  
344  
345  
346  
347  
348  
349  
349  
350  
351  
352  
353  
354  
355  
356  
357  
358  
359  
359  
360  
361  
362  
363  
364  
365  
366  
367  
368  
369  
369  
370  
371  
372  
373  
374  
375  
376  
377  
378  
379  
379  
380  
381  
382  
383  
384  
385  
386  
387  
388  
389  
389  
390  
391  
392  
393  
394  
395  
396  
397  
398  
399  
399  
400  
401  
402  
403  
404  
405  
406  
407  
408  
409  
409  
410  
411  
412  
413  
414  
415  
416  
417  
418  
419  
419  
420  
421  
422  
423  
424  
425  
426  
427  
428  
429  
429  
430  
431  
432  
433  
434  
435  
436  
437  
438  
439  
439  
440  
441  
442  
443  
444  
445  
446  
447  
448  
449  
449  
450  
451  
452  
453  
454  
455  
456  
457  
458  
459  
459  
460  
461  
462  
463  
464  
465  
466  
467  
468  
469  
469  
470  
471  
472  
473  
474  
475  
476  
477  
478  
479  
479  
480  
481  
482  
483  
484  
485  
486  
487  
488  
489  
489  
490  
491  
492  
493  
494  
495  
496  
497  
498  
499  
499  
500  
501  
502  
503  
504  
505  
506  
507  
508  
509  
509  
510  
511  
512  
513  
514  
515  
516  
517  
518  
519  
519  
520  
521  
522  
523  
524  
525  
526  
527  
528  
529  
529  
530  
531  
532  
533  
534  
535  
536  
537  
538  
539  
539  
540  
541  
542  
543  
544  
545  
546  
547  
548  
549  
549  
550  
551  
552  
553  
554  
555  
556  
557  
558  
559  
559  
560  
561  
562  
563  
564  
565  
566  
567  
568  
569  
569  
570  
571  
572  
573  
574  
575  
576  
577  
578  
579  
579  
580  
581  
582  
583  
584  
585  
586  
587  
588  
589  
589  
590  
591  
592  
593  
594  
595  
596  
597  
598  
599  
599  
600  
601  
602  
603  
604  
605  
606  
607  
608  
609  
609  
610  
611  
612  
613  
614  
615  
616  
617  
618  
619  
619  
620  
621  
622  
623  
624  
625  
626  
627  
628  
629  
629  
630  
631  
632  
633  
634  
635  
636  
637  
638  
639  
639  
640  
641  
642  
643  
644  
645  
646  
647  
648  
649  
649  
650  
651  
652  
653  
654  
655  
656  
657  
658  
659  
659  
660  
661  
662  
663  
664  
665  
666  
667  
668  
669  
669  
670  
671  
672  
673  
674  
675  
676  
677  
678  
679  
679  
680  
681  
682  
683  
684  
685  
686  
687  
688  
689  
689  
690  
691  
692  
693  
694  
695  
696  
697  
698  
698  
699  
699  
700  
701  
702  
703  
704  
705  
706  
707  
708  
709  
709  
710  
711  
712  
713  
714  
715  
716  
717  
718  
719  
719  
720  
721  
722  
723  
724  
725  
726  
727  
728  
729  
729  
730  
731  
732  
733  
734  
735  
736  
737  
738  
739  
739  
740  
741  
742  
743  
744  
745  
746  
747  
748  
749  
749  
750  
751  
752  
753  
754  
755  
756  
757  
758  
759  
759  
760  
761  
762  
763  
764  
765  
766  
767  
768  
769  
769  
770  
771  
772  
773  
774  
775  
776  
777  
778  
779  
779  
780  
781  
782  
783  
784  
785  
786  
787  
788  
789  
789  
790  
791  
792  
793  
794  
795  
796  
797  
798  
798  
799  
799  
800  
801  
802  
803  
804  
805  
806  
807  
808  
809  
809  
810  
811  
812  
813  
814  
815  
816  
817  
818  
819  
819  
820  
821  
822  
823  
824  
825  
826  
827  
828  
829  
829  
830  
831  
832  
833  
834  
835  
836  
837  
838  
839  
839  
840  
841  
842  
843  
844  
845  
846  
847  
848  
849  
849  
850  
851  
852  
853  
854  
855  
856  
857  
858  
859  
859  
860  
861  
862  
863  
864  
865  
866  
867  
868  
869  
869  
870  
871  
872  
873  
874  
875  
876  
877  
878  
879  
879  
880  
881  
882  
883  
884  
885  
886  
887  
888  
889  
889  
890  
891  
892  
893  
894  
895  
896  
897  
898  
898  
899  
899  
900  
901  
902  
903  
904  
905  
906  
907  
908  
909  
909  
910  
911  
912  
913  
914  
915  
916  
917  
918  
919  
919  
920  
921  
922  
923  
924  
925  
926  
927  
928  
929  
929  
930  
931  
932  
933  
934  
935  
936  
937  
938  
939  
939  
940  
941  
942  
943  
944  
945  
946  
947  
948  
949  
949  
950  
951  
952  
953  
954  
955  
956  
957  
958  
959  
959  
960  
961  
962  
963  
964  
965  
966  
967  
968  
969  
969  
970  
971  
972  
973  
974  
975  
976  
977  
978  
979  
979  
980  
981  
982  
983  
984  
985  
986  
987  
988  
989  
989  
990  
991  
992  
993  
994  
995  
996  
997  
998  
998  
999  
999  
1000

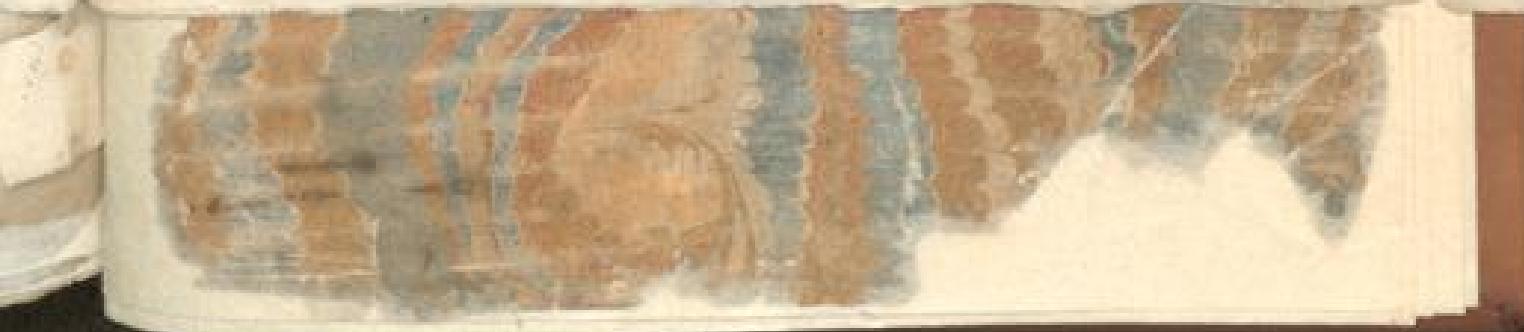


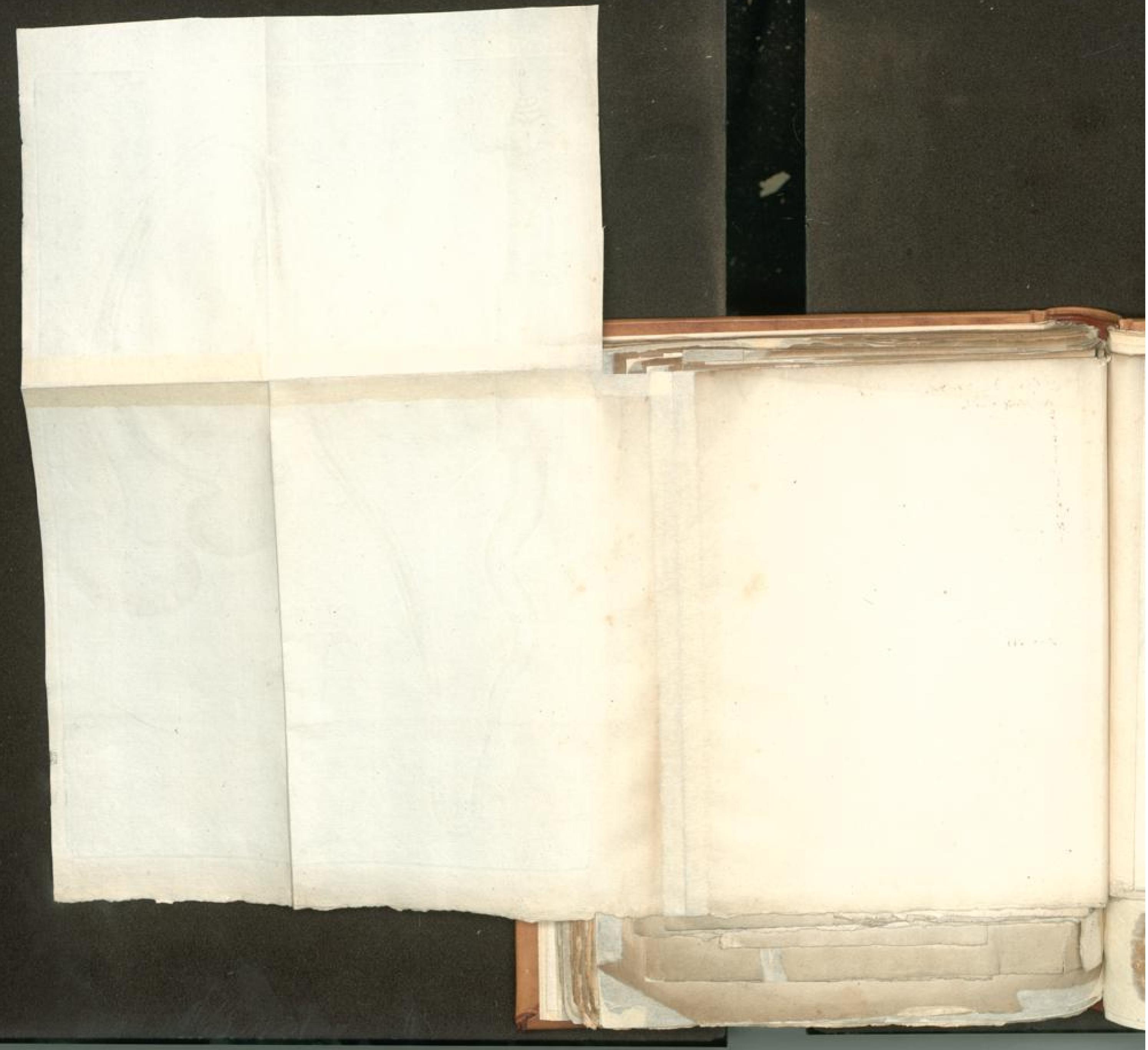


*Fig. I. de Teste. de Poine.*

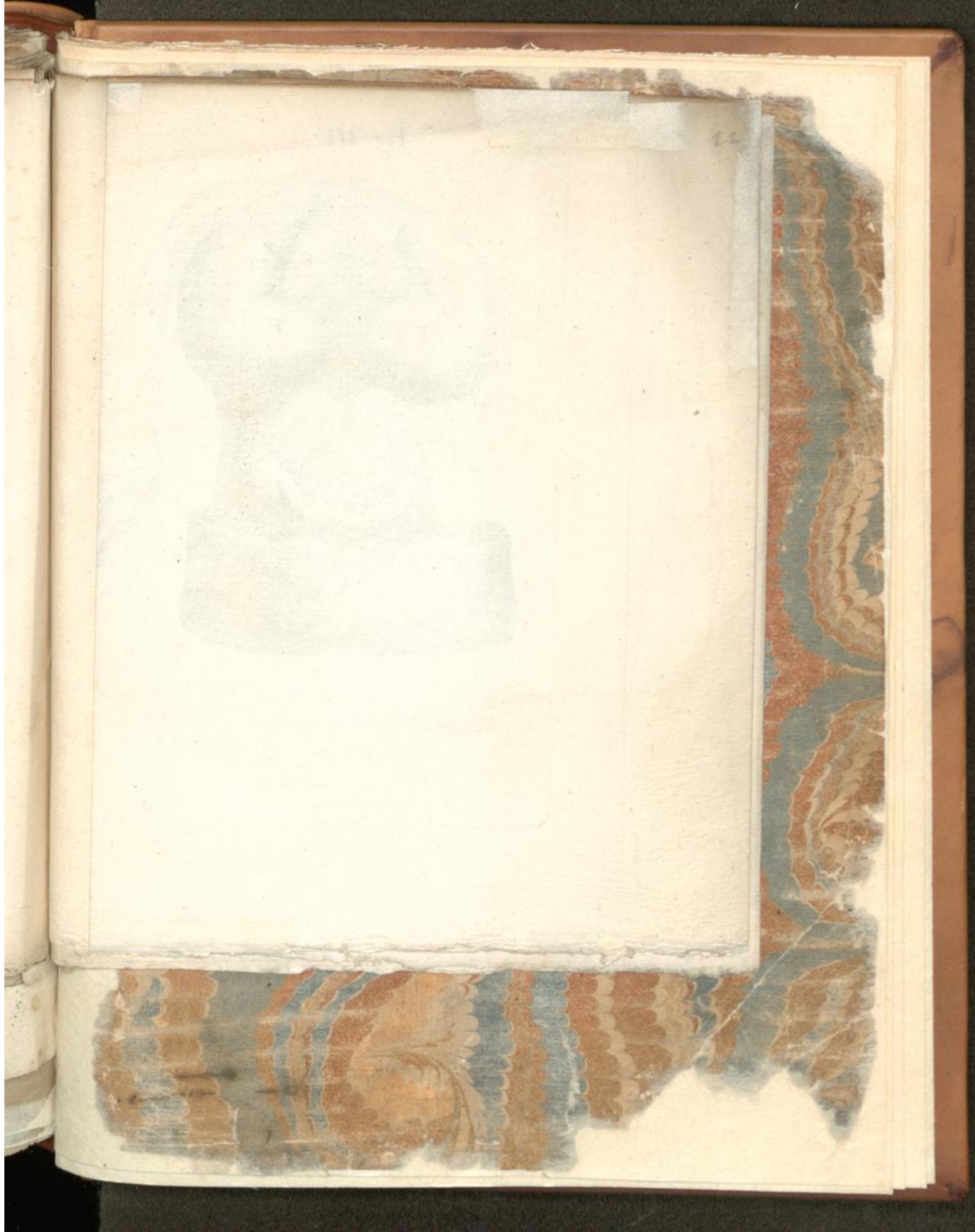
- A pene
- B ductus seminalis
- C os testis
- D glandulae corporis et glandulae prostaticae
- E testis
- F ductus deferens et ductus ejaculatorius
- G os testis
- H glandulae corporis et glandulae prostaticae
- I testis
- K os testis
- L glandulae corporis et glandulae prostaticae
- M testis
- N testis

*Fig. II.*









Tabula. XI.

Fig. I.

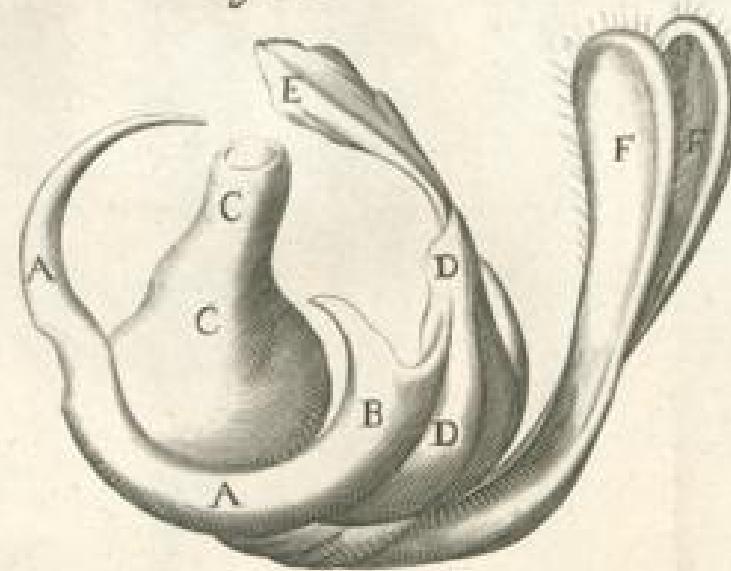


Fig. II.

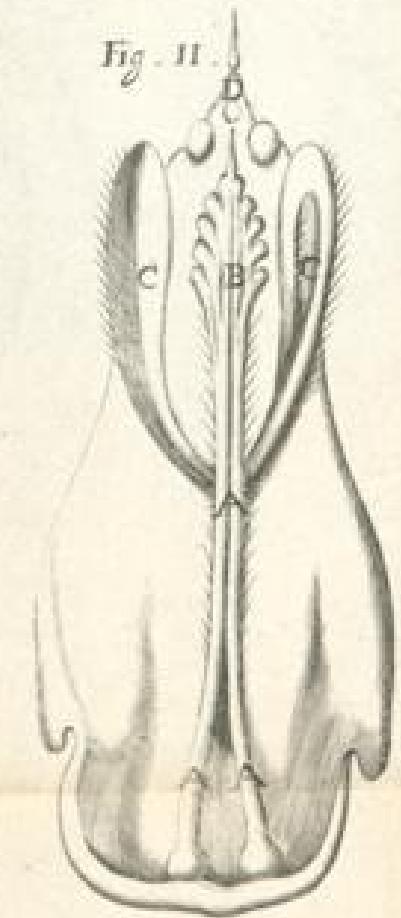


Fig. III.

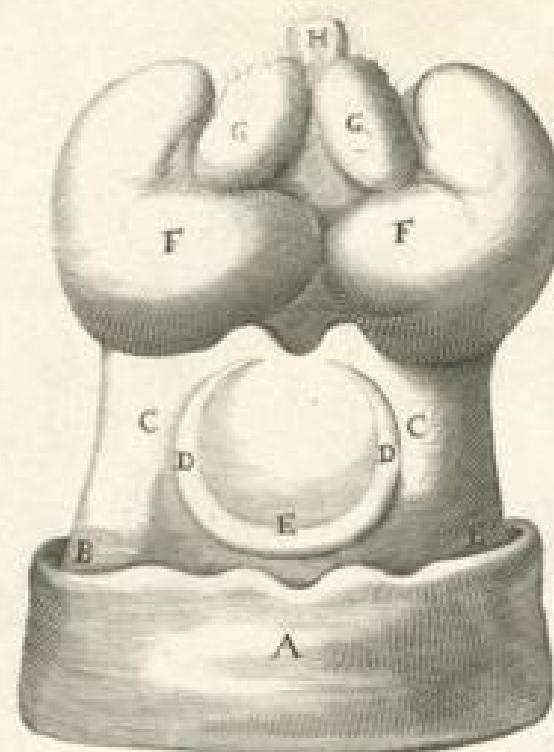


Fig. IV.

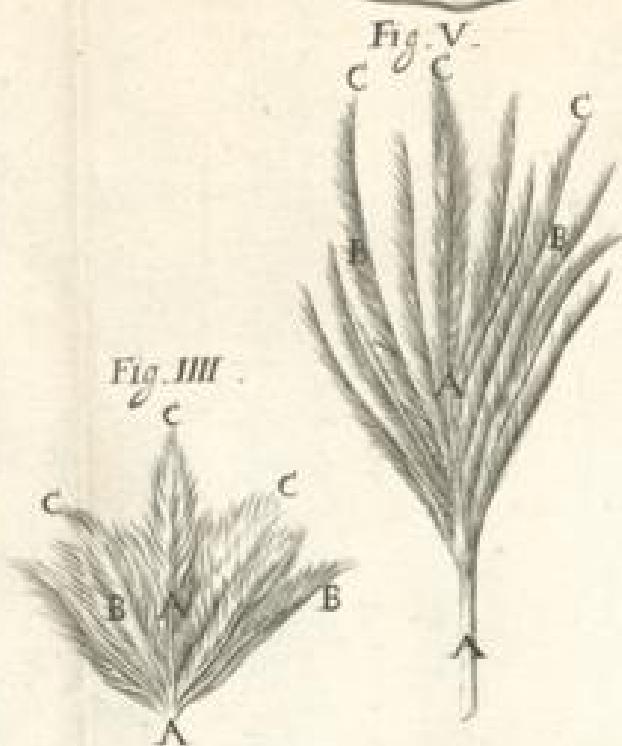
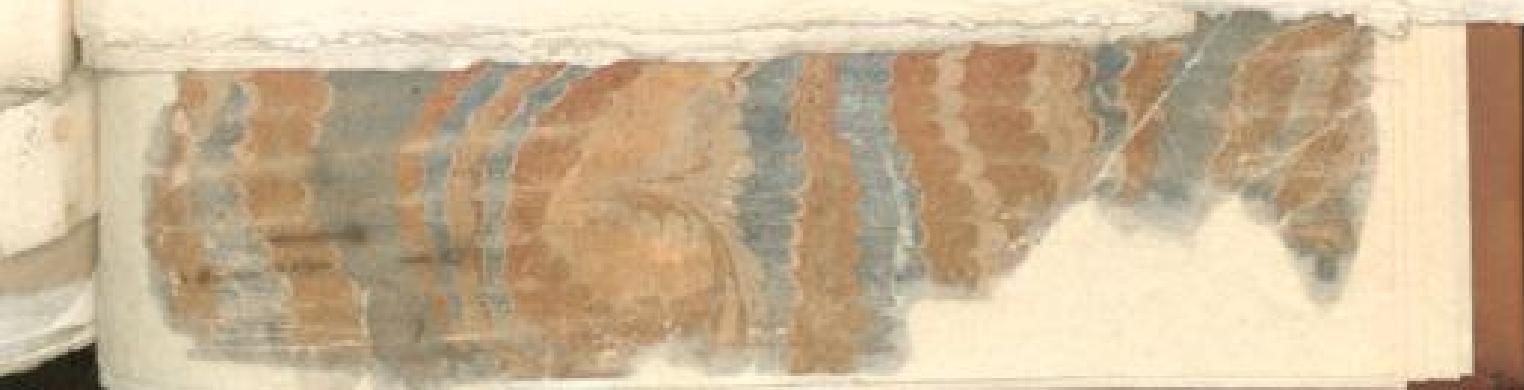
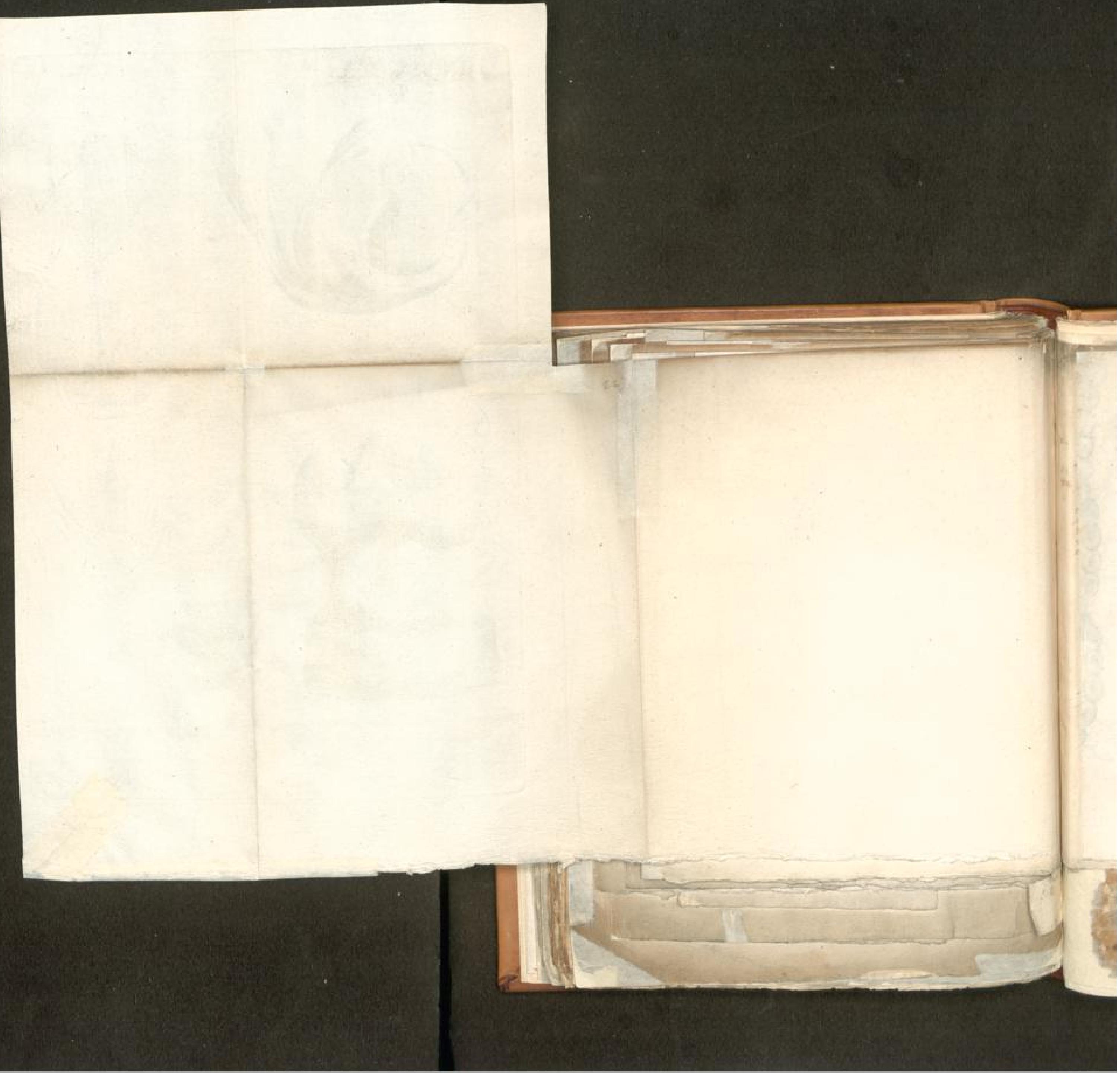


Fig. I. 36. *plantes in vela propria.*

- A. velum proprium. illius deinceps vela.
- B. vela proprias. illius deinceps vela.
- C. vela proprias. illius deinceps vela.
- D. vela proprias. illius deinceps vela.
- E. vela proprias. illius deinceps vela.
- F. vela proprias. illius deinceps vela.
- G. vela proprias. illius deinceps vela.
- H. vela proprias. illius deinceps vela.
- I. vela proprias. illius deinceps vela.
- J. vela proprias. illius deinceps vela.
- K. vela proprias. illius deinceps vela.
- L. vela proprias. illius deinceps vela.
- M. vela proprias. illius deinceps vela.
- N. vela proprias. illius deinceps vela.
- O. vela proprias. illius deinceps vela.
- P. vela proprias. illius deinceps vela.
- Q. vela proprias. illius deinceps vela.
- R. vela proprias. illius deinceps vela.
- S. vela proprias. illius deinceps vela.
- T. vela proprias. illius deinceps vela.
- U. vela proprias. illius deinceps vela.
- V. vela proprias. illius deinceps vela.
- W. vela proprias. illius deinceps vela.
- X. vela proprias. illius deinceps vela.
- Y. vela proprias. illius deinceps vela.
- Z. vela proprias. illius deinceps vela.









Tabula XII.

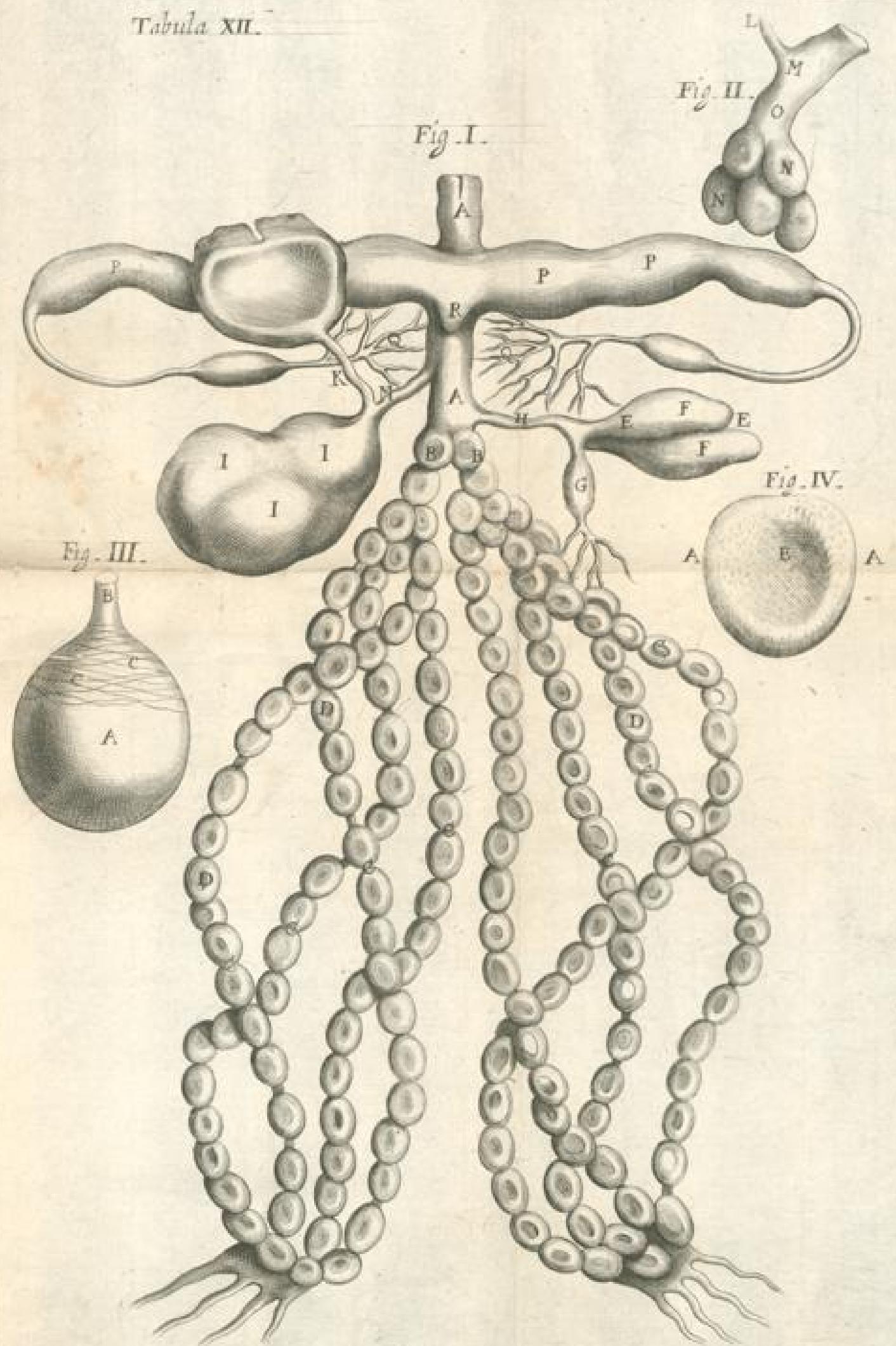


Fig. I. p. 72.  
 a. Tuberous part.  
 b. Root hairs in their natural state  
 full of water expand in quantity and become  
 c. elongated and thin like a needle.  
 d. a membrane covering the tuberous part.  
 e. a membrane covering.  
 f. a membrane covering.  
 g. a membrane covering.  
 h. a membrane covering.  
 i. a membrane covering.  
 j. a membrane covering.  
 k. a membrane covering.  
 l. a membrane covering.  
 m. a membrane covering.  
 n. a membrane covering.  
 o. a membrane covering.  
 p. a membrane covering.  
 q. a membrane covering.  
 r. a membrane covering.  
 s. a membrane covering.  
 t. a membrane covering.  
 u. a membrane covering.  
 v. a membrane covering.  
 w. a membrane covering.  
 x. a membrane covering.  
 y. a membrane covering.  
 z. a membrane covering.

Fig. II.

Fig. III.

Fig. IV. p. 73.  
 a. a thin layer covering.  
 b. a membrane covering.  
 c. a membrane covering.

Fig. V. p. 74. see figure.





12















Universitäts- und  
Landesbibliothek Düsseldorf





